

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda
P Ü S P Ö K L A D Á N Y

PEDAGÓGIAI PROGRAM

2025.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda

Érvényes: 2025. szeptember 01-től

OM azonosító: 201470

✉ 4150 Püspökladány, Kálvin tér 1-3.

☎ : 06/54-470-692

E-mail: erossisk@erossisk.hu

Honlap: www.erossisk.hu

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

TARTALOMJEGYZÉK

I. BEVEZETÉS	6
I.1. Intézményünk küldetésnyilatkozata	7
I.2. A Magyarországi Református Egyház köznevelési intézményeinek küldetésnyilatkozata	9
I.3. Az Erőss Lajos Református Általános Iskola története	10
I.3.1. Névadónk, Erőss Lajos Főtiszteletű Püspök Úr	10
I.3.2. A püspökladányi református iskolai oktatás története	10
I.4. Az intézmény alapadatai.....	11
I.5. Jogszabályi háttér	13
II. ISKOLAI NEVELÉSI PROGRAM	14
II.1. Bevezetés	15
II.1.1. Helyzetelemzés	15
II.1.2. Személyi és tárgyi feltételek	15
II.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai	16
II.2.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei	16
II.2.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka értékei.....	17
II.2.3. Céljaink	18
II.2.4. Feladataink	22
II.3. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai	23
II.4. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	26
II.4.1. A személyiségfejlesztés kompetencia alapú értelmezése.....	27
II.5. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai tevékenység	32
II.5.1. A közösségfejlesztés szinterei	33
II.5.2. Családi életre nevelés	38
II.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos tevékenység.....	40
II.6.1. A tehetséggondozással kapcsolatos tevékenységek	40
II.6.2. Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók	42
II.6.3. Sajátos nevelési igényű tanulók	43
II.6.4. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők	46
II.6.5. Esélyegyenlőségi terv.....	47
II.7. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	49

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

II.7.1. A pedagógusok feladatai	49
II.7.2. Az osztályfőnöki munka tartalma	51
II.7.3. Az osztályfőnök feladatai	52
II.8. Gyermekek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek	53
II.9. Egészségnevelés, egészségfejlesztési program	56
II.10. Drogstratégia	60
II.11. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítása az intézményben.....	62
II.12. Környezetnevelési program	64
II.13. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogainak konkrét gyakorlási rendje	66
II.13.1. A diákkörök.....	66
II.13.2. Az iskolai diákönkormányzat.....	67
II.14. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	68
II.14.1. A szülők és az iskola együttműködésének formái.....	69
II.14.2. A tanuló és a pedagógus együttműködésének formái, alkalmi, lehetőségei	70
II.14.3. Külső partneri kapcsolatok	71
III. HELYI TANTERV	73
III.1. A választott kerettanterv	74
III.1.2. Tantárgyi struktúra és óraszámok a kerettantervek szerint	74
III.2. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei	75
III.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei	76
III.4. A Nemzeti alaptantervben (Nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	76
III.4.1. Az alsó tagozat pedagógiai feladatainak megvalósítása	76
III.4.2. A felső tagozat pedagógiai feladatainak megvalósítása	77
III.4.3. A műveltségterületek átadása tanórán kívüli keretek között.....	78
III.4.4. Idegen nyelv oktatása.....	79
III.4.5. Hit- és erkölcstan, egyházi ének oktatása	80
III.4.6. Emelt szintű képzési forma	80
III.5. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja	80
III.5.1. Mindennapos testnevelés	80
III.6. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai.....	82
III.7. A felvétel és az átvétel – Nkt. keretei közötti – helyi szabályai.....	85
III.8. Jutalmazások, büntetések és szankciók, valamint a magatartás és szorgalom értékelésének elvei	86

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

III.8.1. A jutalmazások elvei.....	86
III.8.2. A büntetés elvei	87
III.8.3. A tanulókkal szembeni fegyelmező intézkedések.....	87
III.8.4. Magatartás értékelése.....	88
III.8.5. Szorgalom értékelése	89
III.9. A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése	90
III.9.1. Az iskolai tanulmányi munka írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzésének és szöveges értékelésének módja.....	90
III.9.2. Félévi és év végi értékelés	93
III.9.3. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	95
III.9.4. A tanulók továbbhaladása, a tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei	95
III.10. TANTÁRGYI HELYI TANTERVEK	96
IV. ÓVODAI PEDAGÓGIAI PROGRAM	97
IV.1. Bevezetés.....	98
IV.1.1. Az intézmény adatai	99
IV.1.2. Az óvoda természeti környezete	99
IV.1.3. Az óvodát igénybe vevő családok szociokulturális helyzete	100
IV.1.4. Személyi feltételek	100
IV.1.5. Tárgyi feltételek.....	101
IV.2. Pedagógiai programunk szellemisége.....	102
IV.2.1. Gyermekkép	102
IV.2.2. Óvodakép.....	103
IV.2.3. Óvodai nevelésünk alapelvei	103
IV.2.4. Óvodai nevelésünk célja	105
IV.2.5. Keresztyén szellemű nevelés	105
IV.2.6. Elvárás munkatársainkkal szemben	106
IV.2.7. Kíváncsi a szülőkkel szemben	108
IV.3. Az óvodai nevelés feladatai	108
IV.3.1. Az óvodai nevelés fő feladatai.....	108
IV.4. Az óvodai nevelés általános feladatai.....	110
IV.4.1. Az egészséges életmód alakítása	110
IV.4.2. Az érzelmi, az erkölcsi, és az értékorientált közösségi nevelés megvalósítása	113

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

IV.4.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.....	115
IV.5. Az óvodai élet megszervezése	117
IV.6. Az óvodai élet tevékenységformái.....	119
IV.6.1. Játék.....	119
IV.6.2. Munka jellegű tevékenységek.....	121
IV.6.3. A tevékenységekben megvalósuló tanulás	123
IV.6.4. A külső világ tevékeny megismerése	124
IV.6.5. Verselés, mesélés.....	126
IV.6.6. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.....	129
IV.6.7. Mozgás	131
IV.6.8. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka.....	132
IV.7. Az óvoda pedagógiai dokumentumai	135
IV.8. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek.....	136
IV.8.1 Az egészség- és környezeti nevelés óvodás korban kiemelt jelentőségű.....	136
IV.8.2 Kialakítandó és rögzítendő szokások.....	138
IV.9. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	142
IV.10. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek	144
IV.11. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek.....	146
IV.12. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése az óvodában.....	147
IV.12.1. Sajátos nevelési igényű gyermek nevelése, fejlesztése.....	147
IV.12.2. Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése	150
IV.12.3. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek	151
IV.12.4. A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek.....	152
IV.13. Az óvoda kapcsolatai.....	154
IV.13.1. A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködése	154
IV.13.2. Kapcsolat a fenntartóval	155
IV.13.3. Kapcsolat a gyülekezettel	156
IV.13.4. Kapcsolat a társintézményekkel, bölcsődével, iskolával	156
IV.13.5. Kapcsolat a munkánkat segítő intézményekkel	157
IV.13.6. Külső szakmai kapcsolatok.....	158
IV.14. Megemlékezések, ünnepek	160
V. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	162

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

V.1. A pedagógiai program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos szabályok	163
V.2. Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai	165
V.3. A Pedagógiai program elkészítéséről és elfogadásáról szóló záradék	167
V.4. Fenntartói jóváhagyó nyilatkozat	168
VI. FÜGGELÉK	169

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda
P E D A G Ó G I A I P R O G R A M

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

I. BEVEZETÉS

I.1. Intézményünk küldetésnyilatkozata

„Minden dolgotok szeretetben menjen végbe!”

(I.Korinthus 16:14)

Az Erőss Lajos Református Általános Iskolában és Óvodában ezzel az igével fogadjuk az intézményünkbe érkező gyermekeket, pedagógusokat, szülőket, vendégeket. Nevelési programunk is erre épül. Intézményünk küldetésének tekintjük, hogy a ránk bízott gyermekeket *hitben, szeretetben* neveljük. A szeretet számunkra egy minőségi utat jelöl, amelyen nemcsak céljaink elérése fontos, hanem az is, hogy oda együtt jussunk el. Istentől kapott feladatunk a ránk bízott gyermekek nevelése, oktatása. A kegyelemben, hitben, szeretetben, tudásban való növekedés feladatát Istenre figyelve, a gyülekezettel, a fenntartó egyházközséggel, gyermekekkel, szülőkkel együttműködve, közösségben tudjuk teljesíteni.

Az intézményünkben dolgozó pedagógusok küldetésüket fogadalommal erősítik meg: munkájukat a legjobb tudásuk szerint végzik, a rájuk bízott gyermekeket lelkiismeretesen, szeretettel nevelik és tanítják Anyaszentegyházunk és nemzetünk javára. Az intézmény törvényeit megtartják és megtartatják.

A Magyarországi Református Egyház köznevelési intézményeinek küldetésnyilatkozatával összhangban mi is küldetesként vállaljuk, hogy a szülők által ránk bízott gyermekeket és fiatalokat *korszerű, keresztyén neveléssel, tartalmas és célszerű tevékenységekkel* formáljuk. Arra törekszünk, hogy a gyermekek hitüket megélő, gyülekezetet erősítő egyháztagokká váljanak.

Feladatunk, hogy a gyorsan változó világ kihívásaihoz alkalmazkodjunk, *színvonalas, igényes oktató munkával, modern pedagógiai módszerek és eszközök alkalmazásával*. Nevelő-oktató munkánkban fontosnak tartjuk a *gyermekközpontúságot, a tanulók motiválását, tevékenykedtetését, a képességeiknek kibontakoztatását, a 21. századi készségek fejlesztését*. A gyermekek anyanyelvi tudásának fejlesztése és a magyar kultúra megismerése mellett a tanulók idegennyelv-tanulási képességének fejlesztését is fontosnak tartjuk.

Iskolánk nemcsak a nevében „Erőss”, hanem erős a közösségépítésben, az *együttműködésre való nevelésben*, és elkötelezett az *innováció* mellett.

Tanítványainknak olyan hit-, magatartás- és tudásbeli alapot szeretnénk adni, mely segíti őket a *továbbtanulás* útján, a felnőtt élet kihívásaiban.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

Az iskola tantermeiben egy-egy bibliai igé olvasható a falra festve, mely minden osztálynak „vezérigéjévé” válik az itt töltött évek alatt. A ballagó osztályok tablójukra is gyakran az osztálytermi igét választják: fontos számukra az Isten igéjével való útnak indulás. Ezek az igék utat mutatnak, segítenek, erősítik, lelkesítik a gyerekeket, pedagógusokat:

- *„Istennél van az erő, nálad van, Uram, a Szeretet.” (Zsoltárok 62:12)*
- *„...legyetek egymáshoz jóságosak, irgalmasak, bocsássatok meg egymásnak...” (Efézus 4:32)*
- *„Az Úr szeretete mindörökké az istenfélőkkel van.” (Zsoltárok 103:17)*
- *„Taníts úgy számlálni napjainkat, hogy bölcs szívhez jussunk!” (Zsoltárok 90:12)*
- *„Bölcsé teszek, és megtanítalak, melyik úton kell járnod. Tanácsot adok, rajtad lesz a szemem.” (Zsoltárok 32:8)*
- *„...szeretettel szolgálatok egymásnak.” (Galata 5:13)*
- *„Oltalmam és váram, Istenem, akiben bízom!” (Zsoltárok 91:2)*
- *„Az egymás iránti szeretet legyen kitartó bennetek.” (1Péter 4:8)*
- *„Törekedjete mindenkor a jóra egymás iránt és mindenki iránt!” (1Thess 5:15 b)*

I.2. A Magyarországi Református Egyház köznevelési intézményeinek küldetésnyilatkozata

A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ KÖZNEVELÉSI KÜLDETÉSNYILATKOZATA

„... tegyetek tanítvánnyá minden népet [...]” (Mt 28,19)

A református köznevelési intézmény pedagógusai küldetésük felelősségét átérezve a szülők által rájuk bízott gyermekeket és fiatalokat korszerű, minőségi oktatással, keresztyén neveléssel, tartalmas és célszerű tevékenységrendszerrel formálják. A szülőkkel és a gyülekezetekkel együttműködve elősegítik, hogy a fiatalok jól sáfárkodjanak Istentől kapott talentumaikkal, a magyar nemzeti kultúrát megbecsüljék és gyarapítsák, hazájukért, családjukért áldozatra készek legyenek, egész életükkel Isten dicsőségét szolgálják.

Küldetése alapján a református intézmény olyan keresztyén közösség, ahol a fiatalokat úgy tanítják és nevelik, hogy ők a hit ajándékának elfogadására vezető ismeretek, élmények és tapasztalatok birtokába jussanak; egyre jobban megismerjék, hogy Kiben és miért hisznek, életük zsinórmértékének a Szentírást tartásák, elfogadják református hitelveinket és hagyományainkat; tudják, hogy Istennek terve van az életükkel, és erre a Szentlélek teszi alkalmassá őket.

A Magyarországi Református Egyház köznevelési intézményeinek küldetése, hogy a rájuk bízott gyermekek és fiatalok, Jézus Krisztus parancsolata alapján ismerjék meg a keresztyén élet felelősségét, vezetést és útmutatást kapjanak a tanítványság megélésére.

„... hogy elmenjete és gyümölcsöt teremjete [...]” (Jn 15,16)

I.3. Az Eröss Lajos Református Általános Iskola története

I.3.1. Névadónk, Eröss Lajos Főtiszteletű Püspök Úr

Iskolánk névadója, Eröss Lajos 1857-ben született. 1881-1882 tanévben a debreceni református teológia seniora, ezt követően a baseli egyetemen tanult, majd a berlini egyetemen fejezte be a tanulmányait. Egy évig gimnáziumi segédtanár, majd kémeri, azután földesi, 1893-99 között püspökladányi református lelkész. 1899-ben a debreceni főiskola teológiai tanárává választotta. 1908-ban a Tiszántúli Református Egyházkerület püspöke lett.

Püspökladányban számos alkotás, érdem fűződik a nevéhez. 1894-ben a földet követelő nincstelenek mozgalmát támogatta és kiharcolta, hogy a vallásalapítvány szakítson a régi gyakorlattal, ne csak nagybérlőknek adja haszonbérbe a határt. Ennek nyomán osztották ki az első kisbérleteket 1895-ben a Battonyáson. Ugyanebben az évben az ő kezdeményezésére két tantermes iskola épült. 1896-ban a református egyház régi, elnyűtt harangjait az ezeréves ünnepek alkalmából újakra cseréltette ki. Ő indított először Püspökladányban helyi lapot, a PÜSPÖKLADÁNY című közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, kéthetenként megjelenő lapot, melynek szerkesztője volt. Végakarata szerint a ladányi református temetőben temették el.

I.3.2. A püspökladányi református iskolai oktatás története

A püspökladányi református oktatás több évszázadra tekint vissza. a XIX. század elején legelőször a református gyülekezet gondoskodott új iskola építéséről. Ennek alapanyagát a régi templom téglái biztosították. Előbb kettő majd négy tantermes iskola működött, külön leány- és fiú osztályokkal. 1840-ben a lányok iskoláját bővítették, két év múlva leégett a fiúgyermekek iskolája, így számukra újat kellett építeni. 1860-ban 492 tanuló járt iskolába. 1881-től kezdődött a tanév legelőször szeptemberben (korábban áprilisban). Ebben az évben rakták le a Hold utca 1. szám alatti iskola alapjait, melyhez téglát, napszámot, és fuvart a hívek adtak, és amelynek építéséhez Trefort Ágoston vallás- és közoktatásügyi miniszter 1000 forintot adományozott. Ezt az épületet sokáig a benne lakó és tanító néhai Ary Gyula (1872-től 1939-ig), majd ugyanezen okból Papp Kálmán (1894-től 1969-ig) iskolának nevezték.

Az 1980-as években összeépítették a Hold út 3. szám alatti, Lakatos iskolával, amelyet Lakatos Benjámin (1904-től 1965-ig) tanítóról neveztek így.

1909-ben a helyi református presbitérium hozzájárult Virágh Ferenc szűrszabómester házának megvásárlásához 6000 koronáért. Az egykori Virágh-iskolában 1910-ben kezdődött meg a tanítás.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

A református egyház iskolai célra csereingatlanként szerezte meg az Iskola utca 1. szám alatti, volt jegyzői lakás épületét. Az 5 tantermes iskola még abban az évben felépült, és benne 1902-ben megkezdődött a tanítás. A Nap utca felőli sarkot 1904-ben toldották az épülethez. Nagylányiskolának hívták, és szólítják ma is, mert 60 éven át mindig leányosztályokat helyeztek el benne. A rá merőleges két tanterem létesítését 1910-ben mondta ki a presbitérium, 1911-re fel is épült, itt már fiú osztályok is tanultak.

1948-ban az iskolák államosítása nyomán az állam kisajátította (ellenszolgáltatás nélkül elvette) a református iskolaépületeket s benne a továbbiakban állami iskolát működtetett (Zója, majd Kálvin néven). A rendszerváltás után az egyházi ingatlanok tulajdonának törvényi rendezése kapcsán a Püspökladányi Református Egyházközség visszaigényelte egykori iskolaépületeit. Lakatos-Papp Kálmán udvari, valamint Virág udvari épületek tulajdona 2011-ben szállt vissza eredeti tulajdonosára, az egyházközségre. Ezekben az épületekben indult újra Püspökladányban a két évszázada megkezdett református iskolai oktatás.

A 2011/2012-es tanévet Erőss Lajos Református Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény néven, 5 évfolyamon, 100 tanulóval és 9 főállású pedagógussal kezdte meg. Az évek alatt a tanulói és dolgozói létszám emelkedett, az épületek, az udvar korszerűsítése folyamatosan tart. Az Erőss Lajos Református Általános Iskola a 2020/2021-es tanévben ünnepelte a református oktatás újraindulásának 10. évfordulóját. A jubileumi tanévben 13 osztályban 272 tanuló és 30 pedagógus alkotta az intézményi közösséget.

A fenntartó egyházközség presbitériuma célul tűzte ki a református óvoda alapítását. 2020-ban, a Magyarországi Református Egyház Országos Óvoda Programjának keretében sikeres pályázatot nyert az Egyházközség, melynek jóvoltából 2021 nyarán elindulhatott az óvoda építése. Az Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda Csillag Tagóvodája 2022 szeptemberében nyitotta meg kapuit.

I.4. Az intézmény alapadatai

Az intézmény alapítója és fenntartója: Püspökladányi Református Egyházközség
4150 Püspökladány, Kálvin tér 1-3.

Az iskola alapító okiratát a fenntartó 2011. május 22-én fogadta el a 18/2011. számú határozatával. A többcélú intézménnyé alakulás, az óvoda indulása miatt az alapító okiratot a fenntartó módosította 2022. február 13-án a 9/2022. számú határozattal.

Az intézmény hivatalos neve: Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda

Az óvodai tagintézmény neve: Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda
Csillag Tagóvodája

Az intézmény OM azonosítója: 201470

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

Az intézmény székhelye:	4150 Püspökladány, Kálvin tér 1-3.
Az intézmény iskolai telephelye:	4150 Püspökladány, Kálvin tér 6-7.
Az intézmény óvodai tagintézmény:	4150 Püspökladány, Csokonai u. 2-4.
Az intézmény postacíme:	4150 Püspökladány, Kálvin tér 1-3.
Telefon:	54/470-692
E-mailcím:	erossisk@erossisk.hu
Honlap:	www.erossisk.hu
Köznevelési alapfeladat:	óvodai nevelés, általános iskolai nevelés-oktatás
Az intézmény típusa a nemzeti köznevelési törvény szerint:	többcélú, közös igazgatású köznevelési intézmény óvoda és általános iskola (1-8. évfolyam)
Az intézmény gazdálkodása:	Az intézmény a fenntartó Püspökladányi Református Egyházközség által biztosított költségvetés alapján önálló gazdálkodási jogkörrel rendelkezik. A gazdasági, pénzügyi, munkaügyi feladatait a székhelyen látja el. Gazdálkodással összefüggő kötelezettséget a fenntartó jóváhagyása nélkül nem vállalhat.
Az intézmény egyházi felügyeleti szerve:	Tiszántúli Református Egyházkerület Tanügyi Hivatala 4026 Debrecen Kálvin tér 17.
Az intézmény törvényességi ellenőrző szerve:	Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal

I.5. Jogszabályi háttér

- Magyarország Alaptörvénye
- Az intézmény alapító okirata
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- A munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény
- Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény
- A nemzeti köznevelési törvény végrehajtásáról szóló 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendelet
- A Nemzeti Alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet
- Az iskola-egészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX. 3.) NM rendelet
- 362/2011. (XII.30.) Korm. rendelet az oktatási igazolványokról
- A nemzeti identitás erősítését célzó programokról szóló 1042/2019. (II. 18.) Korm. határozat
- 1995. évi I. törvény a Magyarországi Református Egyház köznevelési törvénye (az 1998. évi I.; a 2005. évi II. és a végrehajtási utasítással, továbbá a 2013. évi V. tv. átfogó módosításaival egységes szerkezetben)
- A tanév rendjéről szóló mindenkori miniszteri rendelet
- 363/2012. (XII.17.) számú Kormányrendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 1992. Egyezmény a gyermekek jogairól Egyesült Nemzetek UNICEF
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelete a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 2023. évi LII. tv a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII.30.) Korm.rendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló tv. végrehajtásáról
- 18/2024. (IV. 4.) BM rendelet a pedagógusok teljesítményértékeléséről
- 419/2024. (XII. 23.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzés rendszeréről

Irányelvek, szakmai ajánlás (az Oktatási Hivatal honlapján: [Oktatási Hivatal \(oktatas.hu\)](https://oktatas.hu))

- A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve
- Irányelvek a sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásához
- Szakmai ajánlás a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő gyermekek, tanulók neveléséhez-oktatásához

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda
P O S T K A D A S

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

II. ISKOLAI NEVELÉSI PROGRAM

II.1. Bevezetés

II.1.1. Helyzetelemzés

Az Erőss Lajos Református Általános Iskola Püspökladány központjában, a református templom mellett található. A templom közelsége lehetővé teszi nemcsak a hitéleti alkalmak, az iskolai ünnepségek megtartását, hanem segíti a gyülekezettel való szorosabb kapcsolattartást is.

„Az iskola, amelynek nemcsak múltja, hanem jövője is van” – olvasható az iskolánk honlapján. Ezzel a mondattal a fenntartó meghatározta az iskola jelenét is. Nevelő-oktató munkánk, minden tevékenységünk kihat a jövőre, ugyanakkor a református gyökereink, hagyományaink is hatással vannak a jelenünkre. A város és a környék egyetlen egyházi iskolájaként 2011 óta gazdagítjuk a város nevelési-oktatási palettáját. Nemcsak Püspökladányból, hanem a környező településekről is érkeznek tanulóink. Bár képességeik, adottságaik különbözőek, de a pedagógusok olyan légkör megteremtésére törekednek, melyben az Erőss-diákok képességei fejlődnek, tudásuk gyarapszik.

Népmese napja, Erőss-nap, Erőss-hét, Erőss-kupa, Erőss-bál, Erőss-tábor: az elmúlt tíz évben több olyan közösségünket, keresztyén hitünket, összetartozásunkat erősítő, értékőrző program valósult meg rendszeresen, mely hagyománnyá vált. Megtapasztalhattuk, hogy együttműködve tudunk szeretetben alkotni, megújulni, Istenbe vetett hittel a közösségből erőt meríteni. Ezt élhetik át azok, akik tagjai az Erőss-közösségnek, gyermekként, pedagógusként, szülőként, vendégként, gyülekezeti tagként, fenntartóként.

2021-ben az Erőss Lajos Református Általános Iskola megkapta a „Microsoft Showcase School” címet, a Microsoft Innovatív Iskola Programban szintet léptünk, ún. „mintaiskola” lettünk. Ez az elismerés egyben kihívás is: a digitális pedagógiában való jártasság, a 21. századi készségfejlesztés nélkülözhetetlen a jelen és a jövő iskolájában is. 2023-tól ökoiskolai címre sikerrel pályáztunk, 2024-től a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság partneriskolája lettünk, ezek az elismerések a szakmai munkánk, pedagógiai célkitűzéseinket

II.1.2. Személyi és tárgyi feltételek

Nevelőtestületünk jól képzett pedagógusokból áll, szakmailag magas színvonalon, a keresztyén értékekre alapozva végezzük nevelő-oktató munkánkat. Folyamatosan képezzük magunkat, rendszeresen veszünk részt konferenciákon, továbbképzéseken, fontos számunkra a fejlődés, a tanulás. Példaértékű a tantestületen belüli tudásmegosztás, az egymásnak való segítségnyújtás. Munkánkat iskolatitkár és pedagógiai asszisztens, valamint a gazdasági, technikai dolgozók segítik.

Az osztálytermek, szaktantermek több épületben találhatók, melyek karbantartása, felújítása folyamatos. Nyertes pályázatnak köszönhetően újabb tantermekkel, tornateremmel bővíthet

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

iskolánk. Az udvaron lévő műfüves pálya a gyerekek számára nemcsak a tanórákon, hanem az óráközi szünetekben és délután is a legkedveltebb helyszíne az iskolának.

A fenntartó folyamatosan biztosítja az oktató-nevelő munkához szükséges tárgyi feltételeket. A pedagógusok saját tablettel rendelkeznek, minden tanteremben van interaktív tábla projektorral, lappal. A tanulók tableteket és laptopokat használhatnak, nemcsak informatikaórákon. Két tanteremben interaktív panel áll rendelkezésre, többféle programozható roboteszköz, 3D nyomtató, drónok teszik lehetővé a digitális készségfejlesztést, a tehetséggondozást.

Az oktatásért felelős miniszter által jóváhagyott eszköz- és felszerelésjegyzék szerinti tárgyi eszközökkel rendelkezünk. Pályázatoknak és az Erőss Lajos Református Általános Iskoláért Alapítvány támogatásának köszönhetően a meglévő eszközeinket folyamatosan fejlesztjük, a modern kor kihívásainak, a digitalizációnak megfelelően.

II.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai

II.2.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei

- **Keresztyén nevelés:** a magyar református iskolák hagyományaihoz hű, az evangéliumi hit és erkölcs szellemében történő nevelés.
 - Fontos a reformátori, hitbeli alapelvek érvényesülése az intézményünk pedagógusainak nevelő-oktató munkájában:
 - *Solus Christus: Egyedül Krisztus!* – minden nehézséggel és válsaggal a dicsőséges Úrhoz fordulhatunk.
 - *Sola Scriptura: Egyedül a Szentírás!* – hitünk és életünk zsinórmértéke a Biblia, Isten Igéje.
 - *Sola gratia: Egyedül kegyelemből!* – üdvösségünk és örök életünk egyetlen alapja Istennek a Jézus Krisztusban megjelent és megvalósult ingyen kegyelme.
 - *Sola fide: Egyedül hit által!* – az üdvösség és örök élet csak azoké, akik azt hit által elfogadják.
 - *Soli Deo Gloria: Egyedül Istené a dicsőség!* – az emberi élet legfőbb értelme és célja, hogy az elnyert üdvjavakért Istent dicsőítsük életünk minden vonatkozásában.
- **Gyermekközpontúság:** az iskola hozzájárul a gyermekek személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához, segítjük a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását.
- **Önművelés, élethosszig tartó tanulás elve:** törekszünk arra, hogy a tanulóiban a társadal

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- mi együttéléshez, az önműveléshez, a munkavégzéshez, a testi és lelki fejlődéshez, valamint a továbbtanuláshoz szükséges alapvető képességeket és készségeket kialakítsuk.
- **Egyéni és életkori sajátosságok figyelembevételének elve:** az életkori sajátosságokat figyelembe véve egyéni, hatékony tanulási módszereket alkalmazunk. A tanórákon, a tehetséggondozó és felzárkóztató programokkal az egyéni képességek kibontakozását támogatjuk.
- **Differenciálás elve:** Az iskolánk gondoskodik a különböző képességű, illetve eltérő ütemben fejlődő tanulók egyéni fejlesztéséről, a tanulók egyéni képességeit és a tananyag kiválasztását figyelembe véve, új tanulásszervezési eljárásokat, hatékony tanítási módszereket alkalmazva.
- **Együttműködés elve:** a családokkal közös feladatunk a gyermekek nevelése, a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességek fejlesztése. A gyermekek családi neveléséhez pedagógiai segítséget nyújtunk, a szülői véleményeket, javaslatokat hasznosítjuk.
- **Esélyegyenlőség elve:** Isten különböző kegyelmi ajándékokat adott az életünkbe. Nem mindenkinek egyformán adva, de mindenkit egyformán fontosnak tartva. Kiemelt figyelmet fordítunk az esélyegyenlőség biztosítására. Az esélykülönbségek mérséklése és visszaszorítása az oktatási-nevelő munkánkban helyet kap.
- **Tudatosság elve:** a teremtett világon belül reális önismeret és életszemlélet-formálással segítjük a továbbtanulási, pályaválasztási döntések kialakítását.
- **Innováció és pedagógiai megújulás elve:** fontosnak tartjuk a 21. századi készségek fejlődésének előtérbe állítását: a kollaboráció, a kommunikáció, a kreativitás, a kritikai gondolkodás fejlesztését, a pedagógusok módszertani megújulását.

II.2.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka értékei

Az iskolánkban folyó tanítási-tanulási folyamatokat az alábbi **értékek** hatják át:

- a keresztyén nevelés értékei: szeretet, hit, öröm, békesség, türelem, szívettség, jóság, hűség, szelídség;
- a testi, szellemi és lelki fejlődés harmóniája;
- a humanizmus, az egyén, az ember tisztelete;
- az élet és az emberi méltóság, az emberi jogok tiszteletben tartása;
- a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az erőszakmentesség, a méltányosság;
- kulturált egyéni és közösségi élet;

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- az alapvető közösségek (család, Református Egyház, Egyházközség, nemzet, az európai nemzetek közössége, az emberiség) együttműködése;
- nemzeti, közösségi összetartozás, a nemzeti ünnepek, jelképek, hagyományok, tisztelete;
- a népek, nemzetek, nemzetiségi, etnikai csoportok és a nemek egyenlősége, a szolidaritás és a tolerancia értékei;
- önzetlenség, türelem, szívettség megnyilvánulása a közösségekben;
- pedagógiai tapintat, bizalom, megértés, türelem, igazságosság, segítőkészség;
- következetesség és igényesség, önállóság, magabiztosság;
- felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás;
- használható tudás, az önálló ismeretszerzésre való igény, nyitottság, kötelességtudat, szorgalom, kreativitás, rugalmasság;
- megbecsülés, tisztelet a család, a szülők, testvérek, nagyszülők és más felnőttek, pedagógusok iránt;
- a kultúra, élővilág változatossága, a Föld, az ember, a természeti környezet és a kultúra védelme, környezetkímélő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás;

II.2.3. Céljaink

Az Erőss Lajos Református Általános Iskola a *Református Egyház Köznevelési Törvényével* összhangban az alábbi alapvető célokat határozta meg:

1. a tanulóikat művelt, jellemes keresztyén emberekké,
2. az egyetemes emberi értékek tisztelőivé,
3. a magyar haza és nemzet hűséges és áldozatkész, alkotó polgáraivá formálni, akik mindenkor készek az örökölt és a jelenkori kultúra valódi értékeit befogadni, gyarapítani, közvetíteni és továbbadni;
4. református tanulóit egyházunk hitvalló tagjaivá, – nem református tanulóit vallásuk szabad gyakorlásának biztosítása mellett – saját felekezetük és a református egyház értékeinek megbecsülésére nevelje.

A *Nemzeti Alaptanterv* alapján megfogalmazott céljaink:

- a családdal együttműködve cselekvő elkötelezettségre nevelni a gyermekeket az igazság és az igazságosság, a jó és a szép iránt,
- fejleszteni a harmonikus személyiség kibontakoztatásához szükséges szellemi, érzelmi, erkölcsi, társas és testi képességeket.

Ezáltal járulunk hozzá ahhoz, hogy a felnövekvő nemzedék

- a haza felelős polgárává válják;
- kifejlődjék benne a hazafiság érzelmvilága;

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- reális önismeretre és szilárd erkölcsi ítélőképességre tegyen szert;
- megtalálja helyét a családban, a szűkebb és tágabb közösségekben, valamint a munka világában;
- törekedjék tartalmas és tartós kapcsolatok kialakítására;
- legyen képes felelős döntések meghozatalára a maga és a gondjaira bízottak sorsát illetően;
- váljék képessé az önálló tájékozódásra, véleményformálásra és cselekvésre;
- ismerje meg és értse meg a természeti, társadalmi, kulturális jelenségeket, folyamatokat;
- tartsa értéknek és feladatnak a kultúra és az élővilág változatosságának megőrzését.

A fentiekkel összhangban céljaink:

- minden tevékenységünket a gyerekek szeretete hassa át;
- meglássuk, megláttassuk és továbbfejlesszük minden gyermekben személyiségének értékeit;
- személyes példamutatással neveljük tanulóinkat toleranciára, empátiára, az emberi értékek és jogok tiszteletben tartására;
- minden gyermek számára biztosítsuk képességeinek, érdeklődésének, illetve távolabbi céljainak megfelelő programokat, tevékenységi formákat;
- a tanulóiban felkelteni a tanulás iránti vágyat;
- a tanulók tapasztalatokat szerezve, az előzetes tudás mozgósításával szerezzenek új ismereteket;
- a tárgyi tudás mellé tanulóink szerezzék meg mindazokat a kommunikációs képességeket is, amelyek segítségével tudásukat önmaguk és mások számára hasznosítani tudják;
- a tanulók rendelkezzenek alkalmazható tudással, az élethosszig tartó tanulás képességével;
- a tehetség kibontakoztatása, a tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak egyénre szabott fejlesztése és megerősítése;
- hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása;
- Püspökladány és a református közösség hagyományainak megismerése és megismertetése, a település közösségi értékeinek közvetítése;
- jó kapcsolatot ápoljunk városunk más iskoláival, szervezeteivel, egyéb külső partnerekkel;
- kapcsolatokat építsünk az egyházmegye református általános iskoláival, közös alkalmak; találkozók, versenyek szervezése, a református oktatás-nevelés területén szerzett tapasztalatok, jó gyakorlatok cseréje.

Fejlesztési területek – nevelési célok:

A fejlesztési területek – nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie:

- az ismeretszerzés,

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- a gyakoroltatás-cselekedtetés,
- a példák érzelmi hatásának is.

E területek egyesítik a hagyományos értékeket és a 21. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

Az erkölcsi nevelés

Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló mérlegelő gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése.

A testi és lelki egészségre nevelés

A pedagógusok ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Segíteni kell a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenységet, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerjék meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

Gazdasági és pénzügyi nevelés

Célunk, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásra utaltságát.

Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusaival, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint a különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével.

II.2.4. Feladataink

Alapvető feladatunkat a *Nemzeti Alaptanterv* a

- a nemzeti műveltség, a hazai nemzetiségek kultúrájának átadásában, megőrzésében,
- az egyetemes kultúra közvetítésében,
- az erkölcsi érzék és a szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítésében jelöli meg.

Feladatunk továbbá:

- a tanulók számára biztosítani az alapkészségek elsajátítását (írás, számolás, értő olvasás, beszéd), melyek a társadalomba való beilleszkedéshez, a további egyéni ismeretszerzéshez és az önmegvalósításhoz szükségesek;
- az egyéni és csoportos teljesítmény ösztönzése;
- segíteni az egyéni életélmények szerzését, az egyéni képességek kibontakozását a programokban, az órai munkában és a tanórán kívüli tevékenységekben;
- a tanulók önálló problémamegoldó, gondolkodó képességének és kreativitásuknak a fejlesztése;
- az összefüggések felismerésének képességét fejleszteni;

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- az iskolarendszerben meglévő szelektív hatások mérséklése, az esélyegyenlőség biztosítása;
- azon hátrányoknak a csökkentése, amelyek a tanulók szociokulturális környezetéből vagy eltérő ütemű fejlődéséből fakadnak;
- önálló intézményi innovációk megvalósulásának támogatása;

Kiemelt feladataink:

- a **keresztyén** emberre jellemző erkölcsi tulajdonságok, a keresztyén közösségi magatartás fejlesztése; **vallási, erkölcsi, etikai értékek** közvetítése;
- **kompetenciaalapú** oktatás kiterjesztése;
- a **tanulási stratégiák** alkalmazásában a **sokszínűsége**re törekvés, a **játékosság**;
- **alkotó (kis) közösségek** létrehozása, ahol a tanuló a közösségben fejleszti **önismeretét, együttműködési készségét**, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját;
- **differentiált** tanulásszervezés;
- **tehetséggondozás**, tehetségfejlesztés; **felzárkóztatás**;
- az **idegen nyelvi kommunikáció** fejlesztése;
- eredményes felkészítés a **középiskolai tanulmányokra**;
- a **digitális technológia** etikus, kritikus és módszertanilag indokolt használata.

II.3. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka eszközei, eljárásai

Az Erőss Lajos Református Általános Iskolában a Pedagógiai programban megfogalmazott célok elérése érdekében a következő eszközöket, eljárásokat, módszereket alkalmazzuk:

Tanulási környezet

A tanulás közvetlen helyszínéül használt helyiségek (osztálytermek) kialakításánál törekszünk arra, hogy

- a különböző tanulásszervezési eljárások alkalmazásához a berendezések átalakíthatók legyenek csoport, páros munka, kooperatív technikák alkalmazásához,
- illeszkedjenek az osztályba járó tanulók korosztályi és egyéni szükségleteihez,
- nyugodt, biztonságos és támogató tanulási környezetet teremtsenek.

Lehetőség szerint biztosítjuk, hogy a tanulók a tanórákon és a tanórán kívüli foglalkozásokon

- IKT és digitális eszközöket (számítógép, laptop, tablet, más iskolai vagy saját digitális eszköz, alkalmazások),
- internetkapcsolatot,

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- prezentációs eszközöket használhassanak.

Törekszünk a digitális eszközök rendszeres és módszertanilag indokolt használatára, a biztonságos internethasználatra.

Motiváció, pozitív megerősítés

Motivációs eszközök a tanításban:

- pozitív, bizalmas légkör,
- ösztönző tárgyi környezet kialakítása,
- egyes tanulókat és csoportjaikat aktivizáló módszerekkel (kooperatív tanulási technikák) alkotó folyamat kezdeményezése,
- az önbizalom, alkotókedv megőrzése, fejlesztése,
- különböző szituációs játékokok, drámapedagógiai eszközök, a valós élet problémáinak kezeléséhez mintákat adó szituációk megélése,
- a dicséret, a jutalmazás, pozitív visszajelzésekkel történő megerősítés,
- a pedagógus személyisége, pozitív szemlélete, elhivatottsága, példamutatása.

Aktív tanulás

Az aktív tanulási tevékenység legfőbb célja olyan tanulói kompetenciák fejlesztése, amelyek lehetővé teszik az ismereteknek különböző helyzetekben történő kreatív alkalmazását.

Tevékenységekre épülő tanulásszervezési formák: a párban vagy csoportban végzett felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködésen alapuló tanulás.

A pedagógus az aktív tanulói tevékenységek megvalósítása során lehetővé teszi

- iskolán kívüli szakemberek bevonását, valamint a külső helyszínek nyújtotta pedagógiai lehetőségek felhasználását: könyvtár, múzeum, levéltár, színház, koncert;
- együttműködik más tantárgyakat tanító pedagógusokkal (tanórákon vagy a témahetek, tematikus hetek, projektnapok, témákhoz szervezett események, tanulmányi kirándulások, erdei iskola, iskolai táborok alkalmával) a tantárgyak szervezett, összefüggő, illetve kapcsolódó tartalmainak integrálására.

Projektalapú tanulás

A projektalapú tanulás középpontjában a tanulók által elfogadott vagy kiválasztott téma, probléma feldolgozása áll. A hagyományos tanóra szerkezetét feloldva az oktatás egyénileg vagy csoportban történik. A végeredmény egy produktum formájában valósul meg, valamint a következő szakaszokra osztható fel: témaválasztás, tervekészítés (célok és feladatok megfogalmazása), szervezés, adatgyűjtés, a téma feldolgozása, a produktum összeállítása, a projekt értékelése, korrigálása, a produktum bemutatása, nyilvánossá tétele és a reflexiók megfogalmazása.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

A projektek megvalósulhatnak a tanév bármely szakaszában, évfolyamonként, osztályonként eltérő időpontban. A projekthét keretei között valamennyi osztály csatlakozhat közös, nagy iskolai projekthez vagy megvalósíthat osztályszintű projektet is.

Differenciálás

A differenciált pedagógiai munka célja eljuttatni a tanulókat az egyéni képességek szerint elérhető optimális ismeretelsajátítási szintre.

A tanulási eredmények elérését segítő differenciáló módszerek alkalmazása:

- a minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezet biztosítása,
- a tanulói különbségekhez illeszkedő, differenciált célkijelölés,
- a többszintű tervezés és tananyag-alkalmazás,
- a fejlesztő, tanulást támogató értékelés.

Differenciálást támogató módszerek:

- heterogén tanulócsoportok létrehozása,
- a differenciáló módszerek alkalmazása a feladatra vonatkozó instrukciók adásában, az adaptált tananyagok használatában és az értékelésben;
- rugalmas tanulásszervezés biztosítja, hogy a tanulók csoportokban vagy párokban, illetve egyéni munkán dolgozzanak úgy, hogy közülük néhányan a pedagógussal, míg mások önállóan vagy társaikkal együtt teszik ezt;
- az egyéni munka során a tanulók olyan feladatokat oldanak meg, melyek megfelelnek aktuális állapotuknak, előzetes ismereteiknek, tanulási stílusuknak.

A differenciált tanulásszervezéshez hozzátartozik az egyénre szabott pedagógiai értékelés: a tanulók teljesítménye, tanulási eredményei önmagukhoz mérten, különböző időpontokban és fejlesztő értékeléssel. Emellett jelentős szerepet kap a társértékelés, vagyis pl. a párok, illetve csoporttagok által egymás értékelése, illetve az önértékelés bevonása az értékelési folyamatokba.

Digitális pedagógiai módszerek

A 21. századi tanulási környezet nélkülözhetetlen elemét képezi az iskolai tanuláshoz kapcsolódó digitális technológiával támogatott oktatási módszerek sokfélesége.

Fontosnak tartjuk, hogy az Erőss Lajos Református Általános Iskolában tanító pedagógusok ismerjék és alkalmazzák ezeket. A 21. századi készségek fejlesztéséhez szükség van a digitális pedagógiai módszerekre, a digitális eszközök módszertanilag indokolt iskolai és otthoni használatára.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

Az iskolai digitális transzformáció fontos eleme a pedagógusok és az iskolavezetés elköteleződése, a jó gyakorlatok megosztása a tantestületen belül és kívül, digitális iskolai és osztályszintű projektek megvalósítása (Kódolás hete, Digitális Témahét, Fenntarthatósági Témahét stb.).

Iskolánk elkötelezett a digitális eszközök és a pedagógiai módszerek alkalmazása mellett.

Olyan online tanulási környezetet alakítunk ki a tanulási folyamatok támogatására (MS Teams), mely biztonságos, lehetővé teszi a pedagógusok és a tanulók kommunikációját, a visszajelzést, az értékelést. A pedagógusok által létrehozott csoportokban lehetőség van az információk, tantárgyi tartalmak eljuttatásának, megosztásának, az együttműködésnek a tanórán és tanórán kívüli is. A digitális eszközök és az online tanulási környezet segítségével a tananyagot elérhetik később is a diákok, az online feladatlapot az iskolában és otthon is kitölthetik, videókat, segédanyagokat tudnak megnézni, többször is. A valódi együttműködés során mindenki aktívan részt vesz a tanulási folyamatban, egyéni feladattal is rendelkezik, és a közös feladatvégzés mellett fontos a felelősségvállalás is (kollaboratív tanulás). A digitális eszközök átalakíthatják a tanórák szerkezetét, menetét, amennyiben az együttműködés és a tudásépítés képességeinek fejlesztését helyezzük előtérbe.

II.4. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Református iskolánk célja olyan egyetemes református keresztyén alapokon nyugvó emberi értékek kialakítása, melyek a lélek gyümölcseiből fakadnak: szeretet, öröm békesség, türelem, szívesség, jóság, hűség, szelídség, mértékletesség.

A személyiségfejlesztés megvalósítási tere a tanítási órákon kívül iskolai, egyházi alkalmak, ünnepségek, kirándulások, meghitt beszélgetések, családi és baráti rendezvények.

Hagyománytiszteletre, azok ápolására kell nevelnünk, megmutatni elődeink sikereit, méltó példaképeket állítva eléjük.

Fejleszténünk kell tanulóinkban a felelősségérzetet, és a felelősségvállalást, meg kell ismertetnünk velük a diákjogokat, és kötelességeket, döntéseinkbe be kell vonni őket. Ennek érdekében egy-egy iskolai program szervezésébe és lebonyolításába is aktívan bevonjuk a gyerekeket. A feladatokat és önállóságuk mértékét korukat figyelembe véve határozzuk meg.

Teret kell biztosítanunk a színes, sokoldalú iskolai életnek, a tanulásnak, játéknak, munkának. A tanulás területén törekednünk kell széleskörű módszertani eszközök biztosítására, abból a célból, hogy tanulóink egy-egy ismeretkört több oldalról megközelítve ismerjenek meg.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok részét képezi a toleranciára való nevelés, a sajátos élethelyzet elfogadása, segítség mások gondjainak megoldásában, a konfliktusok agressziómentes kezelése.

II.4.1. A személyiségfejlesztés kompetencia alapú értelmezése

Célkitűzéseink alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket. Az értelmi nevelés területén nagy hangsúlyt fektetünk a kulcskompetenciák fejlesztésére.

A kulcskompetenciák fejlesztése a Nemzeti alaptanterv alapján történik.

1. A tanulás kompetenciái
2. A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)
3. A digitális kompetenciák
4. A matematikai, gondolkodási kompetenciák
5. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák
6. A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái
7. Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

További releváns kompetenciaterületek

A fent felsorolt kulcskompetenciákon felül a következő nevelési területek fejlesztése áll pedagógiai munkánk középpontjában:

- Egészséges életmódra nevelés, testi, lelki egészség, mely a tanórai és az egyéb foglalkozások során az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal (benne a komplex intézményi mozgásprogrammal) koherensen jelenik meg a gyakorlatban a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá az egészségmegőrzést is szervesen magában foglalja.
- Környezettudatos magatartás, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrál.
- Értékközpontú, beállítódások kialakítása (felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésformák), elsősorban az etikai alapú megközelítésmód paradigmája.
- Aktív állampolgárságra nevelés (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), amelynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás.
- Nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés, mely nem irányulhat még látens módon sem a szegregáció, a kirekesztés, a nemzetiségek és más nyelvi-vallási etnikumok diszkriminációjára.

Intézményünk a személyiség és közösségfejlesztő munkájában együttműködik a szülőkkel, a szülők közösségeivel, a református gyülekezettel, a Református Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménnyel, a városi önkormányzattal, a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatl, a város oktatási intézményeivel és civil szervezetekkel.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos iskolai feladatok rendszerét felépíthetjük a pedagógiai alapelvekből, célokból, feladatokból, eljárásokból és az eszközökből.

	ALAPELVEK	CÉLOK	FELADATOK	ELJÁRÁSOK	ESZKÖZÖK
Komplex személyiségfejlesztés	Nevelő - oktató munkánk során komplex személyiségfejlesztésre törekszünk. Ezért megismerjük tanítványaink szükségleteit, motivációs bázisát. Az iskolai élet szervezésének és a pedagógiai hatásrendszer alakításának meghatározó szempontja a tanulói szükségletek mind teljesebb kielégítése.	Az iskolai tevékenységrendszer minden eleme segítse a tanulók testi, értelmi, érzelmi, akarati, jellembeli és lelki tulajdonságainak harmonikus fejlődését!	Támogassuk a gyerekeket a reális önismeret kialakításában, az erkölcsi és jellembeli tulajdonságok felismerésében és tudatos formálásában! Teremtsük meg a feltételeit tanulóink szükségleteinek kielégítéséhez: biológiai; biztonságérzet, a közösséghez tartozás, az intellektuális-esztétikai és az önmegvalósítás istenhiten keresztül értelmezve.	Folyamatosan megismerjük, követjük és elősegítjük személyiségük fejlődését. Tapasztalatainkat megosztjuk a kollégákkal és a szülőkkel. Alkalmazzuk a tanuló megismerési technikákat.	Tesztek, tréningek, dramatikus játékok, önmegvalósítási lehetőségek, szereplési alkalmak teremtésével segítjük tanítványainkat saját személyiségük megismerésében és fejlesztésében. Értékpreferencia mérés szociometriai mérések
Komplex személyiségfejlesztés önmegvalósítás támogatása	Igyekszünk megismerni minden tanítványunk személyiségszerkezetét, s elősegítjük a reális önismeretük alakítását, formáljuk az önmagukhoz és társaikhoz fűződő (szociális) viszonyukat (attitűdjüket). Az ember személyiségét tükrözi viszonyulásainak rendszere: az önmagához, a szűkebb - tágabb emberi- és természeti környezetéhez, a munkájához való viszonya.	A tanulóknak legyen áttekintése saját személyisége összetevőiről, képességei és tehetsége hatáiról és lehetőségeiről, legyen betekintése a viselkedése hátterébe, motívumrendszerébe, helyesen ítélje meg az emberi kapcsolatokban játszott szerepét, hatását!	Segítsük felfedezni és fejleszteni minden gyermekben / fiatalban a személyiségének saját értékeit; keressük minden gyermekben az egyedit, a megismételhetetlent, támogassuk őket önmaguk kiteljesítésében! „A gyerek nem edény, amit meg kell tölteni, hanem fálya, amit lánggra kell lobbantani.”	Reális önértékelésre készítjük a tanulókat. Valós élethelyzetek teremtésével segítjük az önálló, aktív, felelősségteljes személyiség kialakulását. A valós állapotból kiindulva foglalkozunk meg egyénre szóló személyiségfejlesztő programot!	Követjük a tanítványaink magatartásában megnyilvánuló SZÉK kompetencia-elemek fejlődését! Folyamatos visszacsatolás a reális énkép alakítása érdekében „szociális tükör” évén. Mind az alacsony, mind a túl magas önértékelés esetén a realitásokkal való szembesítésre, a reális önkritika / kritika kialakítására törekszünk.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

Életkori sajátosságok figyelembevétele	Az életkori pszichikus sajátosságokhoz alkalmazkodunk.	Az egyes életkori fejlődési szakaszok: latencia kor (6-8 év); prepubertás kor (9-11 év); pubertás kor (12-16 év) jellemzőit vegyük figyelembe (terhelhetőség, motiváció, viselkedési sajátosságok, társas kapcsolatok stb.)!	Az érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet és gondolkodás pszichikus funkcióit tudatosan fejlesszük a nevelési - oktatási folyamatokban! Ezzel megalapozzuk a tanuláshoz szükséges alapkészségeket.	Valamennyi pszichikus funkció működését fejlesszük, de a serdülő korban már a produktív (konvergens és divergens) gondolkodásra helyezzük a hangsúlyt. Ezzel alapozzuk meg a kreatív személyiségjegyek kialakulását.	A kreatív személyiség-beállítódást erősítjük, az ismeretszerzés induktív és deduktív útját egyaránt alkalmazzuk. A tágran értelmezett tanulási folyamatokban a az aktivizáló módszereket részesítjük előnyben.
Személyiségfejlesztés	A kompetencia-alapú oktatás részprogramjait is magába foglaló pedagógiai programunk összeállításánál elsődleges szempont a nevelés - oktatás személyiségfejlesztő hatásának érvényesítése.	Az iskola pedagógiai gyakorlata adja teret: a színes sokoldalú iskolai életnek, az egyéni és csoportos tanuláshoz, játéknak, munkának; fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, eddigi akaratát!	Az értelem kiműveléséhez kapcsolódó tanulási motívumok és tanulási módok, a megismerési vágy fejlesztése, a játékszeretet és az alkotásvágy fejlesztése, a tanulási teljesítmény optimalizálását segítő személyiségjegyek erősítése minden pedagógus napi feladata.	Kognitív képességek fejlesztése: kognitív rutinok (műveletek), kognitív kommunikáció, problémamegoldás, a tanulási életforma kialakítása a pedagógusok és szülők együttműködése révén. Az egyéni (önálló) tanulási stratégiák és módszerek kialakítása a tanulásmódszertani epocha beépítésével a tanrendbe.	A kompetencia területekre készített tanulói eszközök (tankönyvek, munkafüzetek, feladatsorok, fejlesztő programok, demonstrációs anyagok és mérőeszközök stb.) célszerű alkalmazása.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

Szociális kompetencia	Megalapozzuk a szociális (társas) kompetencia, a pozitív szociális szokások, kialakulását. Tudatosan fejlesztjük tanítványaink társas hatékonyságát. A pedagógusok - a segítő életmódra nevelés - sikere érdekében rendszeresen pozitív mintákat nyújtanak a segítő együttműködés változatos formáival.	A tanulók ismerjék meg és sajátítsák el a szociális viselkedés alapvető szabályait, alakítsuk ki bennük az egyéni szociális értékrendet, a döntési szabadság és felelősség összhangját. Formáljuk tanítványainkat belső kontrollos, asszertív személyiségekké! Legyenek tisztában a mindenkori szociális státusukkal.	Olyan iskolai életrend kialakítása, működtetése, amelyben a tanulók biztonságban érzik magukat, mivel a magatartási szabályok átláthatóak, kiszámíthatóak, mindenkitől egyértelműen és következetesen elvártak. Tudják higgadtan kezelni a konfliktusos szituációkat is.	Az iskolai társas szituációk az iskolai / osztály közösség mindennapi életében „terepgyakorlatként” szolgálnak a tanulóknak az egyének és csoportok kölcsönös megértésének, együttérzésének, segítőkészségének élményszerű megtapasztalásához; a pozitív és negatív érzelmi viszonyulások kezeléséhez (szimpátia – antipátia kapcsolatok).	Élményszerű, pozitív minták felkínálása, szociális szokások, attitűdök bemutatása, meggyőződések, értékítéletek, ismeretek és készségek nyújtása, személyes példamutatás, történelmi személyiségek, irodalmi, drámai hősök, bibliai szereplők tetteinek, magatartásának átélési lehetőségeivel, a negatív, antiszociális minták pusztító hatásának csökkentése, fékezése.
Alkotó képesség kibontakoztatása	Az iskola szakmai profiljának megfelelő speciális - szakmai kompetenciák fejlesztését, az alkotó képesség kibontakoztatását vállaljuk.	Az értelmi és érzelmi intelligencia fejlesztése mellett a pozitív tartalmú jellem és akarati tulajdonságok személyiségbe ágyazása. Az önkifejezés gazdag és igényes tárházának bemutatása, befogadó- és alkotó képesség, improvizációs képesség, verbális és nem verbális, valamint vizuális kifejező képesség.	Az önfejlesztő képesség alapozásával, a saját adottságok, képességek és tehetségük felmérésével segítsük tanulóinkat megtalálni erősségeiket! Indirekt módon segítsük a saját önfejlesztő stratégiáik kialakítását!	Minden korosztály jusson hozzá az életkornak megfelelő művészeti: zenei, vizuális esztétikai befogadás és megismerés lehetőségéhez, és kapjon inspirációkat a művészi önkifejezésre. Az iskola esztétikus külső és belső környezete fejleszti ízlésüket, igényességüket.	A testi - lelki jó komfort-érzés érdekében a sport-foglalkozások, vetélkedők, szervezett játékok, kulturális programok, versenyek, képesség-fejlesztő és önismereti foglalkozások szervezése. Legyen boldogságélmény forrása a kacagás, a kocogás és a kapcsolatteremtés.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

Konfliktuskezelés	Frusztrációs nevelési szituációkban adekvát konfliktus-megoldási stratégiákat alkalmazunk: problémamegoldó (győztes-győztes), alkalmazkodó, elkerülő, kompromisszumkérés, versengő (győztes-vesztes).	A nevelő személyiségének fontos eleme a hitelesség (kongruencia), az elfogadás és az empátia (beleélő készség), önmaga állandó fejlesztésére, interperszonális készségeinek javítására kell törekednie!	A verbális és nonverbális kommunikációs képességek változatos formáinak megtanítása. A problémamegoldás lépéseit tudatosan betartjuk (a probléma meghatározása, a konfliktusban érintett személyek azonosítása, lehetséges megoldási módok keresése, a választott megoldás kivitelezése).	A kortársi interakciókat indirekt módon irányítjuk, s a pozitív tartalmú csoportnyomás eszközét a kívánt nevelési hatások elérésének szolgálatába állítjuk. A szempontváltás képességét gyakorlással sajátíttatjuk el. Követendő mintákat nyújtunk a kommunikációban és a konfliktusok kezelésében!	A nevelőtestület elsajátítja a neveléssel összefüggő mérési – értékelési ismereteket és készségeket, igény szerint alkalmazza azokat: neveltségi szint vizsgálatok, szociometriai mérések, tanulási motiváció, szorongásvizsgálat, attitűdvizsgálat, szociometria, értékpreferencia mérés, személyiségvizsgálat stb.
Tanulóink társadalmi szocializálása	Tanulóink személyiségébe építjük a szociális (társas) kapcsolatok, a konstruktív életvezetés, és az emberi-természeti-társadalmi környezet alakításának képességét.	A következetes követelés és igényesség, másrészt a tanulók jogainak, emberi méltóságának tiszteletben tartása, a velük szemben megnyilvánuló pedagógiai tapintat, bizalom, megértés, türelem és igazságosság.	Az önálló képesség, viselkedés, tevékenységformáinak megismerése, gyakoroltatása, tudatosítása változatos formákban az életkori sajátosságoknak megfelelően.	Egészséges és kulturált étkezés, öltözködés, testápolás, rendszeret, a lakás és az osztályterem berendezéseinek rendben tartási igénye, az önkiszolgáló munkák, a közlekedés, és a vásárlás szokásai, mintái, készségei.	A formális és informális szerepek értelmezése, elemzése, (szimulatív-játékos) gyakoroltatása, a szerepkonfliktusok „megélése”, feloldásuk lehetőségeinek feltárása.
Továbbtanulás	A különböző érdeklődésű, értelmi, érzelmi, testi fejlettségű és motivációjú gyermekeket felkészítjük a továbbtanulásra	Az empátiaképesség kialakításával növelni a másággal elfogadásának, a toleranciának a fokát. A társadalmi együttélési normák és formák kölcsönös alakítása.	A harmonikus együttélés szabályainak és napi gyakorlatának befogadása, követése.	A formális és informális emberi-közösségi kapcsolatokat építő fórumok, rendezvények, programok szervezése.	A különböző kompetencia-területek programcsomagjai, a hozzájuk készült tanulói és tanári eszközök, demonstrációs anyagok.

II.5. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely aktív, dinamikus kapcsolatot teremt az egyén és a társadalom között. A mi református közösségünkben is több kisebb-nagyobb közösség tagjaként nevelődik a gyermek és fejlődik a személyisége. Figyelemmel kell lennünk nem csak a családi közösségből hozott normákra, hanem az osztály-, az iskolai-, a gyülekezeti-, baráti, és egyéb közösségek nevelő hatására is, törekednünk kell arra, hogy azok pozitív hatással legyenek gyermekeinkre.

Az áldozatvállalás, a lemondás, a közösségi célokért való munkálkodás, az egy mindenkiért elv megteremtése, elfogadtatása fontos célunk. Alig van nevelési-oktatási terület, ahol ne találkozhatnánk e fejlesztés lehetőségével, ezért minden alkalmat meg kell ragadni a jó közösségi szellem kialakításáért.

Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink

- A tanuló ismerje meg a társas együttélés alapvető szabályait, melyek elengedhetetlenek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához.
- A közösségben találja meg az igazi helyét, tanuljon meg engedelmeskedni, alkalmazkodni.
- Tudjon és merjen a konfliktusokról beszélni, akár felnőttekkel is, tapasztalja meg, hogy ezek természetesek, s hogy van rájuk megoldás.
- Tanítsuk meg a tanulókat a konfliktusok kezelésére.
- Tanítsuk meg arra őket, hogy társaikat tiszteljék, szeressék, valamint arra, hogy felismerje szeretve van Isten által és az emberek által, segítsük, hogy a feléje irányuló szeretetet el is tudja fogadni. Segítsük, hogy tudjon bízni társaiban, az emberekbe, hogy megtapasztalja, hogy igazi biztonságot az Istenbe vetett bizalom ad.
- Tapasztalja meg és tudatosítsa, hogy a közösségnek milyen nélkülözhetetlen szerepe van a személyisége formálódásában.
- Igazodjék el az emberi kapcsolatok, közösségek világában. Minél szűkebb egy közösség annál nagyobb a felelősség, ugyanakkor maradjon nyitott a nagyobb közösségek irányába is (iskola, egyház).
- Fejlesszük a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást.
- Alapozzuk meg a nemzettudatot, mélyítsük el a lakóhely, a közvetlen és a tágabb környezet megismerését, a nemzeti önismeretet, a hazaszeretetet.
- Ösztönözzük a hagyományok (családi, iskolai, népi) feltárására, megismerésére, továbbadására, készítsük az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- Alakítsuk ki a tanulóban, hogy a környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás legyen az életvitelüket meghatározó erkölcsi alapelv.

II.5.1. A közösségfejlesztés szinterei

- a család
- gyermekközösségek
- osztályközösségek
- iskolai közösség
- református egyházközség

Hatásuk összeadódik és hozzájárul:

- a tanuló közösségi magatartásának kialakításához,
- véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez,
- a közösségi szokások, normák elfogadásához (etikai értékrend),
- az együtt érző magatartás kialakulásához,
- a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez.

Nem állítunk tanulóink elé elérhetetlen célokat, csupán irányokat jelölünk ki, hogy közösségi magatartásukban törekedjenek a keresztyén értékrendek betartására. Ez a közös értékrend az alapja iskolánk közösségeinek. A közösség az egyén által megélt élmény. Olyan helyzeteket kell teremteni, hogy létrejöhessen ez az élmény, az értéképítés folyamata.

A pedagógusoknak olyan légkör kialakítására kell törekedni, amely feloldja a tanulóinkban levő gátlásokat, segíti őket abban, hogy őszintén nyilatkozzanak meg. Biztosítani kell olyan szintereket tanórán és tanórán kívül is, ahol mindenki szabadon megnyilvánulhat (szociális kompetencia fejlesztése: empátia, egymásra figyelés, együttműködés, tolerancia, alkalmazkodóképesség).

Az ember társas lény közösségre van szüksége, az Istenhez is csak közösségen keresztül jut el. Az iskolára, „hiszen a gyerek ideje nagy részét ott tölti”, óriási szerep hárul: közösségi embert formálni az egyénből és egyben olyan közösséget formálni a csoportból, amely a közösség erejét a keresztyén értékrend szerint pozitív célok eléréséért használja fel.

Ahogy a személyiségfejlesztésnél a Jézusi ember az eszményi, úgy a közösségformálásnál a jézusi közösség a cél. A cél alaptörvény: a szeretet ... igazi értelemben véve. „*Arról ismerje meg mindenki, hogy tanítványaim vagytok, hogy szeretettel vagytok egymás iránt.*” (János 13,35).

A közösségfejlesztést nem lehet beszűkíteni egy tanórára. Fontos a tanórán kívüli foglalkozásokon is (napközi, szakkörök, kirándulások, táborok) törekedni a közösség formálására. Aki ezt a folyamatot irányítja, az a pedagógus. Nem szabad elfelejtenie, hogy megjelenésével, viselkedésével, beszéd stílusával példaként áll a diákok előtt és csak akkor tud sikeresen közösséget formálni, ha ő is közösségi ember. Ezért fontos, hogy a tantestület is közösséggé váljon.

A közösségfejlesztés tanórán kívüli színterei

Hagyományőrző tevékenységek

Iskolai szintű ünnepek, megemlékezések, ünnepi Istentisztelettel egybekötve:

- Tanévnitó
- Reformáció emléknapja (október 31.)
- Karácsony
- Erőss-nap (május 22.)
- Anyák napja
- Ballagás
- Tanévzáró

Nemzeti ünnepek, megemlékezések:

- október 6. – az aradi vértanúk napja
- október 23. – az 1956-os forradalom és a köztársaság kikiáltásának évfordulója
- március 15. – az 1848-as forradalom és szabadságharc évfordulója
- június 4. – Nemzeti Összetartozás Napja

Jeles napok, iskolai szintű rendezvények:

- magyar diáksport napja
- népmese napja (saját szervezésű országos verseny: rajzpályázat és csapatverseny)
- január 22. – magyar kultúra napja
- április 11. – költészet napja
- gyermeknap

Népi hagyományok felelevenítése, közösségi programok:

- Márton-nap
- Luca-nap
- advent (csendes napok, vásár)
- farsang
- kislebábozás
- húsvét

Megemlékezések tanórákon (osztályfőnöki, történelem)

- február 25. a kommunista diktatúrák áldozatainak napja

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- április 16. a holokauszt áldozatainak napja

Egyéb rendezvények

- nyílt tanítási napok
- óvodásoknak, leendő elsősöknek szóló programok (foglalkozások)
- témahetek (Digitális Témahét, Fenntarthatósági Témahét, PÉNZ7-pénzügyi és vállalkozói témahét)
- Erőss-tábor
- iskolagyűlések
- Erőss-kupa
- Főnix-kupa
- adventi vásár
- Wass Albert-felolvasás

Osztályrendezvények

- mikulás
- farsang
- klubdelutánok
- osztálykirándulás
- színház-, múzeum- és mozilátogatás
- adventi kézműveskedés

Diákönkormányzat

A tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviselőit a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére az iskolában diákönkormányzat működik. Az iskolai diákönkormányzat munkáját a megválasztott küldöttekből álló diákönkormányzati vezetőség irányítja. Tevékenységét az iskola főigazgatója által megbízott nevelő segíti.

Napközi otthon - tanulószoba

A köznevelési törvény előírásainak megfelelően, amennyiben a szülők igénylik, az iskolában tanítási napokon a délutáni időszakban az elsőől ötödik évfolyamon napközi otthon, 6-8. évfolyamon tanulószoba üzemel. A tanulók felvétele a szülők írásbeli kérelme alapján történik. A csoportok szervezésénél törekszünk az „egy osztály - egy napközis csoport” elv megvalósítására.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

Iskolai sportkör

Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. A tanórai testnevelésórákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

Szakkörök

A különféle szakkörök működése a tanulók képességeinek fejlesztését szolgálja. Jellegüket tekintve lehetnek művésziek, technikaiak, szaktárgyiak, de szerveződhetnek valamilyen közös érdeklődési kör hobbi alapján is. A szakkörök indításáról minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt a tantárgyfelosztás elfogadása során. Szakkör vezetését olyan szakképzett felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

Felvételi felkészítő szakkörök, tankörök

A tanulóink középiskolai továbbtanulására felkészítő szakköri foglalkozás magyar és matematika tantárgyból tantárgyanként heti 1 órában, csoportbontásban szervezünk.

Angol nyelvből maximum heti 2 órában 5-8. évfolyamon, a szülők kérése alapján, tankörök szervezhetők.

Feladatuk a középiskolai felvételire felkészítés, a kötelezőnél szélesebb ismeretanyag nyújtása az adott tananyagból, a tanulók hiányosságainak pótlása, felzárkóztatása.

Versenyek, vetélkedők, bemutatók

A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, amelyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A tehetséges tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a tanítók vagy a szaktanárok végzik.

Tanulmányi kirándulások

Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal tanulmányi kirándulást szerveznek. A tanulmányi kiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Ezeket a programokat csak akkor lehet a tanítási napok terhére megszervezni, ha céljai a pedagógiai program megvalósítását szolgálják (egy kiránduláson akár több tanóra célja is megvalósítható). A Határtalanul tanulmányi kirándulás pályázati forrásból valósul meg.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás

Egy-egy tantárgy bizonyos témáinak feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. Az ilyen foglalkozásokon való részvétel - ha költségekkel jár - önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedeznie. A Lázár Ervin Programban való részvétel a gyermekek számára ingyenes, szülői hozzájáruló nyilatkozat kitöltése szükséges a programokon való részvételhez.

Oktatóközpontok által szervezett foglalkozások

A Búvösvölgy médiaértés-oktató központokat a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (NMHH) hozta létre, hogy élményszerű programmal támogassa a médiaértés oktatását a 9-16 éveseknek. Iskolánk 2015 óta tart kapcsolatot Búvösvölgygel, és 2024 óta a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság partneriskolai programjába kapcsolódtunk be, így egy szakmai együttműködés keretében nemcsak a gyerekek látogathatnak el Búvösvölgybe, hanem az iskolánkba is érkezhetnek szakértők. A Búvösvölgy szakemberei által összeállított programcsomagok segítik a felkészülést a foglalkozásokra (film, hír, kép, hang, reklám, internet). A központ látogatása során a gyerekek játékosan, élményszerűen szerezhettek tudást a média döntési helyzeteiről. A diákok legfeljebb nyolcfős csoportokban dolgoznak a stúdiókban. A négy 60 perces foglalkozásra épülő program a szünetekkel együtt 5-6 órát vesz igénybe. A médiatudatosságra nevelésben segítségünkre vannak a Búvösvölgyben szerzett tapasztalatok, élmények. Az előkészítésre és az élmények közös feldolgozására az iskolában külön foglalkozásokat szervezünk. Lehetőséget teremtünk a tanulók számára az általuk elkészített produktumok (pl. kisfilm, rádióadás, reklám, híradó) iskolai megtekintésére. A búvösvölgyi foglalkozások, a helyszínre való utazás ingyenes. Az utazást a központ szervezi, a szülők hozzájáruló nyilatkozatot töltenek, melyben engedélyezik gyermekük számára a foglalkozáson való részvételt.

A Digitális Élményközpontokban (pl. DigITér-Debrecen) a legmodernebb technológiák segítségével ismerkedhetnek meg a gyerekek az életünket most már teljesen átszövő digitális világgal. Játékos, szórakoztató és kreatív módon ismerhetik meg és próbálhatják ki a legújabb infokommunikációs és digitális eszközöket, valamint felkeltik a diákok érdeklődését a digitális tudáson alapuló, informatikai pályák iránt. A digitális kompetenciák fejlesztését ezekkel a programokkal is támogatjuk. Az osztályok regisztrációt követően, ingyenesen vehetnek részt a központ által szervezett programokon.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

Szabadidős foglalkozások

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja felkészíteni a nevelőtestület a tanulókat azzal, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl.: túrák, kirándulások, táborok, színház és múzeumlátogatások, klubdélutánok stb.) A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezni.

Iskolai könyvtár

A tanulók egyéni tanulását, önképzését tanítási napokon iskolai könyvtár segíti, amelynek kialakítása folyamatos.

Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata

A tanulók igényei alapján előzetes egyeztetés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl.: sportlétesítmények, laptopok, tabletek stb.) a tanulók tanári felügyelet mellett egyénileg vagy csoportosan használják.

II.5.2. Családi életre nevelés

Feladataink a családi életre nevelésben, hogy tanulóink

- aktívan vegyenek részt a család feladatainak végzésében
- ismerjék a szülők munkáját
- alakuljon ki bennük a szereteten alapuló nagyszülők iránti szolidáris viselkedés,
- Felismerjék a családhoz tartozás fontosságát,
- elfogadják, hogy a gyerekeknek jogai és kötelezettségei egyaránt vannak,
- hogy szükség van a kölcsönös alkalmazkodásra
- felkészüljenek a boldog házasságra és az egészséges nemi életre
- törekedjenek testi-lelki egészségük gondozására

Tevékenységeink a családi életre neveléshez:

- ✓ állandó feladatvállalás a családban
- ✓ beszélgetések, szituációs játékok, olvasmányok
- ✓ megfelelő biológiai, anatómiai, pszichológiai ismeretek átadása
- ✓ pozitív családképek vázolása
- ✓ rendkívül fontos, hogy tanulóinkkal megismertessük a konfliktusok kezelésének lehetőségeit
- ✓ a problémák rendezése során szem előtt kell tartanunk, hogy a személyes céljainkat el tudjuk-e érni, valamint a jó kapcsolatot megtudjuk-e tartani

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- ✓ lényeges, hogy keressük a kompromisszumot, együttműködők legyünk, rendelkezünk empátiás készségekkel
- ✓ nem tévesztjük szem elől a megbocsátás lehetőségét, mint keresztyén erényt
- ✓ tudjunk különbséget tenni lényeges és lényegtelen között
- ✓ látni kell az egyéni és a közösségi érdekek közötti kapcsolatokat ellentmondásokat.
- ✓ fejleszteni kell a döntési, cselekvési és kommunikációs készségeket, valamint alakítanunk kell a vitakultúrát melyhez a drámakultúra kiváló lehetőséget adhat.

II.5.3. Keresztyén nevelés

A keresztyén nevelés hármass pilléren kell álljon:

- a keresztyén család,
- a keresztyén gyülekezet,
- a keresztyén iskola pilléreinek.

Dr. Szűcs Ferenc szerint: „E három közösség nemcsak nem veszi át egymás funkcióit, de az első kettő nélkül a harmadik nem igazán életképes.”

Az egyházi iskola hitéleti alkalmait tehát nemcsak a tanulóknak és a pedagógusoknak fókuszálnak, hanem a szülőknek, családotagoknak és a gyülekezeti tagoknak is.

A hitéleti alkalmak a hit- és erkölcstan órákhoz kapcsolódva szolgálják a tanulók erkölcsi nevelését, a nemzeti öntudatra való nevelést, a családi életre nevelést, a testi és lelki egészségre való nevelést, az önkéntességre, a másokért való felelősségvállalásra, a környezettudatosságra, a médiatudatosságra való nevelést, önismeretre való nevelést és a társas kultúra fejlesztését, valamint a pedagógusok, a szülők és a gyülekezeti tagok hitének erősítését.

Iskolánk hitéleti alkalmait a következők:

- **Hétkezdi áhítatok:** a hét első tanítási napjának reggelén, 7:40-től 8:00 óráig a templomban, ez minden tanuló és pedagógus számára kötelező, de részt vehetnek szülők és gyülekezeti tagok is.
- **Reggeli csendes percek:** az első tanítási óra előtt, 7:45-8:00 óra között közös igeolvasás, (alsósok számára Max Lucado: Kegyelem itt és most című áhítatos könyvéből, felsősöknek a Tini mai ige üzenete – online) beszélgetés a napi üzenetről, majd közösen imádkozza minden osztály az Úr imádságát, a Miatyánkot.
- **Bibliaóra:** pedagógusok számára hetente 2 alkalommal, kedd és szerda délután
- **Csendes napok:** munkatervben meghatározott napokon
- **Istentiszteletek:** hat Istentiszteletet tartunk az iskolai közösséggel és a gyülekezettel együtt a templomban: tanévnyitó, reformáció ünnepe, Szenteste, Anyák napi ünnepség, ballagási ünnepi Istentisztelet, tanévzáró Istentisztelet.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- **Istentiszteletekre** hívjuk és várjuk a gyermekeket. A felnőtt Istentisztelettel egyidőben a hittanoktatók gyermekek számára tartanak gyermek-istentiszteletet, játékos foglalkozást.
- **Kiszállás:** a környező települések gyülekezeteiben ünnepi Istentiszteletet tartunk, előre egyeztetett időpontban, 1-1 osztály szereplésével, közreműködésével, az iskolalelkész igei szolgálatával
- **Osztályok látogatása az Idősek Otthonában:** célunk, hogy megismerkedjenek a tanulók gyülekezetünk másik intézményével is, éljék át az idősekkel való találkozás, a velük töltött idő örömeit – osztályok által választott időpontban
- **Konfirmáció:** a konfirmációra való felkészülés október első szombatján kezdődik, a hetedik és nyolcadik évfolyamos tanulók tagozódhatnak be ily módon a fenntartó gyülekezetbe.
- **Lelkigondozói beszélgetés:** lehetőséget biztosítunk tanulóknak, pedagógusoknak, szülők számára, beszélgetés igény szerint és egyeztetett időpontban.

II.6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos tevékenység

Iskolai nevelő és oktató munkánk egyik alapvető feladata a kiemelt figyelmet igénylő tanulók fejlesztése, melynek alapja a tanulók egyéni képességeinek, fejlettségének, ismereteinek figyelembevétele, a differenciálás; valamint különféle egyéni fejlesztő módszerek és szervezeti formák alkalmazása a tanítási folyamatban.

Kiemelt figyelmet igénylő tanuló:

- különleges bánásmódot igénylő
 - sajátos nevelési igényű
 - beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő
 - kiemelten tehetséges
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű
- tartós gyógykezelés alatt álló

II.6.1. A tehetséggondozással kapcsolatos tevékenységek

Az iskolának célja az is, hogy a gyermek egyedi erősségeire építsen, vegye figyelembe a tanuló egyedi adottságait és oktatási-nevelési eljárásait a diák fejlődésének legígéretesebb területeire összpontosítsa. Az iskola kötelessége a tehetségek felkutatása, az átlagosnál jobb képességű tanulók fejlesztése.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

Minden pedagógus, de elsősorban az osztálytanító, szaktanár és osztályfőnök feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről. E tevékenység kiterjed a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt, együttműködést tételez fel a családdal és a tehetségek fejlesztésével foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.

A tehetségfejlesztés lehetőségei iskolánkban

- egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése, differenciált nehézségi fokozattal,
- tantárgyak tanítása emelt óraszámokban,
- heterogén csoportok kialakítása (tananyagdúsítással és a modern technikai eszközök alkalmazásával),
- tehetséggondozó programok, foglalkozások,
- szakkörök, sportkörök,
- szabadidős foglalkozások,
- felkészítés versenyekre, pályázatokon való részvételre,
- versenyeztetés: tantárgyakhoz köthető, sport, és komplex versenyek megszervezése, és azokon való részvétel intézményi, illetve területi szinten,
- kiugró tehetségek szakemberhez való irányítása, aki gondoskodik megfelelő fejlesztésükről
- felkészítés középiskolai tanulmányokra,
- személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás megfelelő formáinak megkeresése.

Pedagógusaink folyamatos önfejlesztéssel, továbbképzéseken való részvétellel igyekeznek e fontos feladatnak a lehető legnagyobb mértékben megfelelni.

Tanulóink (szülőkkel egyeztetve) rendszeres résztvevői a református és világi iskolák tanulmányi, sport- és művészeti versenyeinek.

A tanórai differenciáláson kívül tehetséggondozó szakköreinken, sportfoglalkozásokon széles körben biztosítjuk tanulóinknak az egyéni, testre szabott fejlődést lehetőségét. Mindezek érdekében felhasználjuk a kompetencia alapú oktatás támogató környezetét és eszköztárákat.

A tehetségek felismerésében, fejlesztésében a Pedagógiai Szakszolgálat munkatársai is segítenek. A tehetségek beazonosításával kapcsolatos eredményeket a tanulókkal, szülőkkel és az iskolával is megismertetik szakvélemény formájában. A Református Egységes Gyógypedagógiai és Módszertani Intézmény szakképzett munkatársai is segítik tehetséggondozó munkánkat.

Tehetséggondozás digitális eszközök segítségével

Intézményünk kiemelt fontosságúnak tartja a 21. században elvárt képességek, az ún. „4K”, vagyis a kommunikáció, kreativitás, kollaboráció és kritikus gondolkodás fejlesztését.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

A témahetek, a digitális projektek kiváló lehetőséget nyújtanak a készségfejlesztéshez, a modern technológia megismeréséhez, alkotó és kritikus használatához. A programozás alapjaival – az életkori sajátosságok figyelembevételével mellett – ismerkednek meg tanulóink. Iskolánk törekszik arra, hogy modern digitális eszközök álljanak rendelkezésre, melyeket saját és pályázati forrásból, valamint alapítványi támogatással szerzünk be. Modern programozható eszközök állnak a pedagógusok és a tanulók rendelkezésére: Bee-Bot és Blue-Bot padlórobotok (méhecskék), rajzoló robot, micro:bit (programozható panelek), Lego-robotok, ArTec-robotok, drónok, 3D-nyomtató. A padlórobotok elsősorban az alsós évfolyamra járó gyerekek tanóráit és szabadidős foglalkozásait színesítik. A felsős tanulóink a digitális kultúra órákon kívül robotika szakkörön, témanapokon, témaheteken, projektek alkalmával ismerkedhetnek a programozás világával, a digitális, kreatív alkotó tevékenységekkel.

Tehetségfejlesztés játékokkal

A Nemzeti Tehetség Program keretében nyert pályázati forrásból szereztünk be többféle logikai-stratégiai társasjátékokat és kártyajátékokat. Ezek a játékok a gyerekek számára észrevétlenül fejlesztik a matematikai, logikai, stratégiai gondolkodást, a társas kapcsolatokat, a kudarc-tűrő képességet, a szociális kompetenciákat. A képességbontakoztatásra remek lehetőséget biztosítanak. Táblajátékszakkörön, illetve szabadidős foglalkozásokon használjuk az említett játékokat.

Tehetségfejlesztés a Sakkipalota programmal

1-2. évfolyamon működtetjük a Sakkipalota programot, ahol nem az a cél, hogy minden gyermek kiválóan megtanuljon sakkozni, hanem a sakk révén nyílik lehetőség nagyon sok képesség, készség fejlesztésére, így a sakk oktatási eszközzé válik.

Célunk, hogy a tanórán kívüli foglalkozások segítségével változatosabbá, színesebbé tudjuk tenni a gyerekek mindennapjait, a kíváncsiságukra építve lehetőséget adjunk képességeik fejlődésére, tudásuk gyarapítására.

II.6.2. Beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulók

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavar az elfogadott társadalmi normáktól való eltérő viselkedés, valamint a tanulási képességek zavara. Fontos feladatunknak tartjuk időben felismerni és kiszűrni a beilleszkedési, tanulási és magatartási problémákkal küzdő tanulókat.

Ezért az iskola feladatai között az egyik legfontosabb a helyzet felismerése, jelzése, a megfelelő szakemberhez való irányítás. Elvárt az együttműködés a gyógypedagógusokkal, pedagógiai szakszolgálatok szakembereivel.

A beilleszkedési, tanulási és magatartási zavarok enyhítését az alábbi pedagógiai tevékenységekkel kívánjuk elérni:

- fejlesztőpedagógus támogatásával egyéni fejlesztés, tanulmányi támogatás,

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- kéttanítós módszer alkalmazása tanítási órán – lehetőség szerint – pedagógiai asszisztens közreműködésével,
- tanítási órákon támogató légkör kialakításával, békéltető, konfliktusmegoldó stratégia alkalmazásával,
- a felnőttek és a gyerekek közötti bizalmi viszony kialakításával, amely lehetővé teszi, hogy a tanuló problémáival, érzelmi konfliktusaival, kritikus élethelyzeteiben bizalommal fordulhat tanítójához, tanáraihoz,
- személyes szeretetteljes bánásmód kialakításával,
- teljesíthető, reális követelmények támasztásával, a pozitív énkép kialakulásának támogatásával (dicsérettel, biztatással),
- a szülőkkel való rendszeres kapcsolattartással,
- az egy osztályban tanító tanárok együttműködésével, egységes nevelési elvek alkalmazásával,
- az osztályközösség segítő erejének mozgósításával,
- a közös iskolai és iskolán kívüli programok során a peremhelyzetű tanulók bevonásával,
- következetes – a fegyelmi vétségek súlyával arányos büntetési rendszer kialakításával,
- a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokkal megbízott pedagógussal való együttműködéssel,
- szükség esetén pszichológus, illetve más külső szakember segítségének igénybevételével.

A tanulók fejlesztése a szakvéleményben leírtak figyelembevételével történik. A fejlesztést fejlesztő pedagógus/szaktanár végzi.

II.6.3. Sajátos nevelési igényű tanulók

Iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók nevelése, oktatása a többi tanulóval együtt, integrált formában valósul meg.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelését-oktatását az Oktatási Hivatal oldalán közzétett „*Irányelvek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához*” című dokumentumban foglaltak alapján szervezzük meg.

A sajátos nevelési igényű tanulók a tanítási órákon túl gyógypedagógus vezetésével – habilitációs, rehabilitációs fejlesztést szolgáló órakeretben – egyéni fejlesztési terv alapján terápiás fejlesztő foglalkozásokon vesznek részt.

Célok:

- A sajátos nevelési igényű tanulók esetében a tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok ugyanúgy összhangba kerüljenek, mint más gyermekeknél.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- A fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósuljon meg, segítse a minél teljesebb önállóság elérését és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést.
- Az iskolai fejlesztési követelményei igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez.
- A tanulókat a nevelés, oktatás, fejlesztés ne terhelje túl.

A sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztéséhez biztosított feltételek:

Iskolánk a sajátos nevelési igényű tanulók neveléséhez-oktatásához igénybe veszi az illetékes pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények szolgáltatásait.

- gyógypedagógus végzettségű munkatárs bevonása a Református Egységes Gyógypedagógiai és Módszertani Intézményből,
- a sajátos nevelési igény típusának megfelelő tanulási segédletek,
- a tanulók képességének megfelelő differenciált foglalkoztatás,
- a tanulók részére kidolgozott értékelési formák alkalmazása,
- képességfejlesztő játékok, eszközök.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésében-oktatásában, fejlesztésében részt vevő pedagógus feladata:

- a tananyag-feldolgozásnál figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak – egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző – módosulásait;
- egyéni fejlesztési tervet készít a gyógypedagógus, konduktor együttműködésével, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít;
- a differenciált nevelés, oktatás céljából egyénre szabott módszereket, technikákat alkalmaz;
- a tanórai tevékenységek, foglalkozások során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti,
- a folyamatos értékelés, a tanulói teljesítmények elemzése alapján – szükség esetén – megváltoztatja eljárásait, az adott szükséglethez igazodó módszereket alkalmaz;
- rugalmas tanulásszervezés segítségével minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezetet hoz létre, melyben érvényesül a differenciált célkijelölés, a többszintű tervezés, a differenciáló módszerek (az instrukciók adása terén is) alkalmazása, beleértve az értékelést is;
- egy-egy tanulási, nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres;
- együttműködik különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus, konduktor iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba, megosztva vállalja a felelősséget a különleges bánásmódot igénylő gyermek haladásáért.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

A sajátos nevelési igény típusának megfelelő szakirányú végzettséggel rendelkező gyógypedagógus, konduktor kompetenciája, feladata:

- a programok, programcsomagok tervezése, összeállítása;
- a habilitációs, rehabilitációs egyéni és kiscsoportos fejlesztés, osztálytermen belüli megsegítés;
- közreműködés az integrált nevelés, oktatás keretein belül a tanítási órákba beépülő habilitációs, rehabilitációs fejlesztő tevékenység tervezésében, kivitelezésében, ezt követően a konzultációban, az osztálytermi környezet adaptációjában;
- a tanuló fejlődésének nyomon követése, értékelése, illetve az ebben való közreműködés a többségi pedagógusokkal együtt.

Intézményünk a sajátos nevelési igényű gyermekek köréből az alábbiak ellátását biztosítja az Alapító okirat szerint:

- a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók iskolai nevelése-oktatása:
egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzdő tanulók ellátása

Alapelvek

Az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába tartozó tanuló iskolai alulteljesítés esetén folyamatos gyógypedagógiai megsegítést igényel, ami komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások formájában, a többségi pedagógus bevonásával, az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében végezhető. Fejlesztésük az egyéni szükségletek figyelembevételével a szülővel és a tanulóval, valamint a pedagógusokkal történő megbeszélést követően történhet. Kiegészítő szolgáltatás (pl. pszichológiai gondozás, családterápia, tehetséggazonosítás) igényelhető a pedagógiai szakszolgálatban, a segítő szakemberek és az intézmény együttműködésével. Beilleszkedésük segítségét pszichológus is támogathatja.

A fejlesztés hatékonyságához szükséges, hogy egyéni fejlesztési terv alapján egyrészt komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások keretében, másrészt a tanórákon az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében történjen.

A tanulás-tanítás folyamatában kiemelt figyelmet követel, valamint a tanulásszervezési módok, a tanulási és értékelési eljárások megválasztása terén sajátos feladatot jelent a tanulási zavarral küzdő, ugyanakkor bármely területen tehetségesnek bizonyuló tanulók felismerése, tehetségük gondozása, ami a pályaorientáció folyamatára is hatással van.

Feladatok

- az optimális és támogató tanulási környezet kialakítása az előzetesen felmért szükségletek alapján;

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- előzetes tudás felmérése;
- érdeklődés, motivációs bázis felmérése;
- énhatékonyság erősítése az osztálytermi és egyéni munkán keresztül is;
- módszertani sokrétűség megvalósítása;
- differenciálás megvalósítása:
 - a feladatok megoldásához hosszabb időszavakat, tágabb kereteket kell megjelölni ott, ahol erre szükség van;
 - a feladatok tartalmát, a nevelési-oktatási célt szem előtt tartva, a tanuló egyéni szükségleteihez, képességstruktúrájához és teherbírásához szükséges igazítani;
 - az iskolák segítő megkülönböztetéssel, egyénileg is támogatják a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve;
 - ehhez szükséges a személyre szabott értékelés, fejlesztő értékelés;
- a különbségeket az iskola az emberi viselkedés komplex környezeti hatások szerint alakuló sokféleségére utaló jellegzetességnek, az agyi érzés, fejlődés változatos megnyilvánulásának tekintse;
- a gyógypedagógus, valamint az adott iskolában különböző tantárgyakat tanító pedagógusok tudásmegosztásra épülő, szakmailag egymást támogató tevékenysége.

II.6.4. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal kapcsolatos pedagógiai teendők

Pedagógiai rendszerünk kiindulópontja, hogy a tanulók közti különbségek rendkívül sokfélék, a személyiség széles dimenzióiban írhatók le, és nem korlátozhatók valamely tantárgyban elért iskolai eredményekben megmutatkozó különbségekre. Nevelésünk, oktatásunk igazodik a tanulóhoz, és ez azt is jelenti, hogy igazodik ahhoz a közeghez, amelynek tanulóink részesei.

A differenciálás nem azonosítható a felzárkóztatással és a tehetségneveléssel, a differenciálás tehát nem a tanulmányi eredményesség szintjeihez igazodik. A differenciálás mindenki számára a saját komplex személyiségstruktúrájának leginkább megfelelő, számára optimális fejlesztés biztosítását jelenti, figyelembe véve előzetes tudását, annak gyengébb és erősebb területeit, a tanuló igényeit, törekvéseit, érdeklődését, személyiségének rá jellemző vonásait, speciális erősségeit és gyengeségeit.

Alapelveink:

- Olyan emberek nevelése a cél, akik egész életükön át nyitottak a folyamatos tanulásra, információk szerzésére.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- A tanulókkal szemben az egyéni fejlődésnek megfelelő elvárásokat és ezzel harmonizáló feladatokat szükséges megfogalmazni, biztosítani.
- A tanulókat alapvető, korszerű kompetenciák (anyanyelvi, idegen nyelvi, matematikai, informatikai, természettudományi, társadalomtudományi, esztétikai, etikai) birtokába kell juttatni.

Általános céljaink:

- Biztosítjuk minden gyermek számára a lehetőséget képességei kibontakoztatásához.
- Az előzetes, otthonról hozott tudást, kultúrát minden gyermek értéként képviselheti.
- Tudatosan figyeljük és fejlesztjük a gyermekek csoport-szociális készségeit.
- A szülő, a család (mint partner) résztvevője az iskolai folyamatoknak, erős a család-iskola-gyermek közötti kommunikáció.
- Együttműködő, elfogadó, előítéletek nélküli környezetben dolgozunk.
- Megvalósul az oktatásban, nevelésben érintett intézmények szervezett, tudatos együttműködése.
- Az iskolai hatékonyság visszajelzésére tanulókövetést végzünk.
- Pedagógusaink állandóan gazdagítják az ebben felhasználható pedagógiai, módszertani repertoárjukat.

II.6.5. Esélyegyenlőségi terv

A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Valamennyi tanulónak joga van képességei minél maradéktalanabb kibontakoztatására, személyiségfejlődésének támogatására. Külön figyelmet kell fordítani a valamilyen okból hátrányos helyzetbe került tanulóakra, akiknek olyan támogató környezetre van szükségük, amely biztosíthatja iskolai sikerességüket.

Iskolánk – többek között – az alábbi segítséget nyújtja számukra az esélyegyenlőség megteremtése érdekében:

- kulcskompetenciák fejlesztését,
- az oktatásban használt információs, kommunikációs technológiák alkalmazását, a digitális tananyagok felhasználásának elősegítését,
- méltányos és egészséges tanulási környezet kialakítást,
- a pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztését,
- tapasztalat-, élményszerzésen alapuló tanulást,
- a differenciáló módszerek alkalmazását,

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelését,
- a mindennapos testedzés, a mozgás, sportolás biztosítását,
- környezettudatos szemléletű oktatás-nevelést,
- egészségügyi, szociális támogató rendszer kialakítását,
- hatékony, új tanulási módszerek elsajátíttatását és alkalmazását a tanórákon,
- a tanulói aktivitás növelését a tanítási órákon,
- a tanulási attitűd pozitív átformálását,
- a továbbtanulás támogatását,
- személyiségfejlesztést és közösségépítést,
- a szabadidő hasznos eltöltésének elősegítését,
- partnerközpontú nevelést.
- szoros kapcsolat a helyi óvodai intézményekkel, nevelési tanácsadóval, és gyermekjóléti szolgálattal,
- a tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, színház- és múzeumlátogatások)
- 1-5. évfolyamon napközis foglalkozás, 6-8. évfolyamon tanulószoba biztosítása,
- a tanulók szociális helyzetének javítása (pl. iskolánk alapítványán keresztül támogatási lehetőségek),
- a szülőkkel való együttműködés:
 - családlátogatások,
 - szülők és a családok nevelési gondjainak segítése,
 - szülők tájékoztatása a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról.

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

A tanulási kudarcok okai az esetek többségében mélyebb, összetettebb okokra vezethető vissza. Leggyakrabban előforduló okok: az alulmotiváltság, részképesség zavar, hátrányos szocio-kulturális helyzet, feladat és kötelességtudat fejletlensége. A beilleszkedési, magatartásbeli zavarok gyakran együtt jelentkeznek a tanulási problémákkal. Ezért az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos tényező, hogy oktató munkánk a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez, képességeihez és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményekhez.

Tevékenységi formák:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- egyéni felzárkóztatás,

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- tantárgyi korrepetálás,
- egyéni és kiscsoportos célirányos fejlesztő foglalkozások.

Az egyenlő bánásmód követelményét intézményünkben érvényesíteni kell, különösen a következő területeken:

- az oktatásba történő bekapcsolódás, a felvétel az „emelt szintű” oktatásba bekapcsolódás során,
- a követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás,
- a teljesítmények értékelése,
- a kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele,
- a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés, valamint
- a nevelésben-oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

Az iskola szociális segítségnyújtó tevékenysége

- Az iskola által vásárolt tartós könyvek kölcsönözhetőek az iskolai könyvtárból.
- Biztosítjuk a napközis foglalkozásokat, a tanulószobát, az egész napos étkeztetést.
- A kiemelkedő tanulmányi eredményű, vagy jó magatartású tanulók tanulmányi kiránduláson és táborban való részvételét segíti az ifjúságvédelmi felelős és az osztályfőnökök közreműködésével a Családsegítő Szolgálat, és különféle adományozóktól (pl. iskolai alapítvány) kapott támogatás.
- Az osztályfőnökök és az ifjúságvédelmi felelős felhívja a rászorult gyermek szüleinek figyelmét a különböző szervezetek által nyújtandó támogatásokra, és tanácsadással segítik a nevelési problémák megoldását.

II.7. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

II.7.1. A pedagógusok feladatai

- A pedagógus alapvető feladata a rábízott tanulók nevelése, oktatása, a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, motiváló, segítő értékelése.
- Felelősséggel és önállóan, a tanulók egyéni képességeinek figyelembevételével, differenciálással végzi munkáját.
- Szakmailag és módszertanilag alaposan felkészül. Munkáját pontosság jellemzi.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- Az egységes iskolai követelményrendszert minden pedagógus köteles betartani. A szaktanárok minden tanév első tantárgyi óráján ismertetik a tanulókkal (és az első szülői értekezleten, illetve a fogadóórákon a szülőkkel) a tantárgy követelmény- és értékelési rendszerét, a pótlási és javítási lehetőségeket.
- Tantárgyanként, osztályonként, illetve csoportonként megtervezett egész tanévi munkáját, a megvalósulás dokumentálását, a reflexiók beépítését a munkája minőségének emelése és mind tudatosabbá tétele érdekében időben elvégzi.
- Köteles tanítványai munkáját folyamatosan ellenőrizni. A félévi és az év végi értékeléshez kellő számú, időben arányos eloszlású, különböző ellenőrzési módszereken alapuló érdemjeggyel értékelni. Az osztályzatokat az elektronikus osztálynaplóba rögzíti, az érintett évfolyamokon szövegesen értékeli.
- A munkatervnek megfelelően végzi a felzárkóztató, fejlesztő feladatokat, valamint a tehetséggondozást, versenyekre való felkészítést.
- A tanulók magatartásáról, neveltségi állapotáról folyamatosan tájékoztatja az osztályfőnököt.
- Ellátja a pedagógusi munkakörrel járó adminisztrációs munkát (haladási, szakköri, fejlesztési napló vezetése stb.)
- Rendszeres kapcsolatot tart diákjai osztályfőnökével, szüleivel, többi tanárával. Szaktárgyával kapcsolatban fogadóórákon és szülői értekezleteken információt ad a szülőknek.
- Rendszeres önképzéssel, továbbképzéseken való részvétellel fejleszti szakmai és pedagógiai műveltségét. Az iskola által szervezett nyílt napokon, szakmai napokon, a belső tudásmegosztást szolgáló programokon aktívan részt vesz.
- Részt vesz a munkaközösségek és a nevelőtestület munkájában. E közösségek munkáját arányos egyéni feladatok megoldásával segíti. Részt vesz a nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken.
- Köteles megjelenni az iskolai, a templomi ünnepélyeken és a munkatervben rögzített egész iskolát érintő rendezvényeken.
- Beosztás és főigazgatói utasítás szerint ellátja az ügyeleti feladatokat (tanórák előtt és óráközi szünetekben), helyettesítéseket és felügyeletet.
- Szükség szerint részt vesz az iskolai munkatervben szereplő programokon, rendezvényeken, tanulmányi kirándulásokon (Határtalanul kirándulás, Lázár Ervin Program, színház-, cirkusz- és múzeumlátogatás, Búvásvölgy médiaértés-oktató központ és egyéb élményközpontok látogatása).

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- Közreműködik iskolai ünnepeken, rendezvényeken (részvétel, szervezés, műsor összeállítása, betanítás, gyermekekkel kapcsolatos teendők ellátása) az iskolai munkaterv szerint.
- Együttműködik a gyógypedagógussal, gyógytestnevelővel, fejlesztő pedagógussal, a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel.
- Munkája során köteles ügyelni szűkebb környezete (folyosó, tanterem, mosdó, udvar stb.) rendjére, tisztaságára, a tulajdon védelmére.
- Óvja tanítványai testi épségét, tevékenyen segíti az egészséges életmódra nevelést. Munkavédelmi és tűzvédelmi szabályzatban előírt kötelezettségeit ellátja.

II.7.2. Az osztályfőnöki munka tartalma

Az osztályfőnöki munka feladatkörei:

- ügyviteli, adminisztrációs tevékenységek ellátása;
- szervezési, koordinációs feladatok végrehajtása;
- közvetlen nevelőmunka és közvetlen kapcsolattartás a szülőkkel.

Az osztályfőnöki foglalkozási tervek tartalma:

- helyzetelemzés, célok feladatok
- tanulmányi kirándulás szervezése, tervezése
- óralátogatási terv készítése
- szakköri, tanórán kívüli elfoglaltságok
- pályaválasztás
- gyermekvédelem
- egészségi helyzet
- családdal való kapcsolatok, felmérések
 - család helyzete, szerkezete
 - elvált szülő, csonka család
 - nagycsaládos
 - veszélyeztetett
 - munkanélküliséggel kapcsolatos problémák
 - családlátogatások, szülői értekezletek, fogadóórák
- a közművelődési intézményekkel való kapcsolat
- tervezett osztályprogramok
- feladatok, felelősség kiépítése az osztályban
- osztályfőnöki tematikák

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- énképünk, milyen a harmonikus személyiség
- egészségünk és környezetünk védelme
- a családi élet harmóniája
- helyünk a társadalomban
- gyarapítsuk műveltségünket
- a szabadidő helyes eltöltéséről
- munkakultúránkról
- foglalkozások megismerése
- az ember és a természet harmonikus kapcsolódásáról
- hazánk és a nagyvilág
- jövőképünk

II.7.3. Az osztályfőnök feladatai

- Céltudatosan összehangolja a nevelési tényezőket, hogy alaposan megismerje a tanítványai személyiségét.
- Tanév elején elkészíti osztályfőnöki éves nevelési tervét és így biztosítja nevelőmunkája tervszerűségét.
- Az osztály közösségi életének kialakításában és fejlesztésében irányító szerepet tölt be, együttműködve a diákönkormányzattal.
- Gondot fordít a tanulók egészséges életmódjának kialakítására.
- Segíti a tanulók önismeretének, empatikus készségének, toleráns magatartásának kialakítását.
- Kapcsolatot tart fenn az osztály szülői munkaközösségével, az osztályát tanító pedagógusokkal. Pedagógiai tanácsokat ad, törekszik az iskola és a család nevelő munkájának összehangolására.
- Segíti az osztály szülői munkaközösségének munkáját, szülő értekezleten beszámol az osztály neveltségi és tanulmányi helyzetéről.
- Figyelemmel kíséri osztálya tanulóinak tanulmányi előmenetelét, fegyelmi helyzetét, segíti a hátrányos helyzetű tanulókat.
- Segíti az iskolai pályaaorientációs tevékenységet. A pályaválasztásban, a felvételi lapok kitöltésében, előállításában segítséget nyújt.
- Lehetőség szerint látogatja osztálya tanítási óráit, szoros kapcsolatot tart az osztályban tanító tanárokkal.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskolai szervezésű programokról, közreműködik az osztályközösség tanórán kívüli tevékenységeinek szervezésében.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- A munkaterv szerinti fogadónapokat, szülői értekezleteket és lehetséges családlátogatásokat is kihasználva szoros kapcsolatot tart a tanulók szüleivel, eleget tesz a rendeletekben foglalt értesítési és ellenőrzési kötelezettségeinek (érdemjegyek, hiányzások, dicséretetek, fegyelmi, meghívók, értesítők stb.)
- Mind a félévi, mind az év végi magatartás és szorgalom osztályzatok megállapításához elemzi feljegyzéseit, kikéri az osztályban tanító tanárok, tanulók véleményét és ezek alapján dönt az értékelésről.
- Kellő információval rendelkezik ahhoz, hogy a szükséges esetekben alapos értékelést tudjon készíteni a tanulókról.
- A házirendben meghatározott módon jutalmazhatja, elmarasztalhatja tanulóit.
- Együttműködik és kapcsolatot tart a gyermekvédelmi felelőssel, szükség esetén részt vesz esetmegbeszéléseken.
- Határidőre elvégzi az osztályával kapcsolatos osztályfőnöki adminisztrációs teendőket az elektronikus naplóban és más tanügyi nyomtatványokban, a mulasztások igazolását havonta ellenőrzi.
- A szülők kérésére maximum 30 tanítási óra távolmaradást engedélyezhet tanulóinak, amelyet az elektronikus naplóban dokumentál. Ellenőrzi a tanulók részvételét az iskolai ünnepséggel egybekötött ünnepi Istentiszteleteken, a jelenlétet az Erőss-üzenő füzetben dokumentálja.
- Évente tanévkezdéskor megismerteti tanulóival, az iskolai élettel kapcsolatos baleset- és tűzvédelmi előírásokat, valamint a házirendet.
- Felelősséggel tartozik osztályának tanterméért, annak ízléses, esztétikus dekorálásáért, rendjéért, tisztaságáért és a felszerelések épségéért.

II.8. Gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Alapvető célunk, hogy pedagógiai tevékenységünkben minden tanulónk számára biztosítsuk a fejlődéséhez szükséges feltételeket, azokat a lehetőségeket, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a gyermek, a tanuló képességeit, tehetségét kibontakoztathassa, szükség esetén leküzdhesse azokat a hátrányokat, amelyek születésénél, családi, vagyoni helyzeténél vagy bármely más oknál fogva fennállnak.

Az iskola gyermekvédelmi tevékenysége

Három fő területre terjed ki:

- a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzése
- feltárására

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- kezelésére vagy megszüntetésére

Ennek érdekében iskolánk együttműködik a

- Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központtal,
- Család- és Gyermekjóléti Szolgálatl,
- Pedagógiai Szakszolgálatl,
- Református Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménnyel,
- gyermekorvossal, iskolavédőnővel,
- továbbá a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal (pl. Gyámhatóság, Rendőrség)
- szülőkkel, nevelőszülőkkel, gyámmal.

A kapcsolat felvétele osztályfőnökök, szakemberek (pl. iskolaorvos, iskolavédőnő, óvoda-iskola szociális segítő, családgondozó, pszichológus, szakintézmények és szakhatóságok) szükség esetén vezetőség, szaktanárok, gazdasági vezetés bevonásával, valamint szülők és tanulók közvetlen megkeresésével történik a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős által.

A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatainak és a családlátogatásoknak egyik fő célja a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő problémák feltárása és megelőzése. Ez a tevékenység minden pedagógus feladata, melyet a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős koordinál.

Az intézmény vezetője felel a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megszervezéséért és ellátásáért. Gondoskodik a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős munkájához szükséges feltételekről.

Az iskola alapvető feladata a gyermek- és ifjúságvédelem területén:

- az osztályfőnökök rendszeresen tájékoztatják a szülőket az őket és a tanulókat érintő kérdésekről és figyelmeztetik a szülőt, ha a gyermek tanulmányi előrehaladásában, viselkedésében problémát észlelnek (szülői értekezleten, fogadóórán, tájékoztató füzetben, telefonon, családlátogatás alkalmával, valamint jelzik a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősnek),
- fel kell ismerni és fel kell tárni a tanulók problémáit, meg kell keresni a problémák okait,
- a tanuló veszélyeztetettsége (testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését gátló vagy akadályozó állapot) esetén, valamint hátrányos helyzete (családi körülményei, szociális helyzete) miatt az iskola gyermek- és ifjúságvédelmi felelőse megteszi a szükséges intézkedéseket a szakintézmények, szakszolgáltatók, szakhatóságok felé,
- szükség estén jelezni kell a felmerült problémákat a Szociális Szolgáltató Központ (Családsegítő Szolgálat és Gyermekjóléti Szolgálat) szakembereihez,
- segítséget kell nyújtani a problémák megoldásához.

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős feladatai:

- jogszabályok által meghatározott gyermek-és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok végzése,
- segíti az iskola pedagógusainak gyermek-és ifjúságvédelmi munkáját,
- külső intézményekkel való kapcsolattartás,
- együttműködés a gyermekjóléti szolgálattal,
- a felmerülő problémák megoldása érdekében esetmegbeszélő ülések szervezése a jelzőrendszer tagjainak részvételével,
- jelzési, eljárás-kezdemenyezési kötelezettség,
- együttműködés a gyermekvédelemmel foglalkozó más szervezetekkel (Nevelési Tanácsadó, Gyámhatóság, Rendőrség stb.)
- figyelemmel kíséri a gyermeki jogok érvényesülését,
- gyermekek jogán járó támogatások nyomon követése,
- nyilvántartás vezetése az adatvédelmi előírások figyelembevételével,
- szakirodalom gyűjtése, tanulmányozása,
- felvilágosító, tájékoztató programok szervezése, gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos pályázatírásban való aktív részvétel,
- részt vesz fegyelmi eljáráson és eljár a tanuló érdekében,
- éves beszámoló elkészítése az iskola (fenntartó) és a Gyermekjóléti Szolgálat felé.

Tanári közösségben végzett feladatai:

- főigazgatóval, intézményegység-vezetővel és az osztályfőnökökkel való kapcsolattartás
- együttműködés és szemléletformálás
- információáramoltatás
- előadások, továbbképzések és segítő szolgálatok elérhetőségének közzététele
- szakirodalom ajánlása

Szülők körében végzett feladatai:

- együttműködés és szemléletformálás
- tanácsadás

Gyermekekkel kapcsolatos feladatai:

- a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók, valamint a veszélyeztetett gyermekek felmérése az osztályfőnökök közreműködésével
- nyilvántartásba vétel, javaslattétel további teendőkre.

A gyermek- és ifjúságvédelem szervezeti keretei:

Családlátogatás, fogadóórák, szülői értekezletek, esetmegbeszélések, időszakonkénti értékelő megbeszélések.

II.9. Egészségnevelés, egészségfejlesztési program

Egészségnevelési alapelvek

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden tanuló részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési-oktatási intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben, egészségügyi szolgáltatásokban.

Célok

Intézményünk a családi környezet mellett a szocializációnak azt a színterét jelentse, amelyben lehetőség nyílik a helyes életvitel készségeinek, magatartásformáinak kialakítására, begyakorlására. Az iskola, mint az intézményes nevelés kiemelt helyszíne, meghatározó helye legyen a helyes egészségmagatartás formálásának.

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi egészségfejlesztési feladatok rendszeres végzését jelenti a nevelési-oktatási intézmény partneri kapcsolati hálójában szereplők ésszerű bevonásával:

- az iskola személyi, tárgyi feltételeivel őrizze meg, javítsa a tanulók egészségi állapotát
- egészséges életvitel kialakítása, helyes döntéshozatal
- mindennapi testnevelés/testedzés minden tanulónak
- a tanulók érett, egészséges lelkiületű személyiséggé válásának elősegítése (a művészetek személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával, pl. ének, tánc, rajz, mesemondás, népi játékok és népi rítusjátékok stb.);
- erőszakmentes konfliktuskezelési gyakorlatok kialakítása
- fejleszteni a beteg, sérült fogyatékos embertársaik iránti elfogadó és segítő magatartást
- megismertetni a leggyakoribb egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőket és ezek elkerülési módját
- felelős, örömteli párkapcsolatra és családi életre nevelés.

Az egészségfejlesztési ismeretek témakörei az iskolában:

- Az egészség fogalma
- A környezet egészsége

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- Az egészséget befolyásoló tényezők
- A jó egészségi állapot megőrzése
- A betegség fogalma
- A táplálkozás és az egészség, betegség kapcsolata
- A testmozgás és az egészség, betegség kapcsolata
- Balesetek, baleset-megelőzés
- A lelki egészség
- A társadalom élete, a társadalmi együttélés normái: illem és etika, erkölcs
- A szenvedélybetegségek és megelőzésük (dohányzás, alkohol- és drogfogyasztás, játékszenvedély, internet- és tv-függés)
- A média egészséget meghatározó szerepe
- Fogyasztóvédelem
- Iskola-egészségügy igénybevétele

Az iskolai teljes körű egészségfejlesztés szinterei:

- Életviteli feladatok
- Tanórai feladatok
- Tanórán kívüli feladatok

Életviteli feladatok

Az iskolai élet a nevelés-oktatás színtere. A nevelés dimenziói közt az egyik, meghatározó tényező az egészség iránti igényre nevelés. A szó tartalmának meghatározása sugallja a feladatokat.

Az általános iskolás korú gyermek és kamasz iskolában eltöltött idejét számtalan tevékenysége közt jellemezhetjük az egészsége megóvása érdekében végzett tevékenységekkel is. A napi rutinban a tanító/tanár folyamatosan neveli, megszólítja a gyermeket az elvárt higiéniai szokások betartására, az életviteli szokások kialakítására, azoknak mögöttes tartalmára.

Az életkori sajátosságok figyelembevételével ezeknek a szokásoknak, elvárásoknak a beépítése a gyermek személyiségébe elsődleges feladatunk.

Tanórai feladatok

Az egészséges életmódra nevelés tananyagának tervezésénél megfogalmazott célok és feladatok:

- járuljon hozzá a tanulók képességeinek sokoldalú fejlesztéséhez,
- életmódjuk, szokásaik értékekkel történő kialakításához,
- eddigi akaratukat mentálisan, fizikálisan, szociálisan,
- bővítse ismereteiket.

Kötelező tanórai keretben végzett egészségnevelés:

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

Tantárgyakba beépített egészségnevelés: osztályfőnöki, testnevelés, biológia, természettudomány, irodalom, technika és tervezés stb.

„Egységóra” (a védőnő vagy meghívott előadó foglalkoztató előadása)

Tanórán kívüli feladatok:

- Szakkörök
- Egységnevelési akciók (előadás, témanap, témahét, projekt, egészségnap)
- Nyári táborok
- Előadások, csoportfoglalkozások, kiállítások
- Rendszeres, egészséges környezetben (pl. hegyekben) végzett túrák, kirándulások

Mindennapi testedzés megvalósítása:

- Testnevelésórákon
- Egész napos iskolai foglalkozásokba beillesztve
- Szabadidőben rendszeres sportfoglalkozások keretében
- Egy-egy sportágnak az iskolában helyet adva, biztosítva a tanulók szervezett sportolási részvételét
- Sportprogramok szervezése
- Sportversenyek lebonyolítása
- A diáksport révén diákjaink bekapcsolódnak a különféle versenyekbe.

Egészségfejlesztést segítő hasznos módszerek:

- Játékok, foglalkoztató előadások, közösségépítés, művészetek, programok, projektek

Az egészségnevelés megvalósításában résztvevők:

- Belső (iskolai) résztvevők: pedagógusok, hitoktatók, osztályfőnökök, szaktanárok, iskolaorvos, védőnő.
- Külső partnerek: családsegítő szolgálat, szakszolgálati intézmény, egészségügyi szolgáltatók, sportlétesítmények vezetősége, szakrendelők.

Komplex intézményi mozgásprogram

- Egészséges életmód tréningek épüljenek be a kötelező iskolai programokba (sport- és egészségnap, részvétel a különféle helyi szervezésű fittségi és más sportprogramokon).
- A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- Az egész napos iskolai (szabadidős), napközis és tanulószobai foglalkozásokon a foglalkozási programban (tervben) foglaltak szerint, míg a különféle szabadidős tevékenységekben azok időkeretének minimum 40%-ában a testmozgás különféle formái dominálnak a tematikai-tárgyi jelleghez igazodóan.
- Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – változatos programok keretében képviseltessék magukat a sportfoglalkozások (sportszakkör, sportkör stb.).
- Az éves munkatervben a szorgalmi időszak minden hónapjához – az évszak sajátosságainak megfelelően (pl. tél – korcsolyázás) – legyen egy-egy kiemelt mozgásos tevékenység rendelve, amely az iskolai szabadidős és napközis időkeretben szervezett tevékenységek kiemelt iránya legyen.
- Az intézmény horizontális kapcsolatrendszerének keretében az iskolai sportegyesülettel, illetve a településen működő más sporttevékenységgel foglalkozó társadalmi szervezetekkel, továbbá az iskolai működést támogatni hivatott alapítvánnyal alakuljon ki stratégiai együttműködés az iskola tanulóinak mozgáskultúráját fejleszteni hivatott programok támogatása céljából.
- A tanulmányi kirándulások és az erdei iskolai programok egyik központi eleme legyen a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.
- A felső tagozat osztályfőnöki foglalkozásain tematikus program kerüljön kidolgozásra a testmozgás propagálására, amely életvezetési tanácsokat is foglaljon magába.
- Az uniós és a központi költségvetési források kimerítésével, az ezekre épülő anyagi alapokra támaszkodva a legkülönbébb sportprogramok kerüljenek megszervezésre.
- A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján a szabadidős és sporttevékenységek terén a mozgásprogramok tartalmára készüljön minden tanévben javaslat.

Konkrét feladataink az egészségnevelés terén

- Az egészségnevelési koncepció alapján évfolyamokra lebontott egészségnevelési tervet kell készítenie az iskolának, amelyet minden tanévet megelőző felkészülési időszakban felül kell vizsgálni, és aktualizálni kell.
- Az egészségnevelési terv alapján minden osztályfőnök, napközis nevelő, szaktanár készítse el az adott tanévre vonatkozó egészségnevelési feladattervet, melynek végrehajtásáról minden érintett az év végi beszámolók során számot vet. Az egészségnevelési koncepció, terv, feladatterv elkészítésébe be kell vonni a főigazgatót, a rálátással bíró szülőket, az iskola külső, kompetens kapcsolatait.
- Minden rendelkezésre álló módszerrel segíteni kell a tanulók és a tantestület egészségének védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- Együttműködést kell kialakítani pedagógiai, egészségügyi, gyermekvédelmi szakemberek és a szülők, diákok között annak érdekében, hogy az iskola egészséges környezet legyen.
- Kiemelt jelentőséget kell tulajdonítani az egészséges étkezésnek, a testedzésnek és a szabadidő hasznos eltöltésének.
- Törekedni kell arra, hogy megmutassuk tanulóinknak, egymásnak azt az utat, amely elvezet az egészség fejlesztéséhez, így az eredményesebb tanuláshoz is.

II.10. Drogstratégia

Az iskolai drogstratégia fogalma

Azoknak a célirányos és konkrét pedagógiai egészségfejlesztési feladatoknak tervezési, szervezési, megvalósítási folyamatát jelenti, melyek az iskolai drogmegelőzési programban valósulnak meg, az elsődleges drog-prevenció megvalósítása kapcsán.

Helyzetkép

Intézményünk Püspökladány szívében, a főtér mellett található. A városnak széles képzési profilt kínáló középiskolája is van, melyekbe a környező településekről is jönnek tanulni a fiatalok. Diákjaink egy része a település szórakozóhelyein is megfordul. A diszkózási szokáskultúra nem kedvez a drog prevenciónak, hiszen itt szerezhetők be legkönnyebben a tiltott szerek. A serdülőkori virtus, a kíváncsiság és a túlzott kockázatviselési készség lehet az alapja, hogy a felnőtt társadalom intelmei ellenére mégis többen megismerkednek a drogokkal.

Az iskolánkban tanuló diákoknak színes tanórán kívüli foglalkozásokat szervezünk. Szakköröket, tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozásokat biztosítunk. Ezen kívül minden évben hagyományörző rendezvényeket tartunk.

Célok

A cél az, hogy az egészségnevelési programunk eredményes és hatékony megvalósítása kapcsán csökkenjenek az ártó tényezők (droghívó szignálok), és erősödjenek a személyiségfejlesztő hatások. A legális drogok megelőzése által már jól ismert értékközvetítési folyamat új tartalommal való feltöltése az illegális szerek elterjedésének ugrásszerű növekedésével.

Fontos rendező elv, hogy a legális, valamint az illegális drogok együtt és egymást kiegészítve kerüljenek feldolgozásra a programban. A *dohányzást* és az *alkoholfogyasztást* „kapu-drognak” is tekinthetjük. Így a korábbi egészségfejlesztési szemléletnek megfelelően, az egészségnevelési programunkban kiemelt szerepet kell, hogy kapjon e két antihumánus szenvedély „probléma-kezelése”.

Az iskolai eszközrendszerre hatók:

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- drogügyi koordinátor alkalmazása az iskolai drogmegelőzési munka fejlesztésére,
- az egészségnevelő, a drogügyi koordinátor, a gyermekvédelmi felelős, a DÖK kapcsolattartó alkalmazottak továbbképzése,
- tantestület mentálhigiénéjének javítása,
- új tevékenységi forma bevezetése: prevenciós előadások,

A tanulókra hatók:

- iskolaújság létrehozása, diákweblap létrehozása
- a tanulók droggal kapcsolatos ismereteinek javítása és a nemet mondási készség fejlesztése
- egészségmotiváció kialakítása

Szülőkre hatók:

- együttműködés a szülői munkaközösséggel
- szülők hatékonyabb bevonása a nevelési feladatmegosztásba
- összevont drogprevenciós szülői értekezlet szervezése

A segítő kapcsolatok szinterei és kapcsolódási pontok

- szülők (család)
- Szülői Szervezet
- Drogonkonzultációs központok:
 - Drogambulancia
 - Hajdú-Bihar Megyei Rendőr-főkapitányság
- Rendészeti szervek (helyi, városi)
- Egyházak, alapítványok, karitatív szervezetek

Megvalósítás szinterei – Iskolai programok

Tanórai foglalkozások:

A tantárgyak azon csatlakozási pontjainak a megkeresése, melyek az egészségfejlesztéshez és ezáltal a drogprevencióhoz hozzá járulhatnak:

- biológia – a drogok káros hatása az emberi szervezetre
- kémia – a drogok szervezetkárosító vegyületei
- földrajz – a drogterjesztés és drogtermelés a világban
- irodalom – a drogok befolyásoló szerepe az alkotómunkában
- testnevelés – az egészséges életmódra nevelés
- osztályfőnöki órák – a drogok emberi kapcsolatokra tett romboló hatása
- hit és erkölcstan – lelki egészség megőrzésének szerepe a megelőzésben

A tantárgyakhoz kapcsolódó tematikákat a szakos tanárok a tanmenetekbe beillesztik. Külső előadókkal igyekszünk színesíteni az ismeretadó foglalkozásokat.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

Tanórán kívüli foglalkozások:

- napközis foglalkozások
- egészségnap, egészséghét
- iskolai prevenciós programok 5-8. évfolyamokon
- sportrendezvények
- szakmai tanácskozások

A kivitelezés módszerei, eszközei, programok

- filmvetítés
- versenyek, pályázatok (elbeszélések, poszterek, rajzok készítése)
- egészségügyi szervek, gyermekjóléti szolgálatok munkatársai által szervezett programokon való részvétel
- kiscsoportos beszélgetések
- szituációs játékok (osztályfőnöki, illetve irodalomórákon)
- könyvtársarok (a témával foglalkozó szórólapok, könyvek elérésének biztosítása a könyvtárban)
- tematikus előadások (külső előadók: pszichológus, rendőrség szakemberei, gyógyult drogosok)
- internet (a kapcsolattartás és programszervezés segítő szintére)

A drogprevenciós munka nem korlátozódhat egyetlen tantárgyra, és nem kötődhet csak egyetlen személyhez. El kell érni, hogy az egész iskola komplex nevelési hatásrendszerébe épüljön be a szerfogyasztással kapcsolatos egységes pedagógiai állásfoglalás és gyakorlat.

A személyiségfejlesztő munka részeként kell a tanulók életvezetési stílusát úgy alakítani, hogy képessé váljanak az antihumánus szenvedélyek tudatos elutasítására. Minden nevelési helyzetben biztosítani kell, hogy a segítségre szoruló és támogatást igénylők megkapják a szükséges odafordulást és érdeklődést.

II.11. Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítása az intézményben

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításának céljai, feladatai:

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat,
- ismerjék fel a vészhelyzeteket;

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével; sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:

- a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek az elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
- a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az elsősegélynyújtás alapismereteit;
- a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és egyéb foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- az iskola kapcsolatot épít ki az Országos Mentőszolgálattal, Magyar Vöröskereszttel és;
- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegélynyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
- támogatjuk a pedagógusok részvételét 30 órás, elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésen.

Az elsősegélynyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják, így a helyi tantervben szereplő alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó elsősegély-nyújtási ismeretek a következő tantárgyakba épülnek be:

- Biológia: rovarcsípések, légúti akadály, artériás és ütőeres vérzés, komplex újraélesztés.
- Kémia: mérgezések, vegyszer okozta sérülések, savmarás, égési sérülések, forrázás, szénmonoxid mérgezés.
- Fizika: égési sérülések, forrázás.
- Testnevelés: magasból esés.

Az elsősegély nyújtásával kapcsolatos ismeretek tantárgyankénti és évfolyamonkénti megjelenését a pedagógiai program mellékletét képező tantervek tartalmazzák.

Az egészségnevelést szolgáló egyéb foglalkozások:

- szakkörök,
- minden évben egy alkalommal elsősegélynyújtási bemutatót szervezünk a tanulóknak az Országos Mentőszolgálat, Magyar Vöröskereszt bevonásával;
- évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó („Egészség hét”/projektnap/témanap) szervezése a tanulók számára

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

Az intézmény házirendjében, SZMSZ-ben valamint a munkavédelmi és tűzvédelmi szabályzatban foglaltak szerint balesetmegelőzési oktatás, tűzriadó gyakorlat a tanév kezdetén, az osztályfőnöki órákon, szükség szerint jégpálya megnyitása előtt, kirándulások, üzemlátogatások alkalmával, illetve fokozott figyelemmel a testnevelés, technika, életvitel és gyakorlat, a fizika, a kémia, a digitális kultúra tantárgyak tanításakor.

Konkrétan:

- elsősegélynyújtó szakkör (jelentkezés alapján)
- alapszintű elsősegélynyújtó tanfolyam szervezése
- újraélesztés megtanítása

Elsősegély mobilalkalmazások

Javasoljuk a tanulók mobiltelefonjára a következő alkalmazások közül legalább az egyiknek a letöltését:

Elsősegély:

http://elsosegely.webbeteg.hu/page/mobil_alkalmazas

ÉletMentő:

<https://play.google.com/store/apps/details?id=hu.mentok.eletmento&hl=hu&gl=US>

II.12. Környezetnevelési program

A környezettudatosságra nevelés átfogó célja, hogy elősegítse a tanulók magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezet megóvására, elősegítve ezzel az élő természet megmaradását, és a társadalmak fenntartható fejlődését.

A fenntartható fejlődés feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével tájékozott és tevékeny polgárok nevelődnek, olyanok, akik kreatívan gondolkodnak, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog és a gazdaság területein és felelősséget vállalnak egyéni és közös tetteikért.

A fenntarthatóságra törekvés hosszú távú célja, hogy a rendelkezésünkre álló erőforrásokból biztosíthatóvá váljon az emberi civilizáció hosszú távú működése. Mint minden hosszú távú cél ez is a gyakorlati cselekvéshez túl általános. Nem lehet cselekedni azzal a céllal, hogy tegyük fenntarthatóvá Magyarországot. Lehet azonban azért tenni, hogy legyen tisztább a levegő, kevesebb legyen az erőszak stb. Vagyis a hosszú távú célt szem előtt tartva mindig valamilyen belátható, a közeljövőben elérhető, ellenőrizhető rövid távú célt kell kitűzni magunk elé. E hosszú és rövidtávú célokban osztozik a környezeti nevelés is.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

A környezeti nevelés hosszú távú célja olyan emberek nevelése, akik képesek cselekedni a környezet megóvása érdekében, vagyis környezeti kérdésekkel kapcsolatban cselekvési képességgel rendelkeznek. Ez a célmeghatározás azonban legtöbbször már tanterv szinten sem használható, mivel a környezeti nevelés végső célja nem csak az, hogy a környezet megóvása érdekében a jelenben cselekedjenek a diákok, hanem hogy felnőttkorukban cselekedjenek környezettudatos módon.

Környezetnevelési céljaink

- Tanulóink ismerjék meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónkon környezeti válságjelenségek mutatkoznak.
- Konkrét hazai példákon ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció egyénre gyakorolt pozitív és negatív hatásait a környezeti következmények tükrében.
- Értsék a fogyasztás és a környezeti erőforrások kapcsolatát, a fenntartható fogyasztás elvét.
- Kapcsolódjanak be közvetlen környezetünk értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.
- Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzése váljék meghatározóvá.
- Szerezzenek személyes tapasztalatokat a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.

Lehetőségeink a környezeti nevelés tervezésében:

- kerettantervi tartalmak kiegészítése a környezetre vonatkozó helyi tananyaggal,
- tervezés osztályfőnöki munkában,
- tantervi modulok környezeti szemléletű megvalósítása,
- a hagyományos tanórai foglalkozásoktól eltérő, környezethez illeszkedő tanulásszervezési módok kialakítása (erdei iskola, témanap, projekt, múzeumi, állatkert órák),
- olyan cselekedtető módszerek alkalmazása, amelyek segítik a tanulók együttműködő tanulását, a valóságos problémák megoldásában, kezelésében való közreműködését, amelyek tevékeny és örömteli megismerést kínálnak,
- olyan taneszközök választása, amelyek megfelelnek a fenntarthatóság pedagógiájának.

A környezeti nevelés során ajánlott módszerek:

- Problémafelvetéshez kapcsolódó véleményformálás
- Szövegértelmezés, lényegkiemelés, megvitatásuk
- Csoportos asszociációk
- Esszé csoportos kidolgozása
- Projekt kidolgozása, megvalósítása

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- Tesztkészítés, tesztértékelés
- Problémamegoldó gyakorlat ötletrohammal, értékeléssel
- Kiselőadások tartása, adatgyűjtés, feldolgozás
- Könyvtári, adattári kutatás

Konkrét feladataink:

- A környezetnevelési koncepció alapján évfolyamokra lebontott környezetnevelési tervet kell készítenie az iskolának, amelyet minden tanévet megelőző felkészülési időszakban felül kell vizsgálni, és aktualizálni kell.
- A környezetnevelési terv alapján minden osztályfőnök, napközis nevelő, szaktanár készítse el az adott tanévre vonatkozó környezetnevelési feladattervet, melynek végrehajtásáról minden érintett az év végi beszámolók során számot vet. A környezetnevelési koncepció, terv, feladatterv elkészítésébe be kell vonni a főigazgatót, a rálátással bíró szülőket, az iskola külső, kompetens kapcsolatait.
- Törekedni kell, hogy az ökoiskola kritériumainak megfelelően, az iskola megtartsa az ökoiskola címet, és örökös ökoiskola címet szerezzen.
- Ökolábnyomok kiszámítása.
- Környezettudatos vásárlás az iskola által, a pedagógusok személyes példamutatásával.
- A hulladék szelektív gyűjtése.

II.13. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogainak konkrét gyakorlási rendje

II.13.1. A diákkörök

A tanulók közös tevékenységük megszervezésére diákköröket hozhatnak létre. Az iskolában működő diákkörök lehetnek:

- szakkör
- önképzőkör
- énekkar
- művészeti csoportok
- tankörök

A diákkörök létrehozására javaslatot tehet a főigazgatónak az indítást megelőző tanévben, március végéig bármely tanuló, szülő, nevelő, a diákönkormányzat, a szülői szervezet tagjai. A diákköröket pedagógus vagy a főigazgató által felkért szakképesítéssel rendelkező külső személy is vezetheti.

II.13.2. Az iskolai diákönkormányzat

A tanulók érdekeinek képviseletére, a tanulók tanórán kívüli, szabadidős tevékenységének segítésére iskolánkban diákönkormányzat működik. Az iskolában folyó nevelő munka sajátos területei között az egyik legjelentősebb a diákönkormányzat tevékenysége. A diákönkormányzat tevékenységét az iskola keretein belül végzi, a tanulók és a tanulóközösségek érdekeinek képviseletére, jogaik érvényesítésére a tanulók tanórán kívüli szabadidős tevékenységének segítésére. Jelentőségét az emeli ki, hogy átfogja az iskolában tanuló diákok többségét. Rendkívül alkalmas arra, hogy a tanulói öntevékenység maximálisan előtérbe kerüljön. Szervezeti keretei, vezetési mechanizmusa, tartalmi tevékenysége alkalmas arra, hogy a gyermekek, ezen kereten belül tanulják meg a közösséghez tartozás és alkalmazkodás formáit, lehetőséget ad a közösségi élet kialakítására, és ezen kereten belül elsajátíthatják a közösségi lét, demokrácia játékszabályait. Fontos, hogy a diákok gazdái legyenek a mindennapi diákéletnek.

A diákönkormányzat feladatai és céljai

A diákönkormányzat tevékenysége a tanulókat érintő valamennyi kérdésre kiterjed. A diákönkormányzat legfontosabb feladatai közé tartozik a tanulói jogok képviselete, az iskolai ünnepek és megemlékezések szervezésében való részvétel, szabadidő tartalmas eltöltésének biztosítása és a jó tanár-diák kapcsolat fenntartása. A diákevek tartalmassá, emlékezetessé tétele. A diákönkormányzat tagjai részt vesznek az iskola kulturális programjain, szükség esetén azok szervezésében, a hagyományápolásban, hagyományépítésben. Célunk ezen felül olyan ifjúsági szervezet létrehozása, melyben a tagok, és rajtuk keresztül az iskola diákjai örömmel és aktívan vállalnak feladatokat, saját kreatív ötleteikkel állnak elő, a megvalósításban is tevékenyen részt vesznek, és ezáltal személyiségüket és környezetüket fejlesztik.

Az iskolai diákönkormányzat munkáját a diáktanács irányítja, munkáját a főigazgató által megbízott pedagógus segíti. A diákönkormányzat munkájának, rendezvényeinek segítése minden pedagógus, osztályfőnök fontos feladata.

A diáktanács tagjai

- a diákönkormányzat elnöke
- a diákönkormányzat munkáját segítő pedagógus (DÖK-vezető)
- minden osztályból (4. osztálytól) választott 2-2 tag

A diákönkormányzat minden tagjának joga a tisztségviselők megválasztásában részt venni, mint választó, és mint választható személy. A diákönkormányzat minden tagjának joga a diákönkormányzat bármely tisztségviselőjéhez kérdést intézni, és arra érdemleges választ kapni.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

Az iskolai diákközgyűlést évente legalább egy alkalommal össze kell hívni, amelyen az intézmény főigazgatójának vagy megbízottjának a tanulókat tájékoztatni kell az intézményi élet egészéről, az intézményi munkatervről, a tanulói jogok helyzetéről és érvényesüléséről, az intézményi házirendben meghatározottak végrehajtásának tapasztalatairól.

Az évi rendes diákgyűlés összehívását a diákönkormányzat vezetője kezdeményezi a tanév helyi rendjében meghatározott időben.

A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- a házirend elfogadása előtt.

A diákönkormányzat szervezeti felépítése és működése

Az osztályközösségek maguk közül minden tanév elején megválasztják a diákönkormányzati képviselőket (2 fő). A diákönkormányzat vezetőjét a küldöttek nyilvános szavazással választják meg. A tanulóközösség választott vezetősége és tagjai a tanulóközösség érdekvédelmét, életének szervezését látja el. Munkájáról köteles folyamatosan tájékoztatni az őt megválasztókat. A tanulóközösség által választott küldöttek képviselik az őket választó tanulóközösségeket a diákönkormányzat iskolai vezetőségében, illetve tájékoztatják megválasztóikat az iskolai vezetőség tevékenységéről, az aktuális feladatokról. A diákönkormányzat ülései nyilvánosak.

II.14. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

Az eredményes nevelő-oktató munka, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház, a tanulói és a pedagógus közösség koordinált, aktív együttműködése. A tanuló, a szülő és a pedagógus az iskolai nevelés-tanítás-tanulás folyamatának három egymásra utalt azonos érdekű szereplője. Az érdekazonosság ellenére az együttműködés alkalmazkodási képességet, empátiát, bizalmat, fegyelmet és sok türelmet kíván mind három féltől. Az együttműködés fontos feltétele, hogy a partnerek ismerjék pontosan az iskola nevelési programját. Fontos biztosítani az iskola szereplőinek folyamatos információcseréjét.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

Attól a szülőtől, aki élve szabad iskolaválasztási jogával, hozzánk íratja be gyermekét, elvárhatjuk, hogy kész legyen elfogadni és támogatni céljainkat és azt a szellemiséget, amit iskolánk képvisel. Elvárjuk, mert az iskola csak a szülőkkel egyetértve és együttműködve tud hatékonyan dolgozni. Iskolánk nemcsak vallja a család döntő jelentőségét tanulóink nevelésében, hanem olyan pedagógiai feladatokat is célul tűz maga elé, amelyeken keresztül segítséget nyújthat a szülőknek gyermekük helyes neveléséhez, oktatásához. Közös programok szervezésével a család egészét próbáljuk elérni. Ennek legfontosabb lehetősége a családi istentiszteletek szervezése, ahová (havi) rendszerességgel várjuk tanulóinkat, szüleikkel együtt.

II.14.1. A szülők és az iskola együttműködésének formái

Az együttműködés során fontos, hogy milyen módon működhet közre, segítheti a szülő az iskolában folyó nevelő munkát, illetve az iskola milyen módon és formában nyújthat segítséget a szülőnek gyermeke helyes neveléséhez.

A szülőkkel való kapcsolattartás elvei

- bizalomra alapozott, együttműködő kapcsolat
- aktív részvétel az iskolai és a templomi rendezvényeken,
- őszinte véleménynyilvánítás,
- aktív közreműködés a partneri igények, elégedettség- és elégedetlenségmérésében,
- törekvés a szülők, a család megismerésére, nevelési problémák közös megoldására,
- érdeklődő, segítő hozzáállás,
- szponzori, támogató segítségnyújtás.

Kapcsolattartás, tájékoztatás formái (szóbeli, írásbeli)

- szülői értekezletek: a tanév során legalább 2 alkalommal (az iskolai munkaterv szerint a tanév elején, félévkor), szükség szerint, osztályfőnöki vagy szülői kérésre más időpontokban is szervezhető
- pályaválasztási szülői értekezlet
- fogadóórák
- családlátogatások
- rendkívüli, eseti megbeszélések
- pályaválasztási tanácsadás
- nyílt napok, nyílt órák szervezése
- rendszeres és folyamatos tájékoztatás a tanuló előmeneteléről, magatartásáról (E-KRÉTA, e-mail)

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- E-KRÉTA-üzenet
- Erőss-üzenő (saját készítésű tájékoztató füzet)
- tanulói Microsoft-fiók, Teams-felület
- iskolai honlap, iskolai Facebook-oldal
- egyéb iskolai kiadványok (pl. évkönyv)

Hatékonyan segíthetik az együttműködést az iskolánkban kialakult hagyományok közös ápolása, fejlesztése, az iskolai ünnepek, egyéb rendezvények is. Az események alkalmat teremtenek arra, hogy az iskola bemutathassa nevelő-oktató munka folyamatát, annak eredményeit és nehézségeit a szülők számára. A szülők közvetlen tapasztalatokat szerezhetnek gyermekeik fejlődésével, haladásával kapcsolatosan. A programok lehetőséget adnak a szülők aktív részvételére, az együttműködésre is.

Szülői munkaközösség (SZMK)

A szülői képviselőlet valamennyi évfolyamon működik. Az osztályok minden tanév elején az első szülői értekezleten választják meg az SZMK képviselőit, akik képviselik az osztályt a szülői munkaközösségben. A szülői munkaközösség évente legalább három alkalommal ülésezik, tanév elején, félévkor és május elején.

II.14.2. A tanuló és a pedagógus együttműködésének formái, alkalmi, lehetőségei

- tanítási órák
- tanórán kívüli foglalkozások
- szakköri foglalkozások
- énekkari foglalkozások
- közös kirándulások
- erdei iskola
- klubdelutánok
- közösen végzett hasznos munkák
- diákkörök, tankörök
- sportversenyek, vetélkedők
- diákönkormányzati rendezvények
- iskolagyűlések

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

A pedagógusok és a tanulók online kapcsolattartási lehetőségei, formái:

- E-KRÉTA
- iskolai Microsoft-fiók
- Teams-csoportok (alsó tagozaton osztálycsoportok tantárgyi csatornákkal, felső tagozaton tantárgyi csoportok)
- különböző, tanulási célra alkalmas, ingyenes alkalmazások.

II.14.3. Külső partneri kapcsolatok

Iskolánk az alábbi külső szervezetekkel, partnerekkel tart kapcsolatot:

Fenntartó és testületei:

- Püspökladányi Református Egyházközség
- Püspökladányi Református Egyházközség Presbitériuma
- Igazgatótanács

Alapítványi kapcsolat:

- Erőss Lajos Református Általános Iskoláért Alapítvány

Egyházi külső kapcsolatok:

- Magyarországi Református Egyház Zsinatának Oktatási Irodája
- Református Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézet, Debreceni Tagintézmény
- Református Pedagógiai Intézet
- Tiszántúli Református Egyházkerület Tanügyi Hivatala
- Hajdúvidéki Református Egyházmegye általános iskolái, óvodái
- Lévay József Református Gimnázium és Diákotthon, Miskolc
- Debreceni Református Kollégium Gimnáziuma

Országos szintű külső kapcsolat:

- Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság

Városi és megyei kapcsolatok:

- Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és Központ
- Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Püspökladányi Tagintézménye
- Püspökladányi Védőnői és Iskolaorvosi Szolgálat
- Püspökladányi Rendőrkapitányság

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- Püspökladány Város Önkormányzata
- Püspökladányi Egyesített Óvodai Intézmény tagóvodái
- Püspökladány város általános iskolái és középiskolája
- Püspökladányi Tájékoztató és Közművelődési Központ, Könyvtár, Múzeum tagintézményei:
 - Ladány Televízió
 - Kecskés Gyula Városi Könyvtár
 - Karacs Ferenc Múzeum
 - Dorogi Márton Művelődési Központ
- Berettyóújfalui Tankerületi Központ
- Hajdú-Bihar megyei középiskolák
- Búvösvölgy médiaértés-oktató központ – Debrecen

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda
PEDAGÓGIAI PROGRAM

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

III. HELYI TANTERV

III.1. A választott kerettanterv

III.1.2. Tantárgyi struktúra és óraszámok a kerettantervek szerint

2022. szeptember 1-től felmenő rendszerben módosított tantárgyi struktúra és óraszámok a helyi tantervben - a 2020-as kerettantervek alapján

Iskolánkban nevelőtestülete 2022-ben úgy döntött, hogy módosítja a 2020-ban elfogadott helyi tantervet, felmenő rendszerben. A hon- és népismeret tantárgyat (heti 1 órában) a 6. évfolyamon, a dráma és színház tantárgyat (heti 1 órában) az 5. évfolyamon tanítjuk. Angol nyelvből emelt szintű oktatást szervezünk felső tagozaton, heti 5 órában. Az egyházi intézmények sajátosságára tekintettel: heti 2 óra hit- és erkölcsan, valamint 4. és 6. évfolyamon heti 1 óra egyházi ének.

A kötelező tantárgyak órászáma az alábbi táblázatban látható:

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti órászámai, 2020 – módosított																
Az egyes évfolyamoknál a bal oldali órászám a Nat kötelező órászámát tartalmazza, a jobb oldali rovatba pedig a szabadon tervezhető órákat írtuk be.																
Heti órászám/évfolyam	1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.	
Magyar nyelv és irodalom	7	1	7	1	5	1	5	1	4	1	4	1	3	1	3	1
Matematika	4	1	4	1	4	0,5	4	0,5	4		4		3	1	3	1
Történelem									2		2		2		2	
Állampolgári ismeretek															1	
Hon- és népismeret												1				
Etika/hit- és erkölcsan	1		1		1		1		1		1		1		1	
Környezetismeret					1	0,5	1	0,5								
Természettudomány									2		2		0		0	
Kémia													2		1	
Fizika													1		2	
Biológia													2		1	
Földrajz													1		2	
Első élő idegen nyelv							2		3	2	3	2	3	2	3	2
Ének-zene	2		2		2		2		2		1		1		1	
Vizuális kultúra	2		2		2		1		1		1		1		1	
Dráma és színház									1							
Technika és tervezés	1		1		1		1		1		1		1			
Digitális kultúra					1		1		1		1		1		1	
Testnevelés	5		5		5		5		5		5		5		5	
Közösségi nevelés (Osztályfőnöki)									1		1		1		1	

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

Egyházi ének				1		1		
Hittan egyházi intézményben	1	1	1	1	1	1	1	1
Kötelező alapóraszám	22	22	22	23	28	26	28	28
Szabadon tervezhető óra	2	2	2	2	1	2	2	2
Összes tervezett óraszám	23	23	23	25	29	28	30	29
Összesített óraszám egyházi többletórakkal együtt	25	25	25	27	32	32	33	33

III.2. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

Iskolánk csoportbontást 5-8. évfolyamig azoknál a tantárgyaknál alkalmaz, amelyiknél a magas létszám, vagy az ismeretek differenciált elsajátítása, esetleg a szülők/gyermekek igénye azt szükségessé teszik.

Csoportbontásban tanítjuk az angol nyelvet, a digitális kultúrát, a technika és tervezés tantárgyat. A csoportbontást indokolhatja a szaktantermi eszközök, felszerelések száma, az egyéni tanulói eszközhasználat. Az osztálylétszám függvényében (25 fő felett) más tantárgyak esetében is lehetséges csoportbontás (pl. magyar, matematika, hit- és erkölcstan) amennyiben a tantermek száma lehetővé teszi, illetve a fenntartó engedélyezi.

A csoportbontás történhet létszám alapján, egyéb szempontok figyelmen kívül hagyásával, vagy a differenciált oktatás biztosítása érdekében képesség szerint. A csoportokba sorolás-átsorolás – amennyiben a tanulmányi eredmények alapján alakítjuk – a pedagógus elbírálása szerint történik.

Az 5-8. évfolyamon az angol nyelv emelt szintű oktatása heti 5 órában történik.

A tanulók csoportokba való besorolása az 5. évfolyamon a 4. év végi jegy és az 5. éve eleji bemeneti mérés eredményének figyelembevételével történik.

Az iskolában az egyéb csoportfoglalkozások szervezését a humán erőforrás rendelkezésre állása, valamint az iskola lehetőségei határozzák meg.

III.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánk pedagógusai a helyi tanterv alapján ezen fejezet rendelkezéseinek betartásával, a munkaközösségek véleményének kikérésével választják meg az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket. A tankönyvrendelés elkészítése a tankönyvfelelős feladata. Az intézményegység-vezető felügyeli a folyamatot, a fenntartó hagyja jóvá a rendelést.

Pedagógusaink nem választhatnak olyan tankönyvet, amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak.

A tankönyvrendelés összeállításánál az alábbi elveket érvényesítjük:

- Pedagógusaink a tankönyvválasztásnál figyelembe veszik az Oktatási Hivatal által összeállított és közzétett hivatalos tankönyvjegyzéket, valamint a Református Pedagógiai Intézet által ajánlott tankönyveket.
- A tankönyvrendelésbe a pedagógus csak olyan tankönyv felvételét javasolhatja, amely megfelel az alkalmazott tantervnek, és amelyet a tantárgy tanulása során a tanulók rendszeresen használnak.

Előnyben kell részesíteni azokat a taneszközöket:

- amelyek több éven keresztül használhatók
- amelyek egymásra épülő tantárgyi rendszerek, tankönyvcsaládok, sorozatok tagjai,
- amelyekhez megfelelő nyomtatott kiegészítő taneszközök állnak rendelkezésre (pl. munkafüzet, tudásszintmérő, feladatgyűjtemény, gyakorló),
- amelyekhez biztosított a lehetőség olyan digitális hozzáférésre, amely segíti a diákok otthoni tanulását az interneten elérhető tartalmakkal.

III.4. A Nemzeti alaptantervben (Nat) meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

III.4.1. Az alsó tagozat pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségeket pedagógiai szempontból kezeljük.
- Fokozatosan átvezetjük a tanulót az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.
- Törekszünk a mozgásigény kielégítésére, a mozgáskultúra, a mozgáskoordináció, a ritmusérzék és a hallás fejlesztésére, a koncentráció képességének alapozására.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítményelvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok.
- Fokozatosan előtérbe helyezzük a Nat elveiből következő motiválási és tanulásszervezési folyamatokat.
- Fontosnak tartjuk az önismeret alakítását, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztését, az együttműködés értékének tudatosítását a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban.
- A tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempontnak tekintjük: az életkori jellemzők figyelembevételét, az ismeretek tapasztalati megalapozását és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatását.
- Kiemelt feladatként kezeljük a kreativitás fejlesztését, az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvést, a tanulók egészséges terhelését, érési folyamatuk követését, személyre szóló, fejlesztő értékelésüket.

III.4.2. A felső tagozat pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését, gazdagítását a drámapedagógia eszköztárának alkalmazásával kívánjuk megvalósítani.
- Fontosnak tartjuk a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozását, helyes magatartásformák megismertetését és gyakoroltatását.
- Fejlesztjük a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználatot, az alapvető képességek, készségek elsajátítását, a mentális képességeket, az önálló tanulás és az önművelés alapozását.
- Fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

- A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése.
- Célunk az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása.
- Nagy hangsúlyt fektetünk a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

III.4.3. A műveltség tartalmak átadása tanórán kívüli keretek között

Intézményünkben az évfolyamok, osztályok számára a tanítási órákat követően napközit/tanulószobát, **választható foglalkozásokat** szervezünk 16 óráig.

Szakkörök

Az érdeklődő, kutató típusú, vizsgálódni szerető tanulók fejlesztésének nagyon jó színterei a szakkörök (képzőművészeti, természettudományos, matematika, média, robotika stb.), a mindenkoritárgyfelosztásnak megfelelően és a szülők, tanulók igényeihez alkalmazkodva. Nyolcadik évfolyamos tanulóknak a középiskolai felvételire felkészítő szakkört szervezünk magyar és matematika tantárgyakból.

Énekkar

Az iskolai énekkar heti rendszerességgel tartja próbáit, minden évfolyamról várja az énekelni szerető diákokat. Az énekkar műsorral, zenés bemutatókkal készül az iskolai programokra, az ünnepi Istentiszteletekre. Ünneplő ruhájukat kiegészíti az „Igéző” (népi iparművészek által tervezett) iskolai logót ábrázoló, narancssárga motívummal festett fekete sál. Az énekkar ellátogat más református gyülekezetekbe, iskolákba, városi rendezvényeken is képviselheti iskolánkat.

Témahetek, projektek

Különböző projektek szervezésével segítjük a tanulókat a jelenségek megértésében, a problémák komplex módon történő vizsgálatában, akár több tantárgy összekapcsolásával, az aktív tanulás jegyében. Több tantárgy ismereteit integráló témákat feldolgozó foglalkozásokat közös tanítás keretében valósítjuk meg, tehát arra is van lehetőség, hogy egy-egy foglalkozást több pedagógus egyidejűleg tarthasson.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

Az érdeklődő diákok, osztályok, csoportok számára lehetőség nyílik különböző témák önálló kutatására, feldolgozására projekt munka keretében. Ki kell használni a tanulás társas természetéből adódó előnyöket, a differenciált egyéni munka adta lehetőségeket. Segíteni kell a párban vagy csoportban végzett felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködésen alapuló tanulást. Célunk beépíteni több tantárgy, tanulási terület ismereteinek integrálását igénylő témákat, jelenségeket. A projekt eredményét az osztály/iskola közösségének bemutatják a résztvevők: bemutató, rajz, fotó, irodalmi alkotás, ppt, tabló, kisfilm, tanulói portfólió stb.

Vetélkedők, tanulmányi versenyek

Jeles napokon, ünnepeken, házi versenyek, vetélkedők szervezésével is aktivizáljuk a gyerekeket. A játékos, kreatív feladatokkal, csoport- és páros munkában észrevétlenül sajátítják el a különböző tantárgyi tudáselemeket, együttműködési készségeik fejlődnek.

Lehetőség szerint az éves munkatervben meghatározott helyi, megyei, területi és országos versenyeken is részt vesznek tanulóink.

Erdei iskola

Több napon keresztül, tábori jellegű erdei iskolai foglalkozásokon is részt vehetnek tanulóink. Az erdei iskolai oktatás célja: a természet sokszínű megismerése, a természeti környezet iránti érzékenység, környezettudatosság kialakítása, egészséges életmódra nevelés. Az erdei iskolai foglalkozásokon való részvétel önkéntes, a szülőkkel való egyeztetést követően a felmerülő költségeket a szülőknek kell fizetniük.

Múzeumok, színházak, egyéb kulturális létesítmények programjainak látogatása

Egy-egy tantárgy adott témájának feldolgozásához a múzeumokban, színházakban, könyvtárakban, cirkuszban és egyéb kulturális létesítményben tett csoportos látogatással járunk hozzá. Amennyiben a programon, előadáson való részvételnek költsége van, a szülőkkel való egyeztetést követően, a szülőknek kell fedezni a kiadásokat.

III.4.4. Idegen nyelv oktatása

Intézményünkben 1-3. évfolyamában heti egy alkalommal angol nyelv szakkör működik. Ezeken a részvétel a szülők/gyermek döntése alapján lehetőség, jelentkezés után pedig kötelező.

A 2022/23-as tanévtől felső tagozaton emelt szintű angol nyelvi oktatást vezettünk be felső tagozaton (csoportbontásban heti 5 angol nyelv óra 5-8. évfolyamon).

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

III.4.5. Hit- és erkölcstan, egyházi ének oktatása

Intézményünkben református hit- és erkölcstan oktatás folyik valamennyi évfolyamon heti 2 órában. A nem református felekezeti tanulók szülei a beiratkozáskor választhatnak, hogy milyen felekezeti hittanoktatást kérnek, melyet a bevett egyházak hittanoktatói látnak el.

Az egyházi ének tantárgyat heti 1 órában tanulják a gyerekek 4. és 5. évfolyamon. 2022. szeptembertől (felmenő rendszerben, új óraháló szerint) 4. és 6. évfolyamon.

A hit- és erkölcstan, valamint az egyházi ének tantárgyak értékelése, minősítése az Nkt. 54 § (2)-(3) bekezdésének megfelelően és a Pedagógiai program *A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése* című fejezetében rögzített elvek alapján történik. A hit- és erkölcstan, valamint az egyházi ének értékelése bekerül a bizonyítványba.

A hit- és erkölcstan tantárgy a szóbeli záróvizsga tantárgyak közé tartozik.

III.4.6. Emelt szintű képzési forma

A 2022/23-as tanévtől felső tagozaton emelt szintű angol nyelvi oktatást vezettünk be: csoportbontásban heti 5 órában tanulják az angol nyelvet a felső tagozatos tanulók. 1-3. évfolyamon szakköri keretben van lehetőség a kötelező tanórákon kívül az angol nyelv megismerésére, a felső tagozatos tanulmányok megalapozására.

III.5. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

III.5.1. Mindennapos testnevelés

Az iskola mindennapos testnevelési órákról szóló programja a helyi lehetőségekből kiinduló, reális, fenntartható célkitűzés, mivel a program iskolánk minden tanulójának egész éven át lehetőséget ad a rendszeres mozgásra. A program figyelembe veszi a helyben felkínálható iskolán kívüli lehetőségeket is.

A mindennapos testnevelésben lehetőség van arra, hogy a tanuláshoz szükséges tulajdonságokat megerősítsük: legyen erős, kitartó, becsületes és szorgalmas, ne legyen fáradékony, bírja a tanulással járó idegi és fizikai terhelést.

Célunk:

- Tanulóinkban felkelteni a rendszeres testmozgás, az egészséges életmód iránti igényt, elsajátíttatni az ehhez szükséges elméleti és gyakorlati tudnivalókat, ismereteket.
- Tudatosítani a tanulóknál a saját szervezetük felépítésének és működésének alapfokú tudnivalóit.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- A testnevelés, sport segítségével kialakítani a tanulóknak a mindennapi élethez szükséges alapvető tulajdonságokat, készségeket: akaraterő, szorgalom, kitartás, becsületesség, szabályok betartása, a társak tisztelete, segítése, a csapatmunka szerepe, az idegi és fizikai állóképesség, az egészséges önbizalom, a céltudatosság stb.
- A mindennapos testnevelés tematikáját a testnevelés helyi tantárgyi programja tartalmazza.

A Nkt. 27.§ (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezi meg intézményünk a mindennapos testnevelést: heti 5 testnevelés óra biztosításával, amelyből 2 (amennyiben az úszási lehetőség nem adott) összevonható.

A heti 2 óra kiváltható:

- iskolai sportkörben való sportolással,
- versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanuló kérelme alapján a tanévre érvényes versenyengedélye és a sportszervezete által kiállított igazolás birtokában a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel,
- sportszervezetben legalább heti két óra sporttevékenységet folytató tanuló kérelme alapján - amennyiben délután szervezett testnevelés órával ütközik - a félévre érvényes, a sportszervezet által kiállított igazolással.

III.5.2. A tanulók fizikai állapotának mérése

A megfelelő szintű fizikai erőnlét, edzettség elérése, majd megtartása nemcsak a sport, hanem az egészség, az általános jólét szempontjából is igen fontos tényező. A fizikai aktivitás jellemzője az egészséges testsúly, az állóképesség és az izomerő.

A vonatkozó jogszabályok a tanulók fizikai állapotának mérését tanévenként írják elő.

A Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Tesztet, a tanulók NETFIT-mérését a testnevelés tantárgyat tanító pedagógus végzi. A tanév rendjéről szóló rendelet szerint a tanulók fizikai állapotának és edzettségnek mérését a meghatározott időszakban kell elvégezni. A mérés, a vizsgálat eredményeit tanulónként, osztályonként, évfolyamonként rögzíti a vizsgálatot végző pedagógus. Az eredmények elemzését követően meghatározza a szükséges intézkedéseket.

El kell érni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése motivációs tényezőként hasson a tanulóknak, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás is.

III.6. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

Tanulmányok alatti vizsgák

A tanulmányok alatti vizsgák (osztályozóvizsga, különbözeti vizsga, pótló- és javítóvizsga) követelményeit, részeit, az értékelés szabályait a szakmai munkaközösségek határozzák meg. A vizsga tantárgyi/évfolyamonkénti követelményei megegyeznek a kerettantervek alapján készült, a Pedagógiai program részét képező helyi tanterv adott tantárgyra és évfolyamra vonatkozó követelményeivel. Az intézmény három időszakot biztosít a tanulmányok alatti vizsgák lebonyolítására: augusztus, január és április-május folyamán (intézményi döntés szerint).

A tanulmányok alatti vizsgákat a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet előírásaiban szereplő szabályok szerint kell megszervezni.

Osztályozóvizsga

A tanulónak osztályozó vizsgát kell a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- felmentést kapott a tanórai foglalkozások alól;
- tanulmányi kötelezettségeinek az előírtnál rövidebb idő alatt tesz eleget;
- igazolt és igazolatlan hiányzása több 250 óránál, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozóvizsgát tehet;

A tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen egy adott tantárgyból a tanítási órák 30 százalékát meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen.

A nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a 20 tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett az értesítési kötelezettségének.

Ha a tanuló teljesítménye a tanítási év végén nem minősíthető, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja.

Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.

Az osztályozóvizsgákat a tanítási év utolsó napjáig meg kell szervezni. A sikertelen osztályozóvizsgát a tanuló a javítóvizsgán a továbbhaladás érdekében kijavíthatja.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

Javítóvizsga

Ha a tanuló 2-8. tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, a nevelőtestület határozata alapján javítóvizsgát tehet, kivéve, ha háromnál több tantárgyból van elégtelen osztályzata. Amennyiben a javítóvizsgán nem teljesíti a meghatározott követelményeket, vagy nem jelenik meg, köteles évet ismételni. A javítóvizsga időpontjáról a szülőt és a tanulót értesíteni kell.

A tanulót a vizsgára a szülő készíti fel, az iskola a nyár folyamán két ízben konzultációs lehetőséget biztosíthat (június-augusztus). A vizsgázó javítóvizsgát az iskola főigazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet.

A javítóvizsgán elégséges osztályzatot kapott tanuló magasabb évfolyamba léphet.

Pótló vizsga

Amennyiben a tanuló neki fel nem róható okból nem jelent meg a vizsgán, vagy a vizsga letétele előtt távozott, a vizsgát megismételheti.

Pótló vizsgát tehet a tanuló, ha:

- neki fel nem róható okokból elkészik, távol marad,
- megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné.

Pótló vizsgát – a főigazgató döntése alapján – az adott vizsganapon vagy az iskola által megszervezhető legközelebbi vizsganapon kell megtartani.

Zárávizsga

Iskolánkban minden 8. évfolyamos tanuló tanév végén zárávizsgát köteles tenni. Célunk, hogy a tanulók középiskolai tanulmányait megalapozzuk, segítsük az általános iskolai tanulmányok alatt megszerzett tudás rendszerezését, a továbbhaladáshoz szükséges ismeretek áttekintésével, azok alkalmazásával képessé váljanak a középfokú tanulmányok megkezdésére.

A zárávizsga tantárgyai, a számonkérés módja és a tételszámai a következők:

Tantárgy	A számonkérés módja	Szóbeli tételek száma
magyar nyelv	írásbeli	-
irodalom	szóbeli	10
történelem	szóbeli	10
matematika	írásbeli	-
angol nyelv	írásbeli és szóbeli	10
hit- és erkölcsstan	szóbeli	10
természettudomány • fizika • kémia • biológia • földrajz	szóbeli	16 (tantárgyanként 4-4 tétel, A és B résszel)

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

A záróvizsga menete:

- Naponta maximum 3 tantárgyból vizsgáznak a tanulók.
- A tanulók a tételek kihúzását követően felkészülési idő kapnak, mely alatt felkészülnek a kihúzott tételekből.
- Felkészülési idő: minimum 30 perc.
- A felkészülési idő alatt a tanuló vázlatot készít, majd szabadon felel.

Vizsgamentességet szerezhethet a tanuló a záróvizsga (vagy egyes részei) alól:

- Országos versenyen elért 1-3. helyezéért a tanulók tételkedvezményt kaphatnak. A kedvezmény mértékéről és további kedvezményekről a munkaközösség dönt, a szaktanár javaslata alapján.
- Angol nyelvből az a tanuló, aki államilag elismert alap- vagy középfokú nyelvvizsgával rendelkezik, mentességet kap a záróvizsga szóbeli és írásbeli része alól.

Az írásbeli záróvizsgán nyújtott teljesítmény százalékos értékelése:

- 0-24 % elégtelen (1)
- 25-39 % elégséges (2)
- 40-59 % közepes (3)
- 60-79 % jó (4)
- 80-100 % jeles (5)

Angol nyelvből a következő százalékos szintek érvényesek:

- 0-34 % elégtelen (1)
- 35-54 % elégséges (2)
- 55-69 % közepes (3)
- 70-84 % jó (4)
- 85-100 % jeles (5)

A záróvizsgán szerzett érdemjegy háromszoros értékű, így nyomatékosan számít bele az év végi értékelésbe. A vizsga sikeres teljesítéséről és részletes eredményeiről a bizonyítványba pótlap kerül, melyet az osztályfőnök készít el.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

A záróvizsga követelményeit a szakos pedagógus minden év március elsejéig köteles összeállítani és a munkaközösség elé elfogadásra javasolni. Az elfogadás után a záróvizsga tételeit a tanulókkal ismertetni kell (lehetőség szerint tartalmilag kidolgozott állapotban). A szaktanárok a második félévében folyamatosan segítik a gyerekeket a felkészülésben, a tételeket, témaköröket, segédanyagokat nyilvánosságra hozzák.

A záróvizsga témakörei, feladattípusai, a használható segédanyagok, az értékelés tantárgyakra vonatkozó részletei a helyi tanterv tantárgyi részeiben találhatók.

III.7. A felvétel és az átvétel – Nkt. keretei közötti – helyi szabályai

A tanuló az iskolával tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik, jelentkezés alapján történik. A felvételtől vagy az átvételtől az iskola főigazgatója dönt.

A tanulói jogviszony a beíratás napján jön létre. Az 1. évfolyamra történő beíratkozás feltétele a tárgyévben augusztus 31-ig betöltött hatodik életév, és iskolaérettség. (Nkt. 45. §)

Az általános iskola első évfolyamára történő beíratkozásakor be kell mutatni a gyermek személyazonosítására alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosítót és lakcímet igazoló hatósági igazolványt. Az iskola főigazgatója a felvételi eljárásban a felvételtől, átvételtől tanulói jogviszonyt létesítő vagy a kérelmet elutasító döntést hoz. Az iskola főigazgatója köteles értesíteni a felvételi, átvételi kérelem elbírálásáról a szülőt a döntést megalapozó indoklással, a fellebbezéssel vonatkozó tájékoztatással, továbbá átvétel esetén az előző iskola főigazgatóját is. Az iskola főigazgatója a felvételi, átvételi kérelem benyújtásával kapcsolatos ügyintézés, a határidő számítás, a mulasztás elbírálása és a kérelem benyújtásával kapcsolatos eljárás során a köznevelés rendszerében hozott döntésekkel kapcsolatos szabályok alapján jár el. Az iskolába felvett gyermeket, tanulót az iskola tartja nyilván.

Ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, a további felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben kell részesíteni a hátrányos helyzetű tanulókat. (Nkt. 51.§) Ha a tanköteles tanuló iskolát változtat további nyilvántartása az átadó iskola értesítése alapján az átvevő iskola feladata. Az iskola nyilvántartásában marad az a tanköteles tanuló, aki iskolai tanulmányait külföldön folytatja. Az iskola kivezeti a nyilvántartásából, akinek tanulói jogviszonya kérelmére a tankötelezettség megszűnését követően megszűnik. A tanköteles tanuló az általános iskola utolsó évfolyamának elvégzése után a középfokú iskolai felvételi eljárásban nem vett részt, az általános iskola főigazgatója értesíti a tanuló lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes kormányhivatalt, amely gondoskodik a tanuló tankötelezettségének teljesítését biztosító nevelés-oktatásban történő részvételéről.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

Püspökladány város református identitású alapfokú iskolájában elsődleges feladatunk az, hogy a város református gyülekezetéhez tartozó szülők számára nyújtsunk ahhoz segítséget, hogy kereszteselési fogadalmukhoz híven ne csak hitben nevelhessék, hanem hitben neveltethessék gyermekeiket.

Az iskola nyitott a környező települések lakói számára is, amennyiben azonosulni tudnak nevelési és oktatási célkitűzéseinkkel.

Más iskolából történő átvétel esetén, a tanuló átvételét kizárja, ha az előző, vagy a folyamatban lévő tanévben a tanulónak változó magatartása vagy igazgatói szintű fegyelmező büntetése volt.

A fenntartó Presbitérium döntése alapján tanév közben csak indokolt esetben vesz át az iskola tanulót más iskolából. A Presbitérium az Igazgatótanács véleményét kikéri az átvétel ügyében.

Az iskolánkba való beiratkozáskor valamennyi szülő nyilatkozik arról, hogy elfogadja az iskola pedagógiai programja szerinti református keresztyén szellemiségben történő nevelést-oktatást, melynek része a hit- és erkölcsstan, valamint az egyházi ének tantárgy oktatása is (a köznevelési törvény, valamint a református közoktatási törvény rendelkezései szerint), ezt a szülő aláírásával igazolja.

III.8. Jutalmazások, büntetések és szankciók, valamint a magatartás és szorgalom értékelésének elvei

III.8.1. A jutalmazások elvei

- **Szaktanári dicséret** adható kiemelkedő szaktárgyi munkáért, versenyeken való sikeres szereplésért.
- **Napközis nevelői dicséret** adható a napköziben végzett példamutató közösségi munkájáért, magatartásáért, szorgalmáért.
- **Osztályfőnöki dicséret** adható jó tanulmányi és közösségi munkáért, a vállalt és kapott feladatok példamutató elvégzéséért, a műsorokban való szereplésekért.
- **Igazgatói dicséret** adható kiemelkedő tanulmányi munkáért, és az iskola hírnevét öregbítő teljesítményért. Városi versenyeken elért 1-3., megyei 1-6. helyezéért, illetve országos versenyen elért 1-10. helyezéért.
- **Nevelőtestületi dicséret** adható kiemelkedő tanulmányi munkáért és példamutató magatartásért, alsó tagozaton legalább 5, felső tagozaton legalább 6 tantárgyi dicséret után.
- **Iskolalelkészi dicséret**ben részesülhet a tanuló a fenntartó gyülekezet életében és szolgálatában való aktív részvételért (Istentiszteleteken, programokon való részvétel, a gyülekezetért végzett szolgálat), a keresztyén életvitel példamutató megéléséért.

III.8.2. A büntetés elvei

Az a tanuló, aki magatartásával, trágár beszédével, órai rendetlenkedésével szégyent hoz iskolánkra, a református közösségre, cselekedetének súlyával arányos mértékű büntetést kap.

A büntetés formái és fokozatai:

- szóbeli
- írásbeli
 - napközis nevelői
 - szaktanári
 - osztályfőnöki
 - igazgatói
 - nevelőtestületi
 - figyelmeztetés
 - intés
 - megrovás

III.8.3. A tanulókkal szembeni fegyelmező intézkedések

Azt a tanulót, aki,

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
 - vagy a tanulói házirend előírásait megszegi,
 - vagy igazolatlanul mulaszt,
- büntetésben lehet részesíteni.

Az iskolai büntetések formái:

- szaktanári figyelmeztetés,
- szaktanári intés,
- szaktanári megrovás,
- napközis nevelői figyelmeztetés,
- ügyeletes nevelői figyelmeztetés,
- szóbeli osztályfőnöki figyelmeztetés,
- írásbeli osztályfőnöki figyelmeztetés,
- osztályfőnöki intés,
- osztályfőnöki megrovás,
- szóbeli igazgatói figyelmeztetés,

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- igazgatói figyelmeztetés,
- igazgatói intés,
- igazgatói megrovás,
- tantestületi figyelmeztetés,
- tantestületi intés,
- tantestületi megrovás.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben a vétség súlyától függően el lehet térni.

A tanuló súlyos kötelességszegése esetén a büntetési fokozatok betartásától el kell tekinteni, s a tanulót azonnal legalább az „igazgatói figyelmeztetés” büntetésben kell részesíteni. Súlyos kötelességszegésnek minősülnek az alábbi esetek:

- az agresszió, a másik tanuló megverése, bántalmazása,
- az egészségre ártalmas szerek (dohány, energiatital, szeszesital, drog) iskolába hozatala, fogyasztása,
- a szándékos károkozás,
- az iskola nevelői és alkalmazottai emberi méltóságának megsértése,
- ezen túl mindazon cselekmények, melyek a büntető törvénykönyv alapján bűncselekménynek minősülnek.

A tanuló súlyos kötelességszegése esetén a tanulóval szemben a magasabb jogszabályokban előírtak szerint fegyelmi eljárás is indítható. A fegyelmi eljárás megindításáról az iskola főigazgatója vagy nevelőtestülete dönt.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

A tanuló gondatlan, vagy szándékos károkozása esetén a tanuló szülője a magasabb jogszabályokban előírt módon és mértékben kártérítésre kötelezhető. A kártérítés pontos mértékét a körülmények figyelembevételével az iskola főigazgatója határozza meg.

III.8.4. Magatartás értékelése

A tanulók magatartását és szorgalmát havonta érdemjeggyel, félévkor és tanév végén osztályzattal minősítjük. A minősítés bejegyzésre kerül az elektronikus naplóba, illetve a bizonyítványba. A félévi és év végi osztályzatoknál az osztályfőnök előterjesztése alapján a nevelőtestület dönt a többségi döntés elve alapján.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

Példás a magatartása annak a tanulónak, aki a református szellemiségnek megfelelő, udvarias magatartású, nevelőit, szüleit, társait tiszteli, velük tisztességes hangnemben beszél, segítőkész, kulturált megjelenésű, iskolai kötelességeit felszólítás nélkül, legjobb tudása szerint végzi, igyekszik az iskola hírnevét öregbíteni.

Jó a magatartása annak a tanulónak, aki képességeinek megfelelően dolgozik, csak néha vét hibát, de a példás magatartásra megfogalmazottaknak alapvetően megfelel. Kötelességeit időnként csak felszólításra, de teljesíti.

Változó a magatartása annak a tanulónak, aki szóbeli és írásbeli figyelmeztetőkkel rendelkezik, aki magatartásával zavarja az órák és foglalkozások rendjét, akit rendszeresen fel kell szólítani kötelességének teljesítésére.

Rossz a magatartása annak a tanulónak, aki rendszeresen megsérti az iskolai házirendet, aki többszöri írásbeli figyelmeztetővel, és/vagy igazgatói figyelmeztetőkkel rendelkezik, aki rontja iskolánk hírnevét. A közösségbe beilleszkedni nem tud, vagy azt bomlasztja.

III.8.5. Szorgalom értékelése

Példás a szorgalma annak a tanulónak, aki képességeinek megfelelően tanul, részt vesz a tanulmányi versenyeken, az iskolai ünnepeket önkéntes jelentkezésével, aktív részvételével segíti, gyengébb társai felzárkóztatását fontosnak tartja. Órai munkavégzése, felkészültsége példaértékű.

Jó a szorgalma annak a tanulónak, aki képességeinek megfelelően tanul, tehetségéhez mérten – csak biztatásra – vesz részt a tanulmányi versenyeken, iskolai rendezvényeken, csak néha kell figyelmeztetni kötelességeire. Órai munkája jó, felkészültsége csak ritkán hiányos, azt pótolja.

Változó a szorgalma annak a tanulónak, aki képességeinek megfelelően tanul, felszerelése, órai munkavégzése nem folyamatos, házi feladatait többször elmulasztja, kötelességeire gyakran kell figyelmeztetni, hiányosságait nem is pótolja.

Hanyag a szorgalma annak a tanulónak, aki a képességeinek megfelelően tanul, házi feladatait rendszeresen elmulasztja, tanítási órán ezért nem tud aktívan részt venni, hiányosságait nem pótolja, önmaga fejlődésének gátja, vagy aki az előzőek követelményeként valamely tantárgy/ak/ból a követelményeknek nem felel meg.

III.9. A tanulók tanulmányi munkájának ellenőrzése, értékelése

III.9.1. Az iskolai tanulmányi munka írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzésének és szöveges értékelésének módja

Az értékelés a tanulási folyamat szerves része. Bármit meg akarunk tanulni, szükségünk van a visszajelzésre arról, hogy hol tartunk most a tanulási folyamatban, mire van még szükség, mit kell másképp csinálnunk. Az értékelés befolyásolja a tanuló tanulási motivációját, viszonyulását a tanuláshoz, a témához, a tanárhoz.

A tanulási-tanítási folyamatban elfoglalt helye alapján megkülönböztetünk diagnosztikus, formatív és szummatív értékelést.

Diagnosztikus értékelés

A diagnosztikus értékelés a tanulási folyamat kezdetén valósulhat meg.

Célja: a hatékonyság javítása, annak feltárása, hogy a tanulók rendelkeznek-e a tananyagának elsajátításához szükséges ismeretekkel.

A diagnosztikus értékelés során nem a minősítés a cél, ezért ebben az esetben a tanulói teljesítményeket nem minősítjük, nem osztályozzuk. Ha a diagnosztikus értékelés során kiderül, hogy a tanulók elméleti ismeretei hiányosak, akkor ezeket korrigálni, pótolni kell.

Formatív értékelés

A formatív (segítő, formáló, fejlesztő) értékelés funkciója a tanulási folyamat segítése. Információt ad a tanárnak és a diáknak a tanulás eredményességéről. Tanulási eredmények meghatározott részére (résztudásra) irányul. A formatív értékelés során nem osztályozunk, szöveges (szóbeli vagy írásbeli) visszajelzést adunk. A formatív értékelési módot fejlesztő céllal alkalmazzuk.

A tanár szöveges visszajelzése az egyik legfontosabb fejlesztő értékelési eszköznek. Ez a visszajelzés a konkrét munkára és nem a tanuló személyiségére vonatkozik.

Szummatív értékelés

Szummatív (lezáró, minősítő) értékelést a tanulási folyamat zárásakor alkalmazunk.

Célja: átfogó képet kapjunk a tanuló tudásáról, hogy birtokolja-e, illetve milyen mértékben birtokolja az elvárt tanulási eredményeket, a kívánatos szinthez képest hogyan teljesít. Jellemzően érdemjeggyel zárul.

Az értékelés alapelvei:

- az értékelés a teljesítményre, ne a személyiségre vagy a feltételezett motivációra utaljon,

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- a tanulók életkori sajátosságainak figyelembevételével történjenek (feladattípusok, terjedelem),
- tükrözzék az osztályok és az egyes tanulók esetében is a differenciálás elvét,
- az értékelés pozitívumokat kiemelő, segítő hatású legyen,
- a tanár gyakori, szöveges visszajelzése a tanuló fejlődési szükségleteihez igazodjon,
- a játékosítás eszközeinek (papír alapú vagy digitális) használata (nyomda, matrica, jelvények stb.)
- megfelelés
 - a tantervi követelményeknek, a helyi tantervben elfogadott tananyagnak
 - a tantárgy tartalmából fakadó kritériumoknak
 - a tanuló életkori sajátosságainak
 - a tanulónak önmagához képest való fejlődésének

Az értékelés módszerei, formái:

Szóbeli	Írásbeli	Gyakorlati
felelet	röpdolgozat	modell, eszköz
beszámoló	témazáró dolgozat	rajz
beszélgetés	félévi/ év végi nagydolgozat	éneklés
kiselőadás	év eleji felmérés (szintfelmérő/bemeneti mérés)	gyűjtőmunka
hangos olvasás	kisdolgozat	fali tabló
memoriter	szóldolgozat	digitális bemutató
	teszt (papíron vagy online)	projektmunka; tanulói portfólió

Az értékelési módjai, százalékos súlyozása, illetve a KRÉTA elektronikus naplóban használatos színei:

ÉRTÉKELÉSI MÓD	SZÁZALÉK	SZÍN
házi feladat	50 %	kék
memoriter	50 %	kék
órai munka	50 %	kék
röpdolgozat	50%	kék
szorgalmi feladat	70 %	narancssárga
beszámoló	100 %	fekete
feladatlap	100 %	fekete
gyakorlati feladat	100 %	fekete
házi dolgozat	100 %	fekete

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

órai feladat	100 %	fekete
projektmunka	100 %	fekete
szóbeli felelet	100 %	fekete
teszt feladat	100 %	fekete
kisdolgozat	150 %	lila
írásbeli témazáró dolgozat	200 %	piros
tanév végi nagydolgozat	300 %	zöld
záróvizsga	300 %	zöld

Az írásbeli beszámoltatás formái, rendje

A tanulókkal az év eleji ismételések után az elméleti tantárgyakból **szintfelmérő dolgozatot, bemeneti mérést** íratunk. Az 5. évfolyamon a zökkenőmentes továbbhaladás érdekében az év eleji szintfelmérő dolgozat anyagát magyar nyelvből és matematikából a negyedik és ötödik évfolyamon tanító szaktanárok együttesen állítják össze.

A **kisdolgozatok, szódolgozatok, röpdolgozatok, tesztek, feladatlapok** nem vesznek igénybe egy teljes tanórát, általában 10–20 percesek, bármelyik tanítási órán előzetes bejelentés nélkül írathatók.

A **témazáró dolgozat** megírására egy teljes tanórát biztosítunk.

A témazáró dolgozatok javítási ideje maximum kettő hét. A dolgozat értékelésének a módját nyilvánosságra kell hozni, a ponthatárokat ismertetni kell a tanulókkal. Témazáró dolgozatot tanuló nem vihet haza. Az egyéb dolgozatok kiadását a nevelő szabályozhatja, legalább egy évig meg kell őrizni, szülői kérésre be kell mutatni.

Egy tanítási napon az osztályközösség alsó tagozaton egy, felső tagozaton két témazáró dolgozatot írhat, melynek időpontját a pedagógus 1 héttel előre közli a tanulókkal, és bejelenti az elektronikus naplón keresztül is. Témazáró írását összefoglalásnak kell megelőznie, melyet a naplóban dokumentálunk.

Betegség esetén adunk tanulóinknak a lemaradás pótlására időt, segítséget a hiányzás mértékének megfelelően. Ha egy tanuló a témazárót megelőző két vagy több óráról igazoltan hiányzott, nem kell értékelni a felmérőt. Pótlásáról és annak időpontjáról a szaktanár dönt egyeztetve a tanulóval.

Hosszabb tanítási szünet utáni első napon nem íratunk dolgozatot.

Az írásbeli beszámoltatás lehet hagyományos, papír alapú vagy digitális technológiával támogatott forma (pl. tablet, laptop segítségével megoldott online teszt). A pedagógusnak biztosítania kell az adatok tárolhatóságát, biztonságát. Amennyiben technikai problémák merülnek fel, a tanulónak lehetőséget kell biztosítani a beszámoltatás megismétlésére.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

Az egyes írásbeli teljesítmények értékelése:

	érdemjegy	szöveges értékelés (1. évf. és 2. évf. 1. félév)
• 0-39 %	(1) elégtelen	felzárkóztatásra szorul
• 40-59 %	(2) elégséges	megfelelően teljesített
• 60-74 %	(3) közepes	megfelelően teljesített
• 75-89%	(4) jó	jól teljesített
• 90-100 %	(5) jeles	kiválóan teljesített

A százalékos értékelés angol nyelvből – az írásbeli teljesítmények esetében – az általánosan elfogadottól az alábbiakban tér el:

- 0-34 % (1) elégtelen
- 35-54 % (2) elégséges
- 55-69 % (3) közepes
- 70-84 % (4) jó
- 85-100 % (5) jeles

Az egyes tantárgyak részletes értékelési elvei a helyi tantervi részben találhatók.

A szóbeli beszámoltatás formái, rendje

- A rendszeres szóbeli beszámoltatás alapkövetelmény.
- Törekszünk arra, hogy valamennyi tanuló lehetőséget kapjon beszélgetésre, kérdések megválaszolására, szóbeli beszámolóra, feleletre, ezzel is fejlődjön szókinccse, szóbeli kifejező és kommunikációs készsége.
- A szóbeli feleletek önállóan vagy segítő kérdésekkel is megvalósulhatnak (a tanulók életkorának megfelelően).
- Arra ösztönözzük a diákokat, hogy felső tagozaton egy-egy témában előadással, beszámolóval készüljenek, képesek legyenek biztonságos internethasználatra, könyvtári kutatómunkára.

III.9.2. Félévi és év végi értékelés

Az első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor a tanulókat szövegesen értékeljük.

Az értékelés kategóriái 1. osztálytól a 2. évfolyam félévéig

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

Kiválóan teljesített / Kiválóan megfelelt

A tantervi követelményeket megbízhatóan teljesíti. Ismeretei biztosak, képes azokat az évfolyam követelményeinek megfelelő szinten alkalmazni. Szóban és írásban is képes gondolatai, véleménye és a tanultak pontos megfogalmazására. Életkorának megfelelő szinten képes az összefüggések meglátására, alkotó módon tudja a megszerzett ismeretanyagot hasznosítani.

Jól teljesített / Jól megfelelt

A tantervi követelményeket általában jól teljesíti. Ismeretanyaga jó, alkalmazásában kissé bizonytalan. Szóban és írásban kevés segítséget igényel feladatmegoldásai során. Kevés segítséget igényel az összefüggések meglátásában, ismereteit önállóan is képes alkalmazni.

Megfelelően teljesített / Megfelelt

A tantervi követelményeket alapvető szinten teljesíti. Ismeretanyaga közepes szintű, alkalmazása során többször igényel segítséget. Szóban és írásban nehézkesen nyilvánul meg. Összefüggések meglátására csak segítséggel képes.

Felzárkóztatásra szorul

A tantervi követelményeket alacsony szinten teljesíti. Ismeretanyaga csekély, önálló alkalmazására is csak sok segítséggel képes. Szóban és írásban csak kérdések segítségével tud megnyilvánulni, fogalmakat nem ért, önállóan egyszerű összefüggéseket sem tud felismerni.

A szöveges értékelés mellett félévkor és év végén tantárgyi dicséretet kaphatnak a tanulók.

2. évfolyam végétől a 8. évfolyam végéig

A tanuló félév (félévi értékelés) vagy teljes tanév (év végi értékelés) során megszerzett érdemjegyeinek súlyozott átlaga alapján értékelhető. A tanuló minősítéséhez félévente a tantárgy heti óraszámánál eggyel több, de minimum 3 érdemjegy szükséges.

Érdemjegyek súlyozott átlaga	Osztályzat	Év végi szöveges minősítés
4,6 – 4,99	5	jeles
4,41 – 4,59	5 vagy 4	jeles vagy jó
3,6 – 4,4	4	jó
3,41 – 3,59	4 vagy 3	jó vagy közepes
2,6 – 3,4	3	közepes
2,41 – 2,59	3 vagy 2	közepes vagy elégséges
1,6 – 2,4	2	elégséges
1,41 – 1,59	2 vagy 1	elégséges vagy elégtelen
0 – 1,4	1	elégtelen

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

A súlyozott átlagértékek esetében $x,41 - x,59$ között a pedagógus döntheti el, hogy melyik irányba kerekít.

Második évfolyam végétől a nyolcadik évfolyam végéig tantárgyi dicséretet kaphatnak a tanulók.

Második-negyedik évfolyamon év végén a legalább öt tantárgyi dicsérettel, ötödik-nyolcadik évfolyamon a legalább 6 tantárgyi dicsérettel rendelkező, kitűnő tanulmányi eredményt elért tanulók nevelőtestületi dicséretben részesülnek.

III.9.3. Az otthoni, napközis, tanulószobai felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Iskolánkban a házi feladatokkal kapcsolatban az alábbi szabályok érvényesüljenek:

- A hét közben kapott feladatokat lehetőleg a napköziben és a tanulószobán oldják meg a gyerekek.
- A tanulók a hétvégékre kaphatnak mind írásbeli, mind szóbeli feladatokat is, de nem többet, mint egyik óráról a másikra.
- A tanítási szünetek idejére: A szokásos, egyik óráról a másikra feladott feladatokon túl nem kaphatnak sem szóban, sem írásban több házi feladatot.
- A pedagógus által adott házi feladatot az óra végén megfelelően elő kell készíteni, valamint a következő órán azt ellenőrizni kell.
- A házifeladat mennyisége arányos legyen az órán megoldott, megoldható feladatok mennyiségével.
- A házi feladat el nem készítése érdemjeggyel nem értékelhető.

Elvárások a szülő részéről:

- az otthoni tanulási feltételek megteremtése a gyerekek segítése a tanulásban,
- a tanulók munkájának ellenőrzése,
- a gyerekek segítése a tanulásban.

III.9.4. A tanulók továbbhaladása, a tanuló magasabb évfolyamra lépésének feltételei

III.9.4.1. A magasabb évfolyamba lépés feltételei

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha a helyi tantervben előírt tanulmányi követelményeket minden tantárgyból sikeresen (legalább elégséges osztályzattal) teljesítette. A tanuló az egyes évfolyamok tanulmányi követelményeinek teljesítéséről bizonyítványt kap.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

III.9.4.2. Évfolyamismétlés

Az évfolyamot megismételni köteles az a tanuló, aki az adott tanévben a javítóvizsgán nem felelt meg. Az első évfolyamot megismételheti a tanuló szülői kérésre, ilyenkor bizonyítványt a tanuló a megismételt évről kap. A tanuló az első évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni, vagy a szülő írásban ezt kéri.

A tanuló 2-8. évfolyamon az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket legalább elégséges (2) minősítéssel teljesítette. Ha a tanuló tanév végén elégtelen osztályzatot kapott, javítóvizsgát köteles tenni. Amennyiben az elégtelen osztályzatok száma három vagy annál több, tanévet ismételni köteles.

III.10. Tantárgyi helyi tantervek

Külön egységként, külső adathordozón tárolva.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda
PÉSZTAKA 2017

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

IV. ÓVODAI PEDAGÓGIAI PROGRAM

IV.1. Bevezetés

*„Engedjétek hozzám jönni a kisgyermeket, és ne akadályozzátok őket,
mert ilyeneké az Isten országa.” (Mk 10,14)*

A keresztyén nevelés minél korábbi elkezdése érdekében a Püspökladányi Református Egyházközség lelkipásztorai, Presbitériuma és az Erőss Lajos Református Általános Iskola vezetősége és nevelőtestülete már az iskola újraindításakor – 2011-ben – célul tűzte ki, hogy református óvodát is szeretne alapítani. 2020-ban, Óvodafejlesztési Program keretében, kormánytámogatással sikeres pályázatot nyert az Egyházközségünk, melynek jóvoltából 2021 nyarán elindulhatott az óvoda megépítése.

A református óvodában az egész napot áthatja a keresztyén szellemiség. Az óvoda dolgozói egész személyiségükkel tükrözik a keresztyén hitet, ismerik a Szentírást és élő kapcsolatban állnak a Szentháromság Istennel. A bibliai integrációt közvetítik az óvodai élet mindennapjaiban, annak nevelési és tanulási folyamataiban.

Pedagógiai programunk készítésénél építettünk az

- az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjára
- a Református Óvodai Nevelés Keretprogramjára
- az Óvodai nevelés játékkal, mesével (nevelési program óvodák számára, Zilahi Józsefné, Stöckert Károlyné, dr. Ráczné dr. Főző Klára) című minősített programra.

„Szeresd a gyermeket! – Még néki szárnya van,

A csillagok közé ő még el-elsuhan

S kitárja vitorán a mennyek ajtaját:

Hiába könyveid, hiába lángeszed,

Az Isten titkait ki nem kémlelheted,

Csak gyermeklelkeken át.”

(Móra Ferenc: Szeresd a gyermeket! - részlet)

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

IV.1.1. Az intézmény adatai

Az intézmény neve: Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda

Az intézmény OM azonosítója: 201470

A székhely címe: 4150 Püspökladány Kálvin tér 1-3.

Telefon/fax: 06-54-470-692

E-mail: erossisk@erossisk.hu

Az intézmény fenntartója: Püspökladányi Református Egyházközség

Címe: 4150 Püspökladány Kálvin tér 1-3.

Az óvodai tagintézmény neve:

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda Csillag Tagóvodája

Az óvodai telephely címe: 4150 Püspökladány, Csokonai u. 2-4.

E-mail: csillagovi@erossisk.hu

Az intézmény típusa: többcélú, közös igazgatású köznevelési intézmény: óvoda és általános iskola

Az óvodába felvehető gyermekek száma: 75

Gyermekcsoportok száma: 3

A gyermekcsoportok összetétele: vegyes életkorú

IV.1.2. Az óvoda természeti környezete

Az óvoda épülete az iskola közelében található, az iskolai telephely szomszédságában. A templom közvetlen közelsége lehetővé teszi a gyülekezettel való szoros kapcsolattartást. A városközpont, a szoborpark, a piac, a zöltség-gyümölcsüzletek könnyen megközelíthetőek gyalogosan is. Az óvodásoknak az ismeretszerzés változatos módját kínálhatjuk ebben a környezetben. Az óvodától nem messze található város széli tavak könnyen megközelíthetőek csoportos séták alkalmával. A természeti környezet alkalmas arra, hogy a gyermekek saját tapasztalatokat szerezhessenek az őket körülvevő világról.

IV.1.3. Az óvodát igénybe vevő családok szociokulturális helyzete

Püspökladány városban és a környező településeken élő gyermekeket fogadjuk, akiknek családja keresztyén szellemiségű nevelésben kívánja részesíteni gyermekét. Azokat a gyermekeket is szívesen fogadjuk, akinek szülei elfogadják a református óvoda által közvetített nevelési, etikai célokat és a református, keresztyén szellemiséget. Figyelembe vesszük a nevelési feladataink tervezésénél, hogy minél színesebb programokat, kirándulásokat szervezzünk, s a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodva a játék lehetőség szerint a szabadban, udvaron legyen.

IV.1.4. Személyi feltételek

Az óvodában a nevelőmunka kulcs-szereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. A gyermek nevelése a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében folyik, oly módon, hogy a teljes nyitva tartás ideje alatt a gyermekekkel minden csoportban óvodapedagógus foglalkozik. Az óvodapedagógus jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.

Az óvodapedagógusok szakképesítésük mellett rendelkeznek katechéta vagy valláspedagógusi végzettséggel, vagy ennek megszerzésére törekcszenek. Óvodánkban 6 fő óvodapedagógus és 3 fő óvodai dajka összehangolt munkájával neveljük, gondozzuk a gyermekeket.

Az óvodapedagógusok munkáját gyermekcsoportonként egy-egy fő dajka segíti, a köztük meglévő harmónia és együttműködés, emberi viszonyulás mintaként áll a gyermekek előtt. A nevelőmunka, különösen a differenciált egyéni fejlesztés eredményes megvalósítását 3 működő csoport esetében 1 fő pedagógiai asszisztens közreműködésével segítjük elő. A különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel rendszeresen gyógypedagógus foglalkozik az óvodapedagógusokkal együttműködve a hátrányok enyhítése, valamint a gyermekekben megmutatkozó tehetség kibontakoztatása érdekében. A pedagógusok elkötelezettek a folyamatos fejlődés iránt, ezért rendszeresen továbbképzéseken vesznek részt, és az ott elsajátított elméleti és gyakorlati tapasztalatokat beépítik a mindennapi nevelőmunkába.

Az óvoda vezetője hitével, szakmai tudásával, magatartásával elősegíti a gyermekek nevelésében, gondozásában résztvevő munkatársak, pedagógusok, dajkák és technikai alkalmazottak keresztyén világnézetének hiteles átadását a gyermekek és családjuk felé.

IV.1.5. Tárgyi feltételek

Óvodánk tárgyi feltételeinek előteremtésekor szem előtt tartottuk az országos alapprogramban előírtakat és az oktatásért felelős miniszter által jóváhagyott kötelező (minimális) eszköz- és felszerelési jegyzéket, mely az Oktatási Hivatal honlapján érhető el.

Csoportszobáink tágasak, tiszták, esztétikusak. Berendezéseit úgy alakítjuk ki, hogy megfeleljen a gyermekek testméreteinek. Játékeszközeit a belső igényeiknek megfelelően, önállóan választhatják ki, mindezek biztonságukat, kényelmüket szolgálják, melyek változatos színükkel, formájukkal, harmóniát sugároznak a környezetükben. A gyermekek életkori sajátosságainak megfelelő minden csoportszoba, tornaszoba, mosdó, öltöző, folyosó. A tornaszoba felszereltsége, modern eszközei szintén széleskörű lehetőséget adnak a gyermekek fejlesztéséhez.

Óvodánk játszó udvara füves, fás, virágos, tágas, ahol a gyerekeknek is van kis kertjük, babaházuk, minden nap felásott, megforgatott homokozójuk. Az udvari feltételek, eszközök lehetővé teszik, hogy a gyerekek biztonságos, modern, 21. századi elvárásoknak megfelelő környezetben játszhasanak, mozogjanak. Az udvari játékok a legújabb Európai Unió szabvány szerint készültek, modern és biztonságos eszközök. A szabadtéri játékokhoz megfelelő teret biztosítunk, figyelemmel a rendelkezésre álló játékidőre és a gyermek játékigényére, életkori sajátosságaira. Az udvari játékok természetüknél fogva elsősorban nagymozgások fejlesztésére alkalmasak. A tágas tér lehetővé teszi a szabad mozgást, szaladgálást és a tervezett mindennapos testmozgást. A bújócska, fogócska, labdázás, porba rajzolás, homokozás – vizezés, babázás, rollerezés, biciklizés, körjátékozás, beszélgetés, mesehallgatás tágas vagy intimitást árasztó helye is ösztönzi a gyerekeket az efféle játékokra.

Az épület kialakítása, a csoportszobák és egyéb helyiségek tágassága, a modern játékeszközök, nagymozgásos és kognitív képességeket fejlesztő eszközök segítik a mindennapos nevelő munkát. A digitális képességek fejlesztéséhez, téri irányok megismeréséhez, gyakorlásához hozzájárul a – Bee-Bot, Blue-Bot – padlórobotok használata.

Változatos és modern eszközökkel segítjük a bibliai történetek megértését, és a gyermekek közvetlen tapasztalatszerzését a környező világról, természetről. A dekorációk igazodnak a keresztyén szellemiséghez, egyszerűséget, esztétikumot közvetítenek.

A szükséges technikai feltételek rendelkezésre állnak: fénymásológép, számítógép, projektor, internet-hozzáférés, digitális fényképezőgép, CD, DVD lejátszó, programozható roboteszközök.

Az oktatásért felelős miniszter által jóváhagyott eszköz- és felszerelésjegyzék szerinti tárgyi eszközökkel rendelkezünk.

IV.2. Pedagógiai programunk szellemisége

IV.2.1. Gyermekkép

„Egy gyermek:

...legyen életvidám és életképes.

...tudjon arról, hogy a megbocsátást és a szeretetet nem kell kiérdemelnie.

...legyen képes rá, hogy elhordozza saját nehézségeit vagy másokét anélkül, hogy ebbe beleroppanna.

...legyen képes felismerni élete döntő jelentőségű pontjait és tudjon közöttük fontossági sorrendet felállítani.

...tudjon arról, hogy ő Istennek egyszeri és megismételhetetlen teremtménye, akit Isten szeret és akivel jó tervei vannak.”

A református óvoda felnőtt közössége a keresztyén életvitelhez hűen szolgálja Istent és neveli a rábízott gyermekeket.

Valljuk, hogy az óvodának kiemelkedő jelentősége van a szeretetteljes kapcsolatokon, spontán és tervszerű hatásokon keresztül a gyermekek személyiségének formálásában.

Az elfogadó és a gyermeki megnyilvánulásokat, önálló próbálkozásokat, kiemelten a játékot és a mesét, éneket támogató légkörben alakulnak azok a tulajdonságaik, melyek az eredményes életvezetés szempontjából lényegesek. Nyitottak az őket körülvevő világra, együtt érzők társaikkal, együttműködésre, egymás segítésére képesek, elfogadják a másságot. Felismerik, képesek kielégíteni saját szükségleteiket.

Nevelőközösségünk érzelemgazdag, boldog gyermekek nevelésére törekszik, akik fogékonyak a szépre, értéknek tekintik saját egészségüket, és az őket körülvevő természeti környezetet, önálló és kreatívok.

Harmóniában és szeretetben élnek Istennel, önmagukkal és környezetükkel.

Keresztyén nevelésünk szellemisége gyermekközpontú. Valljuk, hogy a gyermek Isten ajándéka. Valljuk, hogy minden gyermek egyedi, megismételhetetlen, értékes, önálló személyiség. Gyermekeinket szeretetteljes-befogadó, Isten előtt kedves nevelésben részesítjük, szem előtt tartva, hogy minden gyermek egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön.

Képesek legyenek az örömet és boldogságot adó hit befogadására.

IV.2.2. Óvodakép

Református óvodánk munkatársi közössége - személyes hitük és életük példájával - szeretetteljes, okosan szerető, segítőkész, toleráns és bátorító magatartással fordul a rábízott gyermekek felé, szem előtt tartva az együttélés szükséges szabályait.

Valljuk, hogy a gyermekek és egymás megbecsülése, tisztelete a jóindulatú segítőkészség példája a legnagyobb hatású nevelési módszer. Célunk az Isten- és emberszeretetre nevelés.

Óvodai nevelésünk sajátossága Krisztus szeretetének, megértésének sugárzása. Ennek érdekében minden nevelőhatást úgy szervezünk, hogy az bizalmat, hitelességet és feltétel nélküli elfogadást jelentsen a gyermekek számára. A gyermekek egyediségének, képességeinek megismerése és az arra való építkezés képezi pedagógiánk alapját, szorosan együttműködve a szülőkkel. A differenciált egyéni fejlesztésünkkel az optimális előrelépést, a tehetségek kibontakoztatását is kívánjuk szolgálni. A családi nevelést óvodánk oly módon kívánja kiegészíteni, hogy annak értékeit megismerve építi be nevelési rendszerünkbe.

Az óvodai életrend nyugodt, kiszámítható ritmusával tesszük lehetővé a gyermekek számára az egészséges életmód és ahhoz kapcsolódó tevékenységek nyugodt körülményeit csakúgy, mint a sokszínű, inspiráló tapasztalatszerzést a világról.

IV.2.3. Óvodai nevelésünk alapelvei

- A krisztusi szeretet és szolgálat alázatával igyekszünk nevelő munkánkat naponként végezni, ehhez Istentől kérjük a bölcsességet.
- Az *Óvodai nevelés, játékkal, Mesével* program alapelve az, hogy az óvodáskor nyelve: a játék és a mese érzéki és szimbolikus jelrendszere. Ebben élhető meg a nevelhetőség lehetősége: a társas-lelki funkció.
- ***Biztonságérzet és szeretetkapcsolat nélkül a kisgyermek nem nevelhető***, nem tanítható. Mennél kisebb gyermekekkel foglalkozunk, annál inkább igaz a Karácsony Sándor-i megállapítás: nem a tartalom, hanem a beszélő, cselekvő élő ember nevel. "Amit beszélnek, csak avval nevel, hogy beszélnek."
- Az időtlenség, folyamatosság, a játék és a mese varázslatában elmerülés megfelel a gyermekkor igényeinek és anyanyelvi kultúránk szellemiségének. Népünk gondolkodásmódjára is jellemző e három létérzés iránti vonzalom.
- Olyan nevelési modellt ajánlunk, amely ***a hazai óvodai gyakorlat megőrzendő tapasztalatait egyesíti***. Vállalja a magyar neveléstörténet kiváló képviselőinek és a gyermekvilággal érintkezésbe kerülő íróknak, muzikusoknak, néprajzkutatóknak az örökségét. ***Középpontjába a tágan értelmezett nyelvi nevelést teszi*** (a kapcsolatok és kifejezés kiművelését). Amely vallja, hogy az anyanyelv az az aranypánt, mely a

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

személyiséget belül és kívül, a természeti, az emberi környezettel és az istenivel egybekapcsolja. Mozgás, zene, kép, szó együtt alkotják az óvodai anyanyelvi nevelés jelrendszerét, amelynek **megjelenési formája a játék és a mese.**

- Harmonikus személyiségfejlődésük elősegítésére az egyéni képességeikhez igazodó nevelési módszereket és eljárásokat alkalmazunk melyek fókuszában az életkorukra jellemző érdeklődésük felkeltése és fenntartása, a tevékeny óvodai mindennapok és önálló választások lehetősége áll.
- Szeretetteljes, érzelmi biztonságot nyújtó derűs légkört teremtünk, melyben természetes a gyermek alapvető szükségleteinek figyelembevétele és biztosítása, legyen az testi vagy pszichés vonatkozású. A nevelőhatásokat csakis őszinte szeretet kapcsolatra alapozzuk, amely az azonosulást, mintakövetést és kellő erőfeszítések megtételét is motiválja a gyermekekben.
- Egyszerű, a gyermekek elmélyült tevékenységét elősegítő szokásrendszert alakítunk, mely támaszt nyújt a szociális tanuláshoz, az érzelmi elköteleződéshez a helyes és értékes cselekedetek iránt.
- Az intézmény és a család együttműködésében, a kölcsönös elfogadás és segítségadás megoldásait tartjuk hatékonyak.
- Az óvodai tevékenységek sokféleségében előtérbe helyezzük a gyermekek fejlődésében megmutatkozó hátrányok enyhítését.
- Egységes pedagógiai hatások közvetítésére törekszünk az értékátadás során a módszertani sokszínűség biztosításával.
- Valljuk, hogy ebben az életkorban sok minden elkezdődik, de semmi sem fejeződik be, és azt, hogy a kisgyermek igénye: *a keveset, lassan, jól, gyakran ismételve.*
- Elfogadjuk, hogy a követve vezetés eljárásai, a tevékenységre fordított idő és a gyerekekkel létrehozott őszinte kapcsolat, az egyre tartósabb egymásra figyelés fejlesztik ki valójában a csírázó képességeket.
- A gyermekek – mással nem helyettesíthető – szabad játékhoz való jogát messzemenően tiszteletben tartjuk.
- Egyenlő hozzáférést biztosítunk az óvodai élet minden területén, elutasítjuk a hátrányos megkülönböztetés mindennemű megnyilvánulását.
- Segítjük a gyermeket abban, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldhöz és családdhoz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

IV.2.4. Óvodai nevelésünk célja

- A gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembevétele, személyiségük kibontakoztatása, a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, lelki és szociális érettség elérésének segítése.
- A különleges bánásmódot igénylő gyermekek inkluzív nevelése, képességeik differenciált fejlesztése.
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátása fontos feladatunk, ezen belül hangsúlyozottan figyelünk a halmozottan hátrányos helyzetű és egyéb problémával küzdő gyermekek nevelésére. Szorosan együttműködünk a Református Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Debreceni Tagintézményével. Komplex jellegű tevékenységeik többek között: nevelési tanácsadás (*prevenció*s szűrővizsgálatok; *mozgásfejlesztés* – *szenzomotoros tréning*; *tanulási képességek felmérése*). Logopédiai szűrés, vizsgálat és terápiás ellátás; pszichológiai diagnosztizálás, tanácsadás és terápia, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek feltárása, fejlettségi vizsgálatok végzése a tanköteles korba lépő gyerekeknél - ha a gyermek fejlettsége, egyéni adottsága ezt szükségessé teszi, valamint a tehetségazonosítás és tehetséggondozás.
- A gyermekek műveltségének életkori sajátosságaikhoz igazodó megalapozása, hogy majdan öntevékeny, kreatív és erkölcsös életvitelre legyenek képesek.
- Az egészséges életmóddal és a környezettudatossággal összefüggő magatartás megalapozása a gyermekekben.
- Átfogó célunk a keresztyén szellemű nevelés, ami által a gyermekek megismerkednek Isten szeretetével, gondoskodásával, személyes kapcsolatuk alakul Istennel, imádkozó emberekké válnak.

IV.2.5. Keresztyén szellemű nevelés

Bibliai történetmondás óvodánkban

Keresztyén szellemű nevelésünknek fontos pillére a bibliai történetekkel való ismerkedés, melynek életkorhoz igazodó formáját, tartalmát óvodapedagógusaink keresik. Két dolog meghatározó: a gyermekek életkora és a keresztyén ünnepkörök. Az óvodában a 3-7 éves korú gyermekek életkori sajátosságai behatárolják a lehetőségeinket. Azokat a történeteket részesítjük előnyben, amelyek a korosztály adottságainak megfelelően Isten oltalmazásáról, szeretetéről, gondoskodásáról szólnak. Ez a szemlélet határozza meg az elmondásra ajánlott bibliai történeteket. A keresztyén ünnepek történetei keretet adnak együttléteinknek.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

A bibliai történetmondás, a csendes percek, áhítatok alkalmain az Isten dolgairól hallunk és arról beszélgetünk. A történetmondás a szóbeliségben hat. Meghatározó a beszélgetés körülménye, az a közeg, amiben elcsendesedünk, amiben Istenre figyelünk.

Varázsa van az Istenre figyelés csendes perceinek, érezzük ilyenkor ennek a titokzatosságát és a mégis közellévőségét. Természetes, egyszerű együttléteink mentesek minden kényszertől.

A katechézis sikere emberileg sokban múlik azon, hogy az hogyan kezdődik. Nem a bibliai történetmondás adja meg csupán a keresztyén szellemű nevelés lényegét, legalább olyan fontos, a személyes érintettség, az Istennel való kapcsolat átélése. Ezen a téren a hitelességet az óvodapedagógus személyes meggyőződésének kisugárzása adja, amelyet nem pótol a bibliai eseménysor csak szószertinti visszaadása.

A megszokott liturgia, a rendszeresen használt szimbólumok állandóságot, biztonságot közvetítenek a gyermekek felé. Egyben magukban hordozzák az üzenetet: most az Isten dolgairól fogunk hallani.

Célunk a helyes Istenkép kialakulásának segítése, megéreztetni a gyermekekkel az Isten szeretetének jó ízét, ezért hangsúlyozni kell a szeretetet, rámutatni a bizalomra, hogy növeljük a gyerekekben az ős bizalom csíráját.

Összekulcsoljuk a kezünket, meghajtjuk a fejünket, hogy amíg imádkozunk, ne terelje el semmi a figyelmünket. A gyermek imádság egy-két mondat. Annak megéreztetése, hogy az Isten megszólítható. Beszélhetek hozzá, mert meghallgat.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A tanult imádságokat önállóan mondják. Az imádság mondás életük természetes részévé válik.
- Várják a bibliai történetmondás alkalmát.
- Segítenek a történetmondás és a történet hallgatás körülményeinek a megteremtésében.
- Az ismert történetek közül szívesen báboznak, dramatizálnak, ábrázolnak számukra kedves jeleneteket.
- Ismernek a keresztyén ünnepekhez kapcsolódó verseket, énekeket.

IV.2.6. Elvárás munkatársainkkal szemben

Olyan etikai és szakmai elvárás a kíváncsok óvodapedagógusainktól, melyet a fenntartó egyházi testületek törvényei, szabályrendeletei, nevelőkre vonatkozó etikai kódexe is megkövetel:

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

„MRE 2005. évi II. tv. VII. 53.§- a alapján:” a pedagógus hivatásának gyakorlása közben és magánéletében egyházához és hazájához való hűségével, feddhetetlen életmódjával, vallásának gyakorlásával mutasson példát.” – MRE Kt VII. 48.§ alapján: „Az intézmény minden alkalmazottjának tekintet nélkül arra, hogy milyen vallású és milyen munkakörben dolgozik, figyelembe kell vennie, hogy református keresztyén közösség munkatársa, és köteles megjelenésével, megnyilatkozásaival, valamint életvitelével segíteni az ifjúság evangéliumi hit és erkölcs szerinti nevelését.”

A református intézmények számára készült „Etikai kódex” ismerete és betartása, a keresztyén életvitel folytatása, kötelezettségeink közé tartozik nevelőtestületre, vezetőre és vezetettekre egyaránt vonatkozik. Megkívánjuk, hogy az Etikai kódexnek megfelelő magatartás – a gyermekek számára elsődlegesen érthető – nonverbális csatornákon is megnyilvánuljon. Elfogadó, problémamegoldó, pozitív, segítőkész, szeretetteljes, de nem megengedő attitűd az elvárásunk.

A gyermek és egymás tisztelete jellemezze kapcsolatainkat. Úgy teszem a dolgom mások javára, hogy csendben igyekszem a helyeset cselekedni. Az óvodapedagógus legyen nyitott minden értékre, szakmai érdeklődését tartsa ébren. Az intézmény vezetőségének lehetőséget kell teremtenie a munkatársak lelki épülésére (bibliaórák, áhítatok, istentiszteleti alkalmak), szakmai fejlődésre (továbbképzések, konferenciák).

Pedagóguskép

Óvodapedagógusaink feltétel nélkül szeretik, és tisztelik a gyermeket, a szülőt, elfogadják a különbözőséget. Az óvoda gyermekek fejlődését folyamatosan nyomon követik és írásban rögzítik, a PDCA (A köznevelés minőségirányítási rendszere; **PLAN**-tervezés, **DO**-cselekvés, **CHEK**-ellenőrzés, **ACT**-beavatkozás) alkalmazásával tudatosan fejlesztik. A szülőt folyamatosan tájékoztatják az elért eredményekről, gyermekének fejlődésről. Jellemzi őket a humanizmus, a pedagógiai optimizmus, a megújulásra való törekvés, egymás elfogadása, segítése, tisztelete, együttműködés a közösen megfogalmazott célok elérése érdekében. Jó munkahelyi légkörre, hatékony munkakapcsolatra törekvés az intézmény minden partnerével. Tervezik a saját szakmai jövőjüket, fejlődési lehetőségeiket, ismereteiket gyarapítják önképzés és továbbképzés során egyaránt. Szakmailag elhivatottak, igyekeznek megfelelni a társadalmi, oktatáspolitikai, és szervezeti elvárásoknak. A gyermeki közösség aktív, tevékeny irányítói. Tudatosan alkalmazzák a közösségfejlesztés változatos módszereit, élmény gazdag tevékenységek biztosításával.

Pedagógiai asszisztens kép

- Figyelemmel kíséri az óvodapedagógusok elvárásait és annak megfelelően vesz részt a nevelőmunkában.
- A gyermekekkel türelmes és szeretetteljes a kapcsolata, segíti személyiségük fejlődését.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- Tevékenyen vesz részt a gyermekek gondozási feladatainak ellátásában, szokásainak kialakításában, fejlesztésében.
- Gondoskodik a gyermekek testi épségéről, erkölcsi védelméről, a balesetek megelőzéséről.
- Magatartásával, viselkedésével és beszédkultúrájával pozitív mintát ad, értékeket közvetít.
- Aktív segítőként vesz részt a rendezvények szervezésében, lebonyolításában.

Dajka kép

- Figyelemmel kíséri az óvodapedagógusok elvárásait és annak megfelelően vesz részt a nevelőmunkában.
- Elfogad minden gyermeket és ennek megfelelően segíti személyiségük fejlődését.
- A szokásrendszer alakításában erősíti a gyermekeket személyes példaadással.
- Megfelelően, példamutatóan kommunikál a gyermekekkel és felnőttekkel egyaránt.
- Folyamatosan biztosítja az óvodai élethez szükséges megfelelő higiéniai feltételeket pontos, precíz munkavégzéssel.
- Aktívan részt vesz a rendezvények lebonyolításában.

IV.2.7. Kíváncsi a szülőkkel szemben

Az óvoda igazi keresztyén szellemisége a szülők támogatása nélkül nem valósulhat meg. Természetesnek vesszük, hogy a szülők elfogadják, tisztelik az óvoda református jellegét, értékrendszerét, nevelési elveit, becsülik az intézményben dolgozók munkáját. Ennek érdekében lehetőséget biztosítunk arra, hogy az óvoda pedagógiai programját, feladatait megismerjék. Beiratkozás alkalmával a szülők nyilatkoznak arról, hogy az óvodánk keresztyén szellemiségében történő nevelését elfogadják.

IV.3. Az óvodai nevelés feladatai

IV.3.1. Az óvodai nevelés fő feladatai

A család, mint elsődleges nevelő közösség erősítése. Valljuk, hogy az óvodai nevelés a család meghosszabbított karja. Feladatunk a családdal együttműködve az elemi szokások és a szocializáció megalapozása, a gyermekek civilizálása, kulturális nevelése.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

A játék, a mese és a szabad mozgás középpontba állításával aktívan cselekedve erősödnek éntudatuk, jussanak az önállóság és egyéni képességeik minél magasabb szintjére, sajátítsák el és szeressék meg anyanyelvüket, oldódjanak szorongásaik. Az egészségesen fejlődő gyermek belső érése, a családi és az óvodai nevelés eredményeként egyéni adottságaitól függően 6-7 éves korára eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget; megéri az iskolai rendre, feladatokra. Az óvodai nevelés feladata tehát az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

Ezen belül feladatunknak tekintjük:

- egész nap folyamán a keresztyén erkölcs normáihoz igazodó magatartás, az emberi kapcsolatokban a szeretet, a bizalom, a türelem, az igazságosság, a szelídség megtapasztalását, befogadását és gyakorlását.
- az egészséges életmód alakítását,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelést,
- az anyanyelvi fejlesztés és nevelés, valamint az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítását.

A fejlődés elvárható eredményei, jellemzői az óvodás kor végére, eredményességi mutatóink:

- A test, a lélek, a szellem életkorra jellemző összhangja.
- Nagy- és finommozgások összerendezett, ügyes kivitelezése.
- Érzékelés, észlelés (*elsősorban látási, hallási és tapintási észlelés, téri tájékozódás, testséma*) differenciáltsága az iskolai tanuláshoz szükséges szinten.
- Magányosan, párban és csoportokban folyó elmélyült játékra való alkalmasság.
- Az akadályok leküzdésének, a problémák önálló, változatos megoldásának képessége. Kompromisszumkészség.
- Tág értelemben vett tanulási vágy és képesség; a világra való nyitottság.
- Elemi tájékozódás az emberi kapcsolatokban, térben, időben, ok-okozati összefüggésekben.
- A fogalmi gondolkodás, a szándékos figyelem megjelenése.
- Önként vállalt szabályok betartása, az elkezdett cselekvés befejezése.
- A viselkedés érzelme- és indulatvezéreltsége csökken. Képes vágyai teljesülésének késleltetésére, az esetleges kudarcok elviselésére.
- Alkalmazkodóképesség, alapvető viselkedési normák követése.
- Érthető, helyzethez illő beszéd.

IV.4. Az óvodai nevelés általános feladatai

IV.4.1. Az egészséges életmód alakítása

Az óvodában az életritmus, a táplálkozás, a testápolás, öltözködés, mozgás, edzés, pihenés és alvás megszervezésével, az ehhez kapcsolódó gyermeki tevékenységekkel, és az ezeken alapuló szokások kialakításával biztosítjuk a megfelelő életmódot.

A gondozási tevékenységgel biztosítjuk a gyermekek testi, lelki jóllétét az óvodában. Figyelemmel kísérjük a gyermekek napi gondozottságát, öltözködését, étvágyát, wc használat szükségességét, alvásigényét, fáradását. Saját szükségleteinek kielégítésére neveljük őket, megteremtve a gyakorlás lehetőségét, eszközeit pl, étkezésnél önállóan teríthetnek maguknak, önállóan, vagy a felnőttek segítségével öltözhetnek, önállóan moshatnak fogat, használják a zsebkendőt, rövid hajúak a fésűt. Mindezek legfontosabb feltételének tekintjük a szeretetteljes, sok megerősítést, biztatást nyújtó személyes kapcsolatot a felnőttekkel. A csoportszobában és az óvodán kívüli tevékenységeknél is elsődleges szempont a gyermekek egyéni és életkorukhoz igazodó szükségleteire figyelés, pl. ivóvíz folyamatos biztosítása, veszélyhelyzetek kiküszöbölése, intenzívebb erő kifejtést és pihenést biztosító tevékenységek váltakozása. Az egyéni megnyilvánulásait megfigyeljük, ahhoz igazodó fejlesztési utat, feladatokat határozzunk meg, melyet a szülőkkel közösen igyekszünk megvalósítani, pl. alvásigényük, étkezésük, táplálkozási, wc használati szokásaik figyelembevételével. A fejlődésben tapasztalható tartós eltérés esetén felvesszük a kapcsolatot az óvoda orvosával, védőnővel, akik segítségével törekszünk az okok feltárására, és a szülőkkel közösen megvalósítandó korrekcióra.

A helyes életritmust a nyugodt, kiegyensúlyozott élettempó érdekében a gyermekek óvodában eltöltött idejének és szükségleteinek figyelembevételével alakítjuk ki (lásd napirend).

A gyermekeknek az óvodában napi háromszori étkezéssel biztosítjuk a kellő összetételű és elosztású tápanyagszükségletet. Az étkezésekre mindig azonos időpontokban kerül sor. Fontos szempont az étkezések kulturált megszervezése, az étkezés közbeni helyes viselkedés. Figyelembe vesszük az ízlés és étvágy tekintetében az egyéni különbségeket, esetleges ételallergiát. A folyadék, az étkezések alkalmával és az egész nap során igény szerint rendelkezésre áll a gyermekeknek.

Nagy gondot fordítunk a különösen a magas cukor tartalmú ételek és italok, a magas só- és telített zsírtartalmú ételek fogyasztásának csökkentésére, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzésére.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

A testápolási szokások rendszere a gyermekek tisztasági igényének kialakulását szolgálja. Szükségesnek tartjuk a családi és az óvodai gondozási szokások összehangolását. Az óvónő-gyerek közös együttműködése során sajátítják el a gondozási műveletek technikáját és alakítjuk ki a gyermekek igényét az önálló testápolásra (haj, bőr köröm, fogápolás). Az óvodában kialakult szokásrend szerint a gyermekek akkor mehetnek WC-re amikor akarnak.

A hőmérsékleti változások ellensúlyozására javasoljuk a szülőknek a többretegű öltözködés biztosítását. Napközben többször is az óvodapedagógus segítségével öltöznak a gyermekek. Ez lehetőséget teremt a bensőséges érzelmi kapcsolat kialakulására, a gyermekek önállóságának fejlesztésére. Figyelünk a szükség szerinti cipőcserére, az egészséges tartást biztosító lábbeli használatára. A gyermekek mozgásigényének kielégítésére, testi képességeinek fejlesztésére spontán és szervezett lehetőségeket biztosítunk. A kedvező gyermeklétszám, az udvar és a tornaterem kiválóan alkalmas arra, hogy játékidőben a csoportszobán belül és kívül is végezzenek nagymozgásos tevékenységeket a gyerekek. Ehhez az óvodapedagógus teremti meg a balesetmentes és változatos feltételeket (eszköz, balesetmentes hely, idő, ötlet).

A mindennapos mozgásra és szervezett foglalkozásra, a napi és hetirend szerint kerül sor.

A szabad levegőn történő délelőtti és délutáni mozgás, a játék mindennapi elfoglaltsága a gyermekeknek. Itt lehetőség nyílik új mozgásformák kipróbálására, begyakorlására, önbizalmuk erősítésére. A mozgásos játékokhoz az óvodapedagógus ad ötletet, biztatja, segíti a gyermekeket.

A rendszeresen szervezett séták és kirándulások a mozgásigény kielégítésén kívül együttes élményt is jelentenek a gyermekek számára.

A mindennapi pihenés, alvás a csoportszobában történik. Az egyéni alvásigényt figyelembe véve biztosítjuk, hogy a nem alvó gyermekeknek nyugodt tevékenységet végezzenek, míg a többiek pihennek.

Az egészséges életmód kialakítását szolgáló tevékenységeink:

- séták, kirándulások
- gyümölcs-, és zöldségnapok
- mindennapos testnevelés
- mozgásfejlesztő eszközök egész napos használata bent és kint.
- a gyermek fejlődéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása.

Az óvodapedagógus feladata

- a gyermekek egészségének védelme, testi fejlődésük elősegítése, természetes mozgásigényük kielégítése,
- megfelelő higiéniai szokások alakítása a szülők, óvodapedagógusok és segítő szakemberek segítségével és közreműködésével,
- egészséges és biztonságos környezet, megfelelő óvodai életritmus kialakításával testi-szellemi fejlődésük segítése,

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- a gyermekek saját és egymás testi épségének óvására, megóvására nevelés,
- környezettudatos magatartás alakítása a környezetszennyezés megelőzésével, a környezet védelméhez, megóvásához és a fenntarthatósághoz kapcsolódó szokások alakítása,
- saját egészségük védelmére nevelés (zsebkeendő használat, kézmosás, evés előtt, közös használati tárgyak tisztántartása),
- a dajkával aktív, rendszeres együttműködés a környezet tisztántartása, és a fertőzések megelőzés érdekében,
- rendszeres védőnői kapcsolattartás, a gyermekek higiénés ellenőrzése, probléma megbeszélése érdekében (pl. érzékszervi, tartási rendellenességek),
- rendszeres testedzés, időjárásnak megfelelő öltözködés, kirándulás, óvodán kívüli programok szervezése minden évszakban,
- fokozatos fizikai megterhelés, a nagymozgásos foglalkozásokon, és kirándulásokon,
- családi életre való felkészítés (apa-anya szerep),
- a sajátos fejlődésű gyerekek beilleszkedésének segítése, konfliktuskezelésre nevelés,
- önálló munkajellegű feladatoknál a veszélyhelyzetre való figyelemfelhívás (pl. teremrendezés).

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- mindennapi szükségleteiket önállóan elégítik ki,
- a kívánt tevékenységi formákhoz pozitívan viszonyulnak,
- önmaguk kiszolgálásában aktívak,
- önállóan, az aktuális és az egyéni szükségleteknek megfelelően végzik a tisztálkodással, az étkezéssel, az öltözködéssel, a pihenéssel kapcsolatos teendőiket, törekedve az egészségmegőrzésre, illetve a betegség megelőzésére, az ezekhez szükséges tárgyakat, eszközöket rendeltetésszerűen használják, óvják, helyére teszik,
- az önkiszolgáló tevékenységek a készség szintjére fejlődnek, automatizálódnak,
- igénylik a rendszeres testmozgást,
- ismeretekkel rendelkeznek az egészséges életmóddal kapcsolatban,
- kialakul az önmaguk és környezetük iránti igényesség, törekednek a környezet megóvására, védelmére,
- edzettek, mozgásuk harmonikussá, összerendezetté válik,
- egészségükkel kapcsolatban képesek a mindennapi élet alternatívái közül az „egészségesebbet” választani,
- kialakul a testképük,
- képessé válnak saját erőforrásaik hatékonyabb mozgósítására.

IV.4.2. Az érzelmi, az erkölcsi, és az értékorientált közösségi nevelés megvalósítása

Kiemelten fontosnak tartjuk az érzelmi nevelést, melyen egész nevelési rendszerünk alapul. Az óvoda családias, bizalmat közvetítő, derűs, kiegyensúlyozott szeretetteljes légköre tevékenységre serkent, és ösztönzőleg hat a gyermekek érzelmi kötődéseinek alakulására. Erre az óvodapedagógus keresztyén beállítódása, érzelmi biztonságot nyújtó személyisége, állandó értékrendje, példamutatása ad indítékot a gyermekek számára. A gyermekek mindennapi életének színtereit otthonossá, barátságossá, játékra motiválóvá tesszük, ennek folyamatos alakításában a gyermekek is részt vesznek. A csoportszobát közösen díszítjük az aktuális témáknak, ünnepeknek, szimbólumoknak megfelelően. A csoportszoba berendezési tárgyai a gyermekek játéka és a különböző tevékenységeik szerint alakíthatók. Az átalakítás következtében meghitt zugokat, kuckókat tudunk teremteni, amelyek az intimitást növelik. A gyermekeknek saját öltöző szekrénye, kis tarisznyája van, ahová a személyes holmijukat, az otthonról hozott játékaikat elhelyezhetik.

A gyermekek óvodába lépését az „anyával együtt történő befogadás” lehetőségével igyekszünk megkönnyíteni.

A gyermekek a csoportnak egyéni színekkel, tulajdonságokkal rendelkező tagjai. Megismerésük, képességeik, érzelmeik, kötődésük mindennapi cselekvéseik, játékaik és beszélgetések által történik. Ezekre alapozva valósítjuk meg egyéni fejlesztésüket, esetleges szorongásuk feloldását.

Az érzelmi elfogadásból táplálkozva alakítjuk ki a gyermekekben a közösségi együttélés alapvető normáit, mint a felelősségérzés, kötelességtudat, konfliktustűrő-és megoldó képesség. Az együttélés szabályait fokozatosan ismertetjük meg, és fogadtatjuk el velük, később bevonva őket újabb szabályok megfogalmazásába. A mindennapi mese, ének és tartalmas játék segítségével lehetővé tesszük, hogy a gyermekek élményszerűen átélhessék azokat az erkölcsi érzelmeket, melyek szocializációjuk szempontjából elengedhetetlenek, a segítőkészséget, együttérzést. A közösségi hatások lehetővé teszik, hogy a gyermekek én tudata megerősödjön én-képe a különböző sikeres próbálkozásokban és kapcsolatokban differenciálódjon. Természetessé válik a kezdeményezés éppúgy, mint az elfogadás és az együttműködés.

Jelentős szerepet tulajdonítunk óvodánkban a napi rendszerességgel ismétlődő csendes perceknek, mesehallgatásnak, Bibliai történetmondásnak és közös ünnepvárásnak.

A nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, illetve kiemelkedő képességű gyermekek nevelésében igénybe vesszük a logopédus, pszichológus segítségét.

Az óvodapedagógus feladatai

- szeretetet, otthonos körülményeket árasztó esztétikus környezet megteremtése,
- biztonságérzetet adó szokás-és szabályrendszer alakítása, mely lehetőséget ad a közös élmények átélésére, és az önálló elképzelések megvalósítására,

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- az egészséges énkép, reális önértékelés alakulásának segítése,
- empátiás készségük és szociális érzékenységük fejlesztése,
- a gyermekek pozitív, negatív élményeinek, gondolatainak figyelmes meghallgatása, megoldási utak keresése,
- az érzelmi intelligencia fejlesztése az érzelmi kifejezőmód elmélyítésével, önkontroll alakításával, motivációs szükséglet kontrollálásával,
- az emberek különbözőségének megértéséhez, és elfogadásához szükséges beállítódásuk alakítása,
- a keresztyén értékrendnek megfelelő erkölcsi tulajdonságok alakítása, pl. becsületesség, igazmondás, a tettek reális következményeinek elfogadása, egymásra való figyelés, öröm, megbecsülés érzésének megtapasztaltatása,
- a kötődést erősítő érzelmek és kifejezőmódok erősítése, a családhoz, óvodatársaihoz, felnőttekhez, szülőföldhöz, nemzethez, természeti és épített környezethez,
- baráti kapcsolatok segítése, tiszteletben tartása,
- egymás iránti felelősségvállalás megalapozása,
- közös feladatok, közös tevékenység a családdal (játsszódélután, ünnepek),
- a nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek beilleszkedésének segítése, szükség esetén nevelésükhöz szakemberek bevonása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- kialakul a közösség, társak iránti igényük,
- képesek betartani a közösségi élet szabályait, alkalmazkodnak a szokásokhoz,
- konfliktusaik megoldásával próbálkoznak, kompromisszum készek,
- kialakul az önérvényesítéshez és az önkifejezéshez szükséges készségek, egészséges énképük,
- a választott tevékenységben kitartók, a tevékenységet türelmesen befejezik,
- feladattudatuk kialakulóban van,
- szívesen segítenek egymásnak és a felnőtteknek,
- felelősséget éreznek egymásért és a vállalt feladatokért, kialakul önfegyelmük,
- tudják érzelmeiket kifejezni szóban, cselekedetben,
- empátiás készségük megnyilvánul,
- társas kapcsolataik, a közösségben elfoglalt helyük kialakul, elfogadják a másikat, toleránsak.

IV.4.3. Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés az óvodában a teljes nevelési folyamatot áthatja. Derűs légkörben, vonzó tevékenységekkel, interperszonális kapcsolatokkal ébresztjük fel és tartjuk fenn a gyermekek beszédkedvét. Kiemelten fontosnak tartjuk az óvodapedagógusok példamutató, utánzásra alkalmas kifejező, szép beszédét, valamint az árnyalt metakommunikatív kifejezésmódot.

A nap során természetes módon adódó helyzetekben megéreztetjük a gyermekkel a magyar nyelv változatosságát, játékosságát, érzelmeket kifejező árnyaltságát, humorát. Tudatos megerősítéssel érzük el, hogy kialakuljon az életkoruknak megfelelő anyanyelvi kultúrájuk, az élményközpontúság figyelembevételével. Olyan kommunikációs helyzeteket teremtünk, melyekben fejlődik beszédkapcsolatuk, képessé válnak azok folyamatos fenntartására.

„Az anyanyelvet nem grammatikai módszerrel, hanem a beszélő szándékát kitapogatva alkotja, gyúrja, tanulja meg a kisgyerek. A közleményeket meleg és hideg érzelmi pólusokra elrendezendő, az elfogadó és elutasító beszédviselkedésre hangolódik rá. A megnevező, metaforázó, mondat- és szövegalkotó képesség a "mintha mindig is tudtam volna" érzéséből szökken szárba.”

Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása - beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel - az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára - mint életkori sajátosságra -, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben különösen fontos a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítanunk. A beszédhelyzet, a szavak mögötti szándék és a beszélő személye nagyon fontos. Az óvónő állandó beszédkapcsolatban van a gyermekekkel: meghallgat – beszél – mintát ad az utánzásra. A beszéd és viselkedés egyértelműsége az egyik legfontosabb követelmény. Az anyanyelv mondataival a magyar nyelvközösség észjárását, kultúrájának alapelemeit is birtokba veszi a gyermek. Az óvoda az eleven szóbeliség terepe, ahol a szeretetteljes bánásmódhoz a beszédes légkör is hozzátartozik. A kommunikációs készség fejlesztésében fontosnak tartjuk a szóbeliségen kívüli, a mozgásos, testi kommunikációra épített verbalitást is.

Részletesen feltárjuk a gyermekek nyelvi fejlődésének családi hátterét, jellemzőit. Felhívjuk a szülők figyelmét a beszélgetések, mesék és az azzal kísért együttes tevékenységek fontosságára.

A beszédhibák megelőzése érdekében játékos formában gyakorolják a helyes hangképzést, kiejtést, beszédritmust, hanglejtést. Kihasználjuk a mese, a vers és a bábjáték pedagógiai hatását.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

Az értelmi fejlesztések, nevelés a gyermekek érzelmi képességeinek sokirányú fejlesztését célozza. Építünk a gyermekek megismerési vágyára, érzelmi beállítottságára, a játék során szerzett spontán tapasztalataikra. Az egyéni fejlesztés keretében megteremtjük ezek felhasználásának, alkalmazásának lehetőségét a gyakorlatban. Olyan ösztönző környezetet biztosítunk, mellyel kiemelten a képzelet és a kreativitás fejlődését segítjük elő. Főleg önkéntelen figyelmükre támaszkodva a tevékenységek során biztosítjuk a sok mozgást, cselekvést, a tárgyak, dolgok jelenségek szemléletességét, azok sokoldalú érzékelését. A változatos tevékenységeket az óvodán kívüli programokkal színesítjük. A tapasztaltak szóbeli megfogalmazására készítjük a gyermekeket, miközben gondolkodásukat tartalmilag és formailag is fejlesztjük. Megteremtjük az önálló tanuláshoz szükséges feltételeket, a véleményformálás és ítéletalkotás lehetőségét. A gyermekek élményeit, tudását, tapasztalatait folyamatosan bővítjük az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről. Eközben fejlődnek az ismeretek rendszerezéséhez szükséges készségeik és képességeik.

Célunk tehát, hogy gazdag szókinccsel rendelkező, szívesen beszélő, jól kommunikáló és jó kapcsolatteremtő képességgel rendelkező gyermekeket neveljünk.

Az óvodapedagógus feladatai

- a pozitív beszélő-környezet megteremtése,
- az egyéni szükségletek megfogalmazásának, kifejezésének segítése,
- a szókinccs, a kifejezőkészség fejlesztése, a nyelvtanilag helyes beszéd alakítása, beszéd bátorság fejlesztése,
- a nyelvi identitás és alkotóképesség fejlesztése,
- az érzelmek felismerése és kifejezése,
- a gondolkodás fejlesztése a problémamegoldó, kreatív gondolkodás irányába,
- a minden érzékszervre ható tapasztalatszerzés, folyamatos tevékenykedtetés biztosítása,
- a gyermekek önkéntelen figyelmének, kérdéseinek, megjegyzéseinek, az őket foglalkoztató aktuális témák figyelembevétele,
- fogalmaik, képzeleik gazdagítása az új tapasztalatok összekapcsolása a már meglévőkkel, az alkotóképesség és a képzelet fejlesztése,
- a műveltség megalapozása, a művészetek esztétikájának felismertetése, az esztétikai fogékonyság fejlesztése,
- az együttműködés képességének fejlesztése a közös feladatmegoldások által.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- igénylik a mindennapos mesélést, képesek követni, megérteni belsővé formálni a mondanivalóját,

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- szívesen beszélnek egymással és a felnőttekkel, mondanivalójuk érzelmi árnyalására is képesek,
- végig tudják hallgatni és megértik mások beszédét,
- a metakommunikációs jelzéseket megértik, maguk is alkalmazzák,
- minden szófajt használnak, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkotnak.
- képesek az átélt események, történetek, mesék, érzelmek felidézésére,
- képesek elemi következtetésekre ok- okozati összefüggések felismerésére,
- képesek megérteni az átvitt értelmet, képesek elvonatkoztatni a konkrét helyzettől,
- kialakul a testséma, a pontos térészlelés, téri tájékozódás,
- megjelenik a tudatos tervezés az eszköz kiválasztásban, az egyszerű műveletek sorrendiségének megállapításában,
- képesek előre látni tevékenységük következményét, képesek időben előre gondolkodni,
- kombinatív képességük játéktevékenységeikben megnyilvánul.

IV.5. Az óvodai élet megszervezése

Az óvoda gyermekcsoportjai vegyes életkorúak. Nézetünk szerint ez kedvező feltételeket teremt a differenciált egyéni fejlesztéshez, a fejlettség szerinti beiskolázáshoz, a közösségi nevelés hatékonyabbá tételéhez. A gyermekek érdeklődésük, szabad választásuk szerint vesznek részt a legtöbb tevékenységben. Kivételt képeznek az életkorhoz (egyéni fejlettséghez) kötött elfoglaltságok és tanulási helyzetek. Pl.: úszás, nagymozgásos foglalkozások, egyéni fejlesztések.

A gyermek egészséges fejlődéséhez a rugalmas napirend biztosítja a feltételeket, melyet a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek jellemeznek. A napirend folyamatos játékidőt tesz lehetővé, a gyermekek egyéni szükségleteihez, a hosszan tartó, gyakran napokon át folytatható játékhöz alkalmazkodva. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek, segítik a helyes életritmus kialakulását.

A napirendben és a hetente ismétlődő hetirendben a csoportos óvodapedagógusok határozzák meg a gyermekek számára felkínált játék és egyéb tevékenység tartalmát.

Naponta teremtünk lehetőséget mesélésre, verselésre, éneklésre, rajzolásra, festésre, környezetükkel való aktív ismerkedésre, a szervezett játékos mozgásra. Hetente egy alkalommal minden csoportban kötelező testnevelést szervezünk a tornateremben vagy az udvaron.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

Kiemelt feladatunk az új iskola- előkészítő program beemelése a napirendünkbe 2025. szeptember 1-től. Az ONOAP módosításáról szóló rendelet szerint minden iskolába készülő gyermek célzott, játékos fejlesztésben részesül az óvoda-iskola átmenet megkönnyítése érdekében. A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben vagy ha tanköteles korúként még óvodába járnak, a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt.

Előtérbe kerül majd az élıszavas mese, a népi játék, az alkotás és a mindennapos mozgás. A fejlesztéseket a nap folyamán tagoltan végezzük a vegyes csoportban, megtalálva a lehetőségeket és módszereket minden tevékenységi területen.

A különböző napirendi elfoglaltságok ideje rugalmasan kötött, az óvodában töltött idő és a tevékenységek sokfélesége miatt.

A rendszerességgel szervezett délelőtti csendes percek az étkezések előtti és utáni, elalvás előtti rövid, kötött imádságok mondásának szokása az Istennel való beszélgetés, kapcsolat alakulását segítik.

A nevelési folyamat ritmusát az évszakok, a keresztyén és egyéb ünnepek, jeles napok váltakozása adja meg.

Az óvoda napirendje

7.00-7.30	Játék, egyéb szabadon választott tevékenység az ügyeletes csoportban
7.30-12.00	Érkezés, gyermekek fogadása Játék , szabadon választott tevékenységek, képességfejlesztések, Folyamatos reggeli, Párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek , (vers-mese, ének-zene, énekes játékok, gyermektánc, rajzolás, festés, mintázás, kézimunka, külső világ tevékeny megismerése, matematikai tartalmú tapasztalatok, mozgás,) Iskolára felkészítő feladatok differenciáltan a nap folyamán tervezett tevékenységekbe építve összesen 45 perc időtartamban . Áhítat/Csendes percek - hitéletre nevelés 10-15 perces együttlét Testápolási teendők , előkészületek a tízóraihoz, mindennapos frissítő torna, Játék , egyéb tevékenységek a szabadban
12.00-14.30	Testápolási teendők, ebéd, mesehallgatás , pihenés
14.30-16.30	Folyamatos ébredés, testápolási teendők, előkészületek az étkezéshez, uzsonna Játék, szabadon választott tevékenységek , egyéni képességfejlesztések, hazabocsátás

16.30-17.00 Játék, egyéb szabadon választott tevékenység az összevont ügyeletes csoportban

A tevékenységek időtartamának meghatározásakor figyelembe vesszük a gyermekek életkorát és életkori sajátosságait, valamint a nyitvatartási időt.

A játék és szervezett foglalkozás aránya a játék irányába tolódik el. Nyáron (júniustól augusztusig) az óvodai tevékenységek nyári napirend szerint zajlanak, melynek jellemzője a sokféle mozgásforma, kirándulás, szabadjáték, vízhez szoktatás, kreatív alkotó tevékenységek, művészeti tevékenységek biztosítása. A nyári időszakon belül az óvoda zárva tartásának idején felújítási, karbantartási munkát végeznek.

IV.6. Az óvodai élet tevékenységformái

IV.6.1. Játék

A játék az óvodai nevelés leghatékonyabb nevelési eszköze, szükséglet és létforma a kisgyermek életében. Sokrétű és összetett viselkedést, életmódot feltételez.

Minden nap biztosítjuk a zavartalan, hosszan tartó szabad játékot.

A játékban a kisgyermek szinte észrevétlenül tanul, kipróbálhatja, feldolgozhatja és gyakorolhatja az életben előforduló szituációkat, az őt érő pozitív, negatív élményeket. Viselkedését is befolyásolhatja a játék, hisz újra élheti kellemes élményeit, megnyugodhat, kiélheti szorongásait. A kreatív légkör erősíti az ötletek szabad áramlását, a másik gyermek meghallgatását és az alkotó együttműködés kialakulását.

A játék szabadon választott, külső céltól független, melyet örömmérvény kísér, és amelyben legsokoldalúbban és legtipikusabban mutatkozik meg a gyermek önkifejezése és környezethez való viszonya.

A kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékba tagolja. Így válnak kiemelt jelentőségű tájékozódó tevékenységgé a mozgásos játékok, a szerepjátékok, az építő, konstruáló játékok, a szabályjátékok, a dramatizálás és a bábozás, de a gyakorló játék létjogosultságát is tiszteletben tartjuk. Nem választhatók szét egymástól; - a játék folyamata, módja teljes egész. Pedagógiaileg egyaránt értékesnek tartjuk a magányos, páros, kisebb vagy nagyobb csoportokban zajló játékot.

Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, kreativitásukat fejlesztő és erősítő élményt adó tevékenységgé.

A játék valamennyi tevékenységformát magába foglalhatja, ami ebben az életkorban érdekes lehet. A dalok, versek, mondókák, rajzok, kézimunkák segíthetik a játék érzelmi, képzeleti átélését.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

A kisgyermek első játszótársa a felnőtt, az óvodapedagógus. Utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítőtvé, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógusok személyes példája, hiteles, őszinte viselkedése minta, ösztönző hatású a kisgyermek játéktevékenységére. Követve vezeti a csoport szabad játékát, bekapcsolódik, inspirációt ad szavakkal, kérdéseivel, egy-egy felkínált tárggyal. Tapintatos szemlélője a játéknak. A gyermekek szabad játékához és különböző tevékenységeihez nyugodt kommunikációs teret, ehhez kedvező feltételeket alakít ki.

A csoportszoba tárgyai, berendezése, a játékszerek a belső indítékokból létrejövő játék külső feltételei. A belső tér kialakításakor az esztétikai szempontok mellett figyelembe vesszük, hogy a bútorok, berendezési tárgyak könnyen mozgathatók legyenek, teret adva a gyermek játékában megnyilvánuló fantáziájának, kreativitásának.

A csoportszobát kuckósan rendezzük be, mert gyermekeinknek körül kerített kis világra, védettségre, meghittsége van szükségük. Egyszerű, áttekinthető és elkülönülésre alkalmas belső teret alakítunk ki, melyet kis paravánok, polcok a gyermekek méretéhez igazodó bútorok tagolnak. Jó minőségű, főként természetes anyagú, esztétikus, a gyermeki képzelet szabad áramlását ösztönző anyagokat, játékszereket biztosítunk.

Minden évszakban sokat játszunk az udvaron, adottságait kihasználva itt is megteremtjük a szabad játék lehetőségét.

Cél

- a gyermekek szocializációjának elősegítése önmaga, társai és a környező valóság játékban történő megismerése által.

Feladatok

- a szabad játék túlsúlyának és folyamatosságának érvényesüléséhez szükséges feltételek biztosítása,
- gyermekek játékban történő önkifejezésének elősegítése,
- a gyermekek szabad képzettársításának, problémahelyzetek önálló megoldásának támogatása,
- valódi játszótársként adjon mintát a játékkapcsolatok alakulásához: mintakövetés, bevonódás, szerepvállalás, kezdeményezés, alkalmazkodás,
- ismerje és segítse elő a gyermekek élményforrásainak alakulását,
- a gyermeki fantázia kibontakozását segítő játékok, játékformák, játéksituációk feltételeinek biztosítása, (anyagok, használati tárgyak, képek, eszközök, játékszerek),
- udvaron egyéb lehetőségek kihasználása mellett a mozgásos játékok kezdeményezése,

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- óvodáskor végére szívesen, önállóan kezdeményeznek játékot, megszervezik a tevékenységet,
- képesek együttműködni, szabályokat felállítani, megállapodást kötni és azokhoz, valamint egymáshoz alkalmazkodni,
- képesek kitartóan, elmélyülten játszani a maguk által alakított játékorientált környezetben,
- tartós társkapcsolatok alakulnak a gyermeki önkifejezés megvalósulása során,
- a kialakult konfliktusok megoldására ismernek megoldási módokat,
- tudnak önállóan, konszenzusos alapon szabályt tartva játszani,
- szívesen kezdeményeznek szabályjátékokat, önállóan is kitalálnak szabályokat.

IV.6.2. Munka jellegű tevékenységek

Keresztyén szellemiségű óvodánkban a munkatevékenységek végzésével célunk a szolgáló élet megalapozása. A gyermekek munka jellegű tevékenysége a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének fontos terepe, az adott feladatvégzéshez szükséges tapasztalatok, készségek, attitűd alakításának fontos lehetősége. Ide tartozik elsősorban a saját személyükkel kapcsolatos önkiszolgálás és az élethelyzetekben való közös együttműködés, a folyamatos megbízások rendszere, az önként vállalt naposi munka. Törekszünk arra, hogy a gyermekek sok mindent kipróbálhassanak, ami az életkori sajátosságaiknak megfelel.

A szeretett felnőttel közösen végzett munkatevékenységek örömmel, büszkeséggel töltik el a gyermekeket, legtöbbször nem is az eredmény motiválja őket, hanem az együttes élmény. A környezet rendbetételében, udvar szépítésében, a babakonyha kitakarításában és számtalan más helyzetben felfedezik az esztétikumot, hatással van rájuk az erőfeszítés öröme.

Utánozzák a családban és az óvodában interiorizált mintát, valójában játszanak munkavégzés közben. Lehetőség nyílik mindezek közben a beszélgetésekre, megfigyelésre, szókincsük bővítésére, éneklésre, mondókázásra, mókázásra. Megbízuk a gyermekeket kisebb-nagyobb alkalmi feladatokkal, élvezik, ha sikeresek (pl. üzenet továbbítása). Bevonjuk őket környezetük ápolásába, növények öntözésébe, seprésbe, tevékenységek utáni asztaltörlésbe, kisállatok gondozásába pl. madáretetés, akváriumgondozás.

Célok

- legyen a munkatevékenység pozitív élmény, sikerélmény forrása,
- alakuljanak ki cselekvő tapasztalás útján a munkavégzéshez szükséges szokások, attitűd, jártasságok és készségek,

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- segítse elő a közösséghez, környezethez fűződő pozitív viszony kialakulását, annak megővését, védelmét,
- legyenek képesek saját és mások munkájának megbecsülésére, elismerésére.

Feladatok

- a sokoldalú cselekvő tapasztalatszerzést elősegítő munkaalkalmak feltételeinek megteremtése,
- az önálló munkavégzés lehetőségeinek biztosítása,
- önállóság, felelősségérzet, kitartás, alkalmazkodó-, együttműködő készség fejlesztése
- a munka eszközeinek, azok használatának, a munkavégzés legcélszerűbb fogásainak megismertetése, gyakorlása,
- a balesetvédelmi, higiéniai szabályok megismertetése, betartása, betarttatása
- a környezet esztétikumának, rendezettségének átéreztetése, ezzel kapcsolatos komfortérzetük formálása,
- környezettudatos magatartásra, környezetvédelemre nevelés.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- az önkiszolgálást természetes teendőként látják el,
- kialakulnak a környezetük rendben tartásával, óvásával, védelmével kapcsolatos szokások,
- képesek a munkavégzés során együttműködni, alkalmazkodni,
- megjelenik a felelősségtudat, kitartás,
- ismerik a munkaeszközök használatának módját, a legcélszerűbb munkafogásokat,
- kialakulnak a tevékenység által megkívánt baleset-megelőző szokások, vigyáznak saját és egymás testi épségére,
- érzik, tudják, hogy tevékenységüknek hatása van környezetükre,
- értékelik és megbecsülik önmaguk és mások munkáját.

IV.6.3. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A tanulási folyamat jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, mely a teljes személyiség fejlődését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes környezetben, elsősorban a szabad játékban és az óvodapedagógus által kezdeményezett egyéb tevékenységi formákban valósul meg. A gyermek a világot komplex módon érzékeli, ezért a tanulást is komplex módon valósítjuk meg. A témák kiválasztásánál elsődleges szempont a gyerekek érdeklődése, előzetes tapasztalatuk, tudásuk. A tevékenységeket probléma-centrikusság, és egy-egy vezető szempont megléte jellemzi. Arra van szükség, hogy maguk fedezzék fel a „csodákat” környezetük valóságából, mert erre éreznek belső késztetést. A játék magával hozza a problémákat, az új élethelyzeteket. Ezek megismerését és megoldását tapasztalataik, emlékképeik, gondolkodásuk, nemegyszer fantáziájuk segíti, eközben tanulnak is. Ebben a folyamatban az óvodapedagógus a gyermekek tanulási képességeinek alakulását követi, személyre szabott pozitív értékeléssel segíti. A gyermekek tevékenységének megfigyeléséből, produktumaik elemzéséből kiindulva segítjük tovább a megismerési folyamatot és az egyéni fejlődésüket.

A családokkal való együttműködésnek, a tanulási folyamatban való esetenkénti részvételüknek és a folyamatos visszacsatolásnak nagy jelentőséget tulajdonítunk pl. érdekes hobbik, népszokások, mesterségek bemutatása, művészeti előadások.

Célok

- fejlődjenek a spontán és a későbbi tudatos tanulást segítő képességeik,
- alakuljon az önálló tapasztalatszerzéshez, problémamegoldáshoz, tanuláshoz fűződő pozitív viszonyuk,
- erősödjön az önálló cselekvés és feladatvégzés iránti kompetenciakésztetésük a sikerélményeik által.

Feladatok

- a szervezett és spontán tanuláshoz szükséges támogató környezet megteremtése pl. élményt nyújtó játék, és egyéb tevékenységek közötti váltás lehetősége, gazdag tárgyi környezet; változatos helyszín, a tanulást segítők köre,
- a különböző képességek fejlesztéséhez a minden érzékszervet foglalkoztató tapasztalás, a felfedezés lehetőségének megteremtése, a kreatív megközelítésre inspirálás,
- azon feltételek biztosítása, melyek révén a tanulási tevékenységet a gyermekek örömmel és önként vállalják fel,

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- a szociális tanulás lehetőségeinek megteremtése,
- a gyermekek tanulási tevékenységének személyre szabott, pozitív értékeléssel történő segítése.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- örömmel és önként vesznek részt a tanulási tevékenységben,
- képesek elmélyülten, kitartóan játszani, tevékenykedni,
- kreatív ötleteik vannak a problémamegoldásban,
- képesek a társaikkal és felnőttekkel való együttműködésre,
- képesek rövid ideig tartó szándékos figyelemre,
- alakulóban van türelmük, önfegyelmük.

IV.6.4. A külső világ tevékeny megismerése

Az óvodás gyermek szüntelenül felfedezi környezetét, és eközben számára fontos tapasztalatok birtokába jut. A környezet megismerése révén sokoldalú matematikai tapasztalatokat szerez, hiszen életünk tele van matematikai tartalommal.

A környezettudatos magatartás formálása elsődleges, kiemelve az egyén és a társadalom kapcsolatát, és felelősségét.

A természetszeretetre és védelemre való nevelést lakóhelyünk élővilágának, a helyi értékek megismertetésével kezdjük. A rácsodálkozást követi a természet megszerettetése, majd az érte való cselekvés gyakorlása.

A gyermekek megismerik a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok, a szokások, közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, a családi és a tárgyi kultúra értékeit.

Az óvoda udvarán figyeljük az évszakok és az időjárás változásait, gondozzuk a kiskertet. Évszaknak megfelelően tevékenykedünk a gyermekekkel közösen: télen madarakat etetünk, játszunk a hóval, tavasszal rügyeket, hajtásokat figyelünk, csíráztatunk, palántázunk, ültetünk, gereblyézünk, talajt előkészítünk, nyáron locsolunk, homokvárat építünk, gyomlálunk, ősszel terméseket gyűjtünk, falevelet gereblyézünk, udvart rendezünk, betakarítjuk a kiskert terméseit. Tevékenységeink során mindent megnézünk, megfogunk, beszélünk róla, használunk nagyítót, kis kosarat, kis seprőt, lapátot, ásót. Észrevesszük a madarakat, a kis bogarakat, lepkéket, hangyákat, ásás során gilisztát figyelünk.

Sokat beszélgetünk, a gyermekek élményeit, mondanivalóját elsődlegesnek tekintjük. A kötöttségektől mentes gondolkodást és a beszédkedv támogatását fontosnak tartjuk. Fontosak vagyunk egymásnak, így segítjük elő, hogy a gyermekek önálló véleményt alkothassanak környezetükről, a szépségről, különlegességről.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

Az emberek és a természet világával való ismerkedésünk során élünk az információs és kommunikációs technika eszközeinek használatával is. IKT eszközöket minden esetben az óvodás korú gyermek életkori sajátosságaihoz, kíváncsiságukat figyelembe véve és megfelelő mérték mentén haladva alkalmazzuk.

Óvodánkban padlórobotokkal (Bee-Bot, Blue-Bot-robotméhcskékkal) ismerkedhetnek a gyerekek. Ez a fejlesztő játék segít az óvodapedagógusoknak az irányok hatékony gyakorlásában és a problémamegoldási képesség, gondolkodás fejlesztésében. A padlórobotok és a színes kiegészítő pályák felkeltik a gyerekek érdeklődését a 21. századi digitális technológia iránt.

Az óvodapedagógusi munka felkészülő, tervező szakaszában segítenek a következő digitális eszközök: CD lejátszó, fényképezőgép, internet, laptop, projektor.

Célok

- szerezzenek olyan tapasztalatokat a külső világ felfedezése során, amelyek révén képessé válnak az életkoruknak megfelelő eligazodásra,
- alakuljon bennük a természet, az élet tisztelete, az élőlények iránti szeretet, kímélet,
- legyenek tapasztalataik a szűkebb és tágabb természeti, emberi, tárgyi környezet formai, mennyiségi, téri viszonyairól,
- alakuljanak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti, társadalmi környezet megóvásához és megbecsüléséhez szükségesek,
- fogalmazzák meg a környezetről szerzett tapasztalataikat az adott beszédhelyzethez alkalmazkodva.

Feladatok

- a folyamatos, cselekvő tapasztalatszerzés biztosítása a közvetlen és tágabb természeti környezetről,
- a környezet szépségének felfedeztetése, megóvására nevelés,
- az ember alkotta mesterséges környezetben való eligazodás segítése, a környezetkultúra, környezettudatos megatartás alakítása,
- a matematikai kíváncsiság és érdeklődés kibontakoztatása a környezet formai és mennyiségi viszonyainak felfedezésével,
- annak felismertetése, hogy környezetünknek magunk is alakítói vagyunk (élősarok, teremdzsírósítás),
- a testséma és térpercepció fejlesztése,
- az évszakok változásának érzékelésével, az ünnepek a népi megfigyelések, a készülődés örömeinek megéreztetése,
- keresztyén értékeink szerint a teremtetett világ szépségeinek felfedeztetése,

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- nemzeti kultúránk, hagyományaink játékba ágyazott felidézésével a hazaszeretetük, szülőföldhöz tartozásuk erősítése.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- pozitívan viszonyulnak az őket körülvevő természeti környezethez, óvják azt,
- az ember alkotta közvetlen környezetben képesek tájékozódni,
- családjukról, önmagukról, lakóhelyükről megbízható tudásuk van,
- az évszakok változását, napszakokat ismerik, aktívan, örömmel vesznek részt a néphagyományhoz, hitélethez, kapcsolódó ünnepeken,
- képesek ok-okozati összefüggések felismerésére, megfogalmazására,
- képesek cselekvéses úton különféle dolgok csoportosítására, ahhoz szempontok találására,
- tudnak számlálni, mennyiségeket, térbeli viszonyokat megkülönböztetni.

IV.6.5. Verselés, mesélés

A mindennapos mesélés, verselés, mondókázás a kisgyermek egészséges lelki fejlődésének egyik legfőbb segítője. A mese és a vers örömforrás, esztétikai- és társas élmény. Nyelvi és gondolati szinten is nagy belső energiákat mozgósít. Az értékes népmesék biztosítják a gyermeki érdeklődés fenntartását a természeti és társadalmi környezet, és önmaga iránt. A mese képi és konkrét formában, - a bábozás, dramatizálás eszközeivel - feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a megfelelő viselkedésformákat. Segíti a kulturális értékeket élvező, értékelő felnőtté válás, valamint a *keresztyén erkölcs motiválta cselekvések érzelmi megalapozását*.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

A mindennapos mesélés, verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. A mese hozzájárul a gyermek éntudata, énképe kialakulásához, elősegíti a szocializációt. Az irodalmi nevelést a bábjáték és a drámajátékok teszik teljessé. A drámapedagógia, mint módszer nagyban elősegíti a beszédkézség és a kommunikációs képességek fejlesztését, komplex játékaival jelentősen hozzájárul az egész személyiség formálásához. Épít a gyerek képzeletére, azonosulási, beleélési képességére, improvizációs készségére, kreativitására. Az alkalmazott játékok köre a legegyszerűbb érzékelő játékoktól az együttműködést kívánó kooperatív játékokig terjed. A dramatikus játékok során nélkülözhetetlen elemünk a zene, a szabad önkifejező mozgás. A bábok használatánál célunk, hogy megtanítsuk a gyerekeket a bábu helyes mozgatására azért, hogy a bábok segítségével dalokat, verseket, meséket tudjanak párbeszédese formában előadni. A bábjáték az az eszköz, amivel könnyű játékos formában a legközvetlenebbül és ugyanakkor erősen hathatnak a gyermek érzelmi életére. Mint művészet az érzelmeken keresztül hat a tudatra, fejleszti az egész személyiséget: az akaratot, a képzeletet és a beszédkézséget. Az irodalmi alkotások feldolgozása projekt rendszerben történik, melyben a kompetencia alapú nevelés érvényesül.

A játék és a mese a gyermek anyanyelve: segítségükkel tájékozódik az őt körülvevő világban, általuk szerzi meg az életről szóló tudást.

Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van. Jelentősége túlmutat a gyermekkoron, krízishelyzetekben valódi lelki erőként, támaszként jelenik meg. Népünk bölcsességét kikristályosodott formában hordozó népmeséink szemléletes magyarázatot adnak a világ egészéről, az emberi természetről. Ápolják a transzcendenshez vezető utat, hiszen az átélés szintjén a mese és a hit közös lényege az, hogy mindkettő kísérlet önmagunk elhelyezésére a világmindenségben.

Célok

- a mese sajátos hatásrendszerével a valóság teljesebb megismerésének elősegítése,
- gazdagodjon verbális kifejezőképességük, belső képi világuk, a gyönyörködtetésén és érzelmeiken keresztül,
- alakuljanak az irodalmi érték befogadásával kapcsolatos szokások.

Feladatok

- az érzelmi biztonságot nyújtó, derűs légkör megteremtése, - ahol meghitt személyes kapcsolatot alakít ki a gyermekekkel, - és élményt nyújt az alkotások képszerű, fantáziára ható bemutatásával,

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- a mindennapi mesélés, verselés nyugalmas színterének, szertartásainak megteremtése,
- a gyermekek mindennapjaihoz, élményvilágához igazodó népmesék, versek, mondókák, kortárs irodalmi alkotások kiválasztása,
- a klasszikus és modern írók, költők irodalmi alkotásaiból
- a gyermekek számára az irodalmi élményeik újra alkotásához, bábozáshoz, dramatizáláshoz esztétikus, szimbolizált eszközök biztosítása,
- A gyermekek által kezdeményezett spontán lehetőségek kihasználása, a természetes beszéd és kommunikációs kedv fenntartása, a gyermeki kérdések megválaszolása,
- A gyermekek saját vers és mesealkotásának ösztönzése, kombinálása egyéb tevékenységekkel,
- a pihenés előtti mesélés, verselés nyugalmanak, meghittségének megteremtése.
- a saját mese, vers repertoár gazdagítása, az előadásmód folyamatos munkálása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- megszilárdulnak a mese – vershallgatáshoz kapcsolódó szokásaik
- szókincsükben, mondatalkotásukban megjelenik a mesék, versek irodalmi nyelvezete
- képessé válnak az irodalmi élmény befogadására
- képesek ráhangolódni, és figyelmesen, csendben végighallgatni a mesét
- rajzaikat és kézműves tevékenységeiket is ösztönzik irodalmi élményeik
- képesek azonosulni az irodalmi művek szereplőivel
- képesek kitalálni mesét, verset, mondókát; önállóan is kezdeményezni mesélést, verselést, mondókázást,
- esztétikai érzékük formálódik, érzékelik a szavak szépségét, humorát.

A tevékenységforma tartalmi elemeinek kiválasztásánál felhasználjuk *A Református Óvodai Nevelés Keretprogramja* módszertani ajánlásait.

IV.6.6. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

A zenei anyanyelv az óvodás korú gyerekek legbensőbb megnyilvánulása, az érzelmek hordozója, a képzelet előidézője, a kreativitás megnyilvánulási lehetősége. Magában hordozza a környezet hangjainak megfigyelését, az ölbeli játékokat, a népi gyermekdalokat. Az éneklés, az énekes játékok felkeltik a gyermekek zenei érdeklődését, formálják zenei ízlésüket, esztétikai fogékonyságukat. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermekek felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása, a gyermek néptáncok és népi játékok, a hagyományok megismerését, tovább élését segítik.

Az énekes népi gyermekjátékok sokaságával alapozzuk meg a zenei anyanyelvet. A kisgyermek hallása, ritmusérzéke a rendszeres játék és éneklés hatására spontán fejlődik.

Néphagyományaink őrzése mellett a Kodály alkotta módszer folyamatosan megújulva, megtartotta kapcsolatát az életre neveléssel. Az éneklésre, zenélésre vagy körjátékok játszására napközben bármikor adódhat lehetőség, ezért az óvodapedagógus mindig készen áll egy-egy helyzet kihasználására. Támogatja, bátorítja a gyermekek próbálkozásait a maguk által kitalált, esetleg halandzsza szöveggel megformált alkotásokra.

A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, a hitülethez, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint egyházi ünnepekhez fűződik.

A református óvodai nevelés óriási lehetősége, hogy a bibliai történetek megismertetésére a református zenei anyanyelvet is felhasználhatjuk.

Fontos, hogy a református óvoda keresztyén szellemisége a zenei nevelésen keresztül is áthassa az egész napot. Ennek lehetősége az áhítatokon kívül az éneklésben rejlik.

Célok

- legyen örömforrás a közös éneklés, a közös játék, a zene és a gyermektánc,
- fejlődjön zenei ízlésük, mozgáskultúrájuk,
- alakuljon zenei képességük, kreativitásuk,
- magyar népzenei kultúránk sajátos ritmus-és dallamvilágának elültetése a gyermekekben.

Feladatok

- a népi játékaink, dalaink élményszerű közvetítése, zenei ízlésformálás és a zenei anyanyelv megalapozása (népzene, népdal, népszokások, népi hangszerek),
- a dallam, a ritmus és a mozgás szépségének, a közös éneklés örömének megéreztetése;
- a zenei alkotókedv felébresztése, támogatása,
- zenei képességek és készségek fejlesztése utánpótlás és játékos gyakorlás útján,

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- igényes zenei kultúrát képviselő népi gyermekdalok, dalos játékok, mondókák, ölbeli játékok, népdalok, kortárs művészeti alkotások válogatása,
- önismeretük, önállóságuk, önfegyelmük fejlesztése az egyéni képességek megismerésével és a szerepvállalás segítségével,
- érzelmi, esztétikai élmények nyújtása az igényes zenehallgatással.
- az óvodapedagógus énekeljen gyakran a gyerekeknek olyan zsoltárokat, dicséreteket, amelyek nem szán elsajátításra, de szövegüknél és dallamuknál fogva mégis magával ragadók.
- Fontos, hogy a református óvodánk keresztyén szellemisége a zenei nevelésen keresztül is áthassa az egész napot. A keresztyén ember számára az egyházi ének egyúttal olyan imádság, amely Istent magasztalja. Egy adott tevékenységi formához hozzákapcsolhatunk egy-egy éneket és kihasználhatjuk azok rendszeres visszatéréséből adódó lehetőségét
 - áhítatra hívó és áhítatból kivezető énekkel,
 - imádság előtti és utáni énekkel,
 - étkezés előtti és utáni ének,
 - elalvás előtti énekkel,
 - név-, vagy születésnap megünneplése áldást kívánó énekkel.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- szívesen, örömmel, gátlások nélkül énekelnek, használják az ütőhangszereket,
- maguk is kitalálnak, alkotnak dallamokat, szövegeket, táncmozdulatokat,
- képesek az egyszerű szerkezetű és ritmusú mondókák, dalok egyenletes lüktetését, ritmusát hangoztatni, különböző mozgásokkal, játékos utánzásokkal, tapssal, járással kifejezni,
- tudnak harmonikus, szép mozgással kíséni különböző mondókákat, dalokat, változatos térformákat alakítani az óvodapedagógus segítségével,
- ismerik szűkebb és tágabb környezetük hangjelenségeit, képesek hallás után megkülönböztetni azokat,
- felismerik a hallott dalok dinamika, hangerő és hangmagasság szerinti különbségeit,
- az ismert dalokat felismerik dúdolásról, hangszerről jellegzetes részletei alapján,
- mozgásuk esztétikus, kifejező.

A tevékenységforma tartalmi elemeinek kiválasztásánál felhasználjuk *A Református Óvodai Nevelés Keretprogramja* módszertani ajánlásait.

IV.6.7. Mozgás

A 3-7 éves gyermekekre jellemző a nagyfokú motorikusság. Ebben az életkorban a gyermekek leginkább a mozgás, a tevékenység által szereznek információt környezetükről. Fejlődési sajátosságuk, hogy szeretnek mozogni, játékaik nagy része is mozgásos játék. A mozgásos cselekvések révén fejlődnek a természetes mozgásformák, és vele azok a pszichikus funkciók is, amelyek a kognitív és szociális képességek fejlődése szempontjából elengedhetetlenek. A mozgás elősegíti a gyermeki szervezet egészséges fejlődését, növeli teherbíró és ellenállóképességét.

Fontos szerepe van az egészség megőrzésében, megóvásában, kiegészíti az egészséges életmódra nevelés hatását.

A mozgás, mint a gyermekek egyik fő tevékenységi formája a nagy mozgásoktól a finommotoros manipulációig mindent magában foglal.

A mozgás nemcsak a tevékenységforma keretein belül valósul meg, hanem az egész napi gyermeki tevékenységbe szervesen illeszkedik. Sokszínű, és örömteli, érzelmi biztonságban zajló mozgásformákat, játékokat kínálunk fel.

Az ugrás, ugrándozás, futás, járás, bújás, egyensúlyozás, a labdával való ügyeskedés, az állatok, mesealakok mozdulatainak utánzása, egy sor olyan hagyományos népi és testnevelési játék nélkülözhetetlen eleme, ami a legtermészetesebb mozgásbiztonság-erősítő, önként és örömmel végzett gyakorlása.

A szabad játékba ágyazott mozgástevékenységeket kiegészítik az óvodapedagógus által irányított mozgástevékenységek. Ezek együtt hatnak a gyermek személyiségének fejlődésére, mint pl. pozitív énkép, önkontroll, érzelemszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás.

Ha az időjárás engedi, sokat tartózkodunk a szabadban és ott játszunk, mozgunk, tornázunk. Törekszünk a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazására.

Célok

- alakuljon ki a gyermekek játékos mozgáshoz való pozitív viszonya, szívesen, örömmel vegyenek részt a szabad és kötött tevékenységekben,
- fejlődjenek testi képességeik, alakuljanak mozgásbeli jártasságaik, készségeik, képességeik,
- fejlődjön önismeretük, önállóságuk, együttműködési képességük.

Feladatok

- változatos testmozgások beépítése az óvodai tevékenységekbe,

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- a mozgáshoz való pozitív viszony megalapozása sikerélmény biztosításával, helyi adottságok kihasználásával,
- a mindennapi játékos egészségfejlesztő testmozgás megszervezése,
- mozgástapasztalatok bővítése, mozgáskészség alakítása spontán szabadjáték keretében, illetve irányított mozgástevékenység során
- a nagymozgások fejlesztése (járás, futás, ugrás, mászás, kúszás, csúszás) változatos játékokban, körülmények között, kézi szerek és különböző tornaszerek alkalmazásával,
- a mozgás által az értelmi és testi képességek fejlesztése, testkép, testséma alakítása,
- a kitartás és a szabálytudat erősítése,
- a gyermekek ösztönzése képességeik kipróbálására,
- a baleseti lehetőségek kiküszöbölése, erre a gyermekek figyelmének ráirányítása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Igénylik, és szívesen végzik a mindennapi, játékos mozgást, kitartók benne,
- szeressenek mozogni, legyenek kitartók a mozgásos játékokban,
- tudnak néhány mozgásos játékot (futó-, fogó-, labdajáték) irányítás nélkül is játszani,
- tudnak térben tájékozódni, ismerik az irányokat,
- önfegyelmük, figyelmük, önbizalmuk megerősödik, képesek a szabályok betartására,
- testi képességeik életkoruknak és egyéni sajátosságaiknak megfelelően fejlettek,
- tudnak a mozgásos játékokban, feladatokban társaikhoz alkalmazkodni.

IV.6.8. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A gyermekek megtanulják észrevenni az Isten által teremtetett természet szépségeit, az ember és a természet harmóniájának esztétikáját, az emberi alkotások értékét.

Gyermekkorban az érzéki megismerés a főszerep, főként képekben fogja fel a világot a kisgyermek. Rendszerint hároméves kora körül rájön, hogy az így kialakult képzetek kivetíthetők. A környezet képi megismerése a személyiségfejlődés fontos eszköze, ezért úgy szervezzük az életterületet, hogy a vizuális élmények hatni tudjanak rájuk.

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés fontos szerepet kap mindennapjainkban. Maga a tevékenység –s ennek öröme– a fontos, valamint az igény az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

Az alkotó tevékenységhez olyan légkör szükséges, ahol előtérbe kerül a természet, a világ megismerésében a látási, mozgási, tapintási, szaglási, hallási érzékelés összerendezése, a tér, forma, szín egységében. Az óvodai oldott légkörben előtérbe kerül a gyermek alkotó-befogadó képességének, fantáziájának, kreatív gondolkodásának az esztétikumra való érzékenységének alakítása. Az egész nap folyamán rendelkezésükre áll a lehetőség, hogy meg tudják formálni elképzeléseiket, próbálkozásokat tehetnek mindenféle érdekes anyag megmunkálásával, vágással, tépéssel, gyúrással, fűzéssel, ragasztással, nyomat hagyással stb.

Lehetőségük nyílik a művészeti ágak megismerésére, kézműves-technikák kipróbálására, kézműves-sarkok kialakítására.

Az ábrázoló tevékenység legfőbb feltétele, hogy minél több alkalmat adjunk az élményszerzésre. Ez nem csupán abból áll, hogy kirándulni megyünk, bibliai történeteket mondunk, mesélünk, hanem főként abból, hogy figyelmüket ráirányítjuk a jelenségekre.

A közös játékkészítés során, valóban megtapasztalhatják, hogy mi rejlik az anyagokban, hogyan kel életre a rongy, a csuhé, kóré, hogyan lehet fonalból tarisznyát szőni, fonni, csomózni, száraz terményekből állatseregletet készíteni. Mindenféle eszközzel szívesen dolgozunk, krétával, festékkel, agyaggal, papírral, fonallal, gyapjúval, terménnyel, fával, kővel, homokkal, vízzel játszunk. Ábrázolni, kézimunkázni játékidőben, gyermeki, vagy óvodapedagógusi kezdeményezésre is lehetséges.

Az elkészítés folyamata is játék, s az elkészült tárgy, kép, kézimunka játékszer lesz, lehet valamelyik ügyességi vagy szimbolikus játékban. Az eredményt nem minősítjük. Az elkészített munka érték. Szívesen díszítjük vele a csoportszobát, valamint az öltözői falitáblát, hogy a szülők is gyönyörködhesseken benne. Törekszünk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényeken való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

A csoportszobában rendelkezésükre áll kisszekrény, polc, ahol a barkácsoláshoz szükséges eszközöket, anyagokat, felszereléseket tároljuk.

Célok

- legyen természetes örömforrás számukra a vizuális manipuláció és önkifejezés,
- fejlődjön finommotorikájuk, eszközhasználatuk és a koordinációs képességük,
- fedezzék fel környezetük szépségét, formagazdagságát,
- fantáziájuk segítségével tudják kifejezni érzelmeiket, elképzeléseiket, emlékképeiket,
- örömmel vegyenek részt a csoportot díszítő tárgyak, képek elkészítésében, ünnepi alkalmak előtt a teremdíszítésben,
- játékuhoz elképzeléseik, igényeik szerint tudjanak kiegészítő eszközt, díszletet készíteni.

Feladatok

- a gyermeki vizuális tapasztalatszerzés biztosítása,
- nyugodt, biztonságos feltételek, alkotó légkör megteremtése,
- változatos technikák, anyagok, eszközök biztosítása és használatának megismertetése,
- az esztétikai érzék fejlesztése és ízlésformálás,
- a gyermekek tervezhető alkotó, alakító tevékenységének differenciált fejlesztése,
- a vizuális tevékenységekkel kapcsolatos szokások kialakítása,
- a gyermekek biztatása, dicsérete, bátorítása útmutatás adása, ahol kell segítségnyújtás,
- kreatív megoldások támogatása,
- műalkotásokkal, népi ábrázoló eszközökkel, anyagokkal, technikákkal, motívumokkal való ismerkedés.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- Kialakulnak a vizuális tevékenységekkel kapcsolatos szokások,
- Képesek a gazdag színhasználatra, és változatos formák alkalmazására
- Ismernek és önállóan tudnak különböző technikákat alkalmazni egyszerű játékok, kellékek készítésénél,
- Képesek az alkotás örömének átélésére egyéni és csoportos formában,
- Képesek a vizuális önkifejezésre,
- Életkoruknak és egyéni sajátosságaiknak megfelelő mértékben kialakul finommotorikájuk, szem – kéz, kéz – kéz koordinációjuk,
- Kialakul a síkban és térben való tájékozódás képessége.

IV.7. Az óvoda pedagógiai dokumentumai

Az óvoda pedagógiai programja

Az óvodai csoportnapló (az óvoda pedagógiai programja alapján a nevelőmunka tervezésének dokumentálására szolgál).

Az óvodai csoportnapló tartalmazza:

- a gyermekek nevét és óvodai jelét,
- összesített adatokat a fiúk és lányok számáról, ezen belül megadva a három év alatti, a
- három–négyéves, a négy–öt éves, az öt–hatéves a hat–hét éves gyerekek számát,
- a sajátos nevelést igénylő gyermekek számát, továbbá azon gyermekek számát, akik bölcsődések voltak,
- a nevelési évben tankötelessé váló gyermekek nevét,
- a napirendet, a napirend szerinti tevékenységek időtartamát és a tevékenységeket,
- a hetente ismétlődő közös tevékenységeket tartalmazó heti rendet napi bontásban,
- nevelési éven belüli időszakonként a nevelési feladatokat, a szervezési feladatokat (egészséges életmód alakítása, egészségnevelési feladatok, játék, közösségi nevelés feladatai, munka jellegű tevékenységek),
- a gyermekek fejlődését elősegítő tartalmakat az alábbi bontásban
 - verselés, mesélés,
 - ének, zene, énekes játék, gyermektánc,
 - rajzolás, festés, mintázás, kézi munka,
 - mozgás,
 - a külső világ tevékeny megismerése, a környezeti nevelés feladatai.
- az értékeléseket, a hivatalos látogatásokat (a látogatás célja, időpontja, a látogató neve és beosztása), a gyermekek egyéni lapját.

A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció

A gyermek fejlődéséről folyamatosan vezetett dokumentum, amely tartalmazza a gyermek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát.

Tartalmazza:

- a gyermek anamnézisét,
- a gyermek fejlődésének mutatóit (érzelmi-szociális, értelmi, beszéd-, mozgásfejlődés), valamint az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységekkel kapcsolatos egyéb megfigyeléseket,

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- a gyermek fejlődését segítő megállapításokat, intézkedéseket, az elért eredményt,
- amennyiben a gyermeket szakértői bizottság vizsgálta, a vizsgálat megállapításait, a fejlesztést végző pedagógus fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatait,
- a szakértői bizottság felülvizsgálatának megállapításait,
- a szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzéseket.

A mindennapi tevékenységekben zajló óvodapedagógusi megfigyelések a gyermekek természetes életének zavarása nélkül adnak alkalmat mozgásos, értelmi és szociális képességeik, egyéni fejlődési ütemük megismerésére. Kiegészülnek-e megfigyelések a gyermeki produktumok elemzésével, családlátogatások, szülőkkel folytatott megbeszélések tapasztalataival is.

Hangsúlyozzuk, hogy a megfigyelések hosszabb időt ölelnek fel, valóságghűbb képet adva az egyenetlen, megtorpanásokkal, majd erőteljesebb ugrásokkal jellemezhető gyermekkori személyiségfejlődésről. A fejlődésben megmutatkozó sajátosságok értelmezése mindig holisztikusan történik, és figyelembe veszi az ok-okozati együtthatókat.

A nevelőmunka tervezése, elemzése, értékelése, az egészségesen fejlődő gyermekekről szerzett ismereteknek, előrehaladásuk mértékének megfigyelése, írásos dokumentálása minden óvodapedagógus kötelessége.

Az óvodapedagógusok feladata félévente tájékoztatni a szülőket gyermekük aktuális fejlettségi állapotáról, fejlődési üteméről, az esetleges problémákról. A gyermekek aktuális cselekvéseit, magatartását, létrehozott alkotásaikat, feladatmegoldásukat a pozitívumok előtérbe helyezésével, konkrétan értékeli.

IV.8. Egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

IV.8.1 Az egészség- és környezeti nevelés óvodás korban kiemelt jelentőségű.

Az egészségnevelés az óvoda megalapozó jellegű, immanens, minden nevelési mozzanatban jelenlevő feladata. Az egészség a testi, fizikai, a szellemi, pszichikus, és a társas-társadalmi, szociális jólét állapota. Az óvodai nevelési program általános nevelési feltételei közé az alábbi egészségfejlesztő tevékenységek sorolandók:

- A lelki egészség: érzelmi biztonság nyújtása, értelmi fejlesztés. Optimális környezet biztosítása.
- A testi egészség: edzés és mozgás-fejlesztés, egészséges táplálkozás, gondozás, ápolás.
- A szociális kapcsolatok harmóniája.
- Egészségvédő szokások kialakítása.
- A gyermek természetes mozgáskedvének fenntartása, a mozgás megszerettetése. A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése.
- Az életkornak megfelelő helyes, napi életritmus kialakítása.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

A gyermekek figyelmét felhívjuk biztonságuk, testi épségük megőrzése érdekében a balesetvédelem szempontjából fontos szabályokra, melyeket az óvodai csoportnaplóban rögzítünk.

- Mintakövetés által, biztonságot, egészséges életfeltételeket, személyiségfejlesztő tevékenységeket, és napirendet biztosító közegben valósul meg.
- A gyermekek egyéni különbözőségét tiszteletben tartó, személyre szóló gondoskodást, nevelést jelent, melynek **tevékenységformái:**
 - **a szabad játék,**
 - **séták, kirándulások**
 - **gyümölcs-, zöldségnapok**
 - **az egészséges életmódot alakító cselekvések gyakorlása,**
 - **mindennapos mozgásfejlesztő tevékenységek,**
 - **a környezettel harmóniát teremtő spontán tapasztalások.**
- Az óvodás gyermekekhez érzelmvilágához közelálló formában, kutató, felfedező, gyönyörködő szemlélettel közelítünk a természeti környezethez, növényekhez és állatokhoz, ami érzelmi kötődést teremt, természetessé válik számukra azok védelme és tisztelete.
- Az óvoda építészeti, tárgyi kialakítása, működése környezettudatosságot tükröz, kiemelten figyelmet kap az anyagok újra hasznosítási lehetősége, takarékos felhasználása, a környező élővilág és épített környezet védelme, a használati tárgyak, eszközök minősége és biztonságossága.
- A másság elfogadása természetes módon valósul meg nevelési rendszerünkben, erre neveljük gyermekeinket. Az óvoda elfogadó, bátorító miliójével pozitív életszemléletet közvetítünk, ahol természetes a fejlődésbe vetett hit csakúgy, mint a személyes tulajdonságok értékének elismerése.
- Valljuk, hogy a gyermekek pozitív énképének, önismeretének alakításával a világra nyitott, öntevékeny, önmagáért és a közösségért felelősséget vállaló gyermekeket nevelünk.
- A gyermekek testi épsége, egészségük megőrzése valamennyi óvodai dolgozó cselekedeteit, magatartását, attitűdjét meghatározza. A gyermekek érthető formában, játékosan, rendszeresen gyakorolhatják a veszélyhelyzetek elkerülését, és az egészségmegőrző tevékenységeket pl. tisztálkodás, orrfújás, egészséges ételek fogyasztása, testápolás, pihenés, mozgásos tevékenységek.
- A szülők számára egészségmegőrző, környezetvédő programok, rendezvények, előadások nyílt napok formájában közvetítjük mindezen elveket és tartalmakat.

IV.8.2 Kialakítandó és rögzítendő szokások

IV.8.2.1. Egészséges táplálkozás

A növekedés és a fejlődés egyik legfontosabb előfeltétele az egészséges táplálkozás. Az egészséges táplálkozáshoz a gyermekeknek az 5 alapélelmiszer-csoport mindegyik tagjából kell naponta fogyasztani.

Az alapélelmiszerek csoportjai:

1. kenyér, pékáru, tésztaféle, rizs
2. zöldség, gyümölcs
3. hal, hús, tojás,
4. tej és tejtermék
5. olaj, margarin, vaj, zsír

Biztosítjuk a gyermekek napi háromszori étkeztetését (tízórai, ebéd, uzsonna), vállaljuk az egészséges, változatos, jó alapanyagokból készült - vonatkozó előírásoknak megfelelő - ételek biztosítását.

Minden étkezésnél, de kiemelten az ebédnél az óvónő elmondja, megnevezi az aznapi étlapon szereplő ételeket. Ezen kívül boltos, piacos és családjátékokban ismertetjük meg a gyermekekkel az alapélelmiszereket.

Folyamatos tízóraiztatás esetén is szükség van az étkezések közötti két és fél, háromórás időközre, hogy a gyermek gyomra a következő étkezés időpontjáig kiürülhessen. Az ebédeltetés közösen kezdődik minden csoportban. Megismertetjük a gyerekeket a zöldségek, gyümölcsök ízével, gyümölcsnapot tartunk, megismerkedünk évszakonként a zöldségekkel. Az óvoda udvarán található mini konyhakertünket is műveljük. Beszélgetünk a tejtermékek jelentőségéről, miért is fontos az emberi szervezet számára, kiemelve a csontok, és a fogak egészségét. Megtanítjuk a helyes fogápolást. A kiválasztó szervek megfelelő működése érdekében a gyermekeknek folyadékot állandóan biztosítunk a csoportszobában és az udvaron egyaránt.

IV.8.2.2. Mozgás, mindennapos testmozgás

A sokoldalú mozgás egész óvodai életünket átszövi. Mozdásfejlesztő eszközeinket egész nap használhatják gyermekeink. Mindennapos testneveléssel és irányított udvari szabályjátékokkal egészítjük ki az egész napos szabad mozgást. Fontos számunkra, hogy a gyermekek természetes mozgáskedvének kellő teret és időt biztosítsunk. A gyermek egészséges életmódra neveléséhez elengedhetetlen a levegőn való tartózkodás, minden évszakban, minden nap kimegyünk az udvarra. Különösen érvényes ez a mozgásos játékokra és a szabad mozgásra. Az óvoda udvarán található játszó eszközök sokféle mozgásforma kipróbálását biztosítják a gyermekek számára: függeszekdes, mászás, csúszás, forgás, egyensúlyozó járás, labdajátékok, ügyességi játékok. A különböző talajfelületű udvar is az egészséges környezet részét képezi. Napirendben rögzítettük a levegőn való tartózkodás idejét, ekkor a gyermekek irányított, illetve spontán mozgástevékenységet végeznek. Gondot fordítunk a csoportszoba megfelelő szellőztetésére is, különös tekintettel a játék és a pihenés idejére is.

A mindennapi testnevelés tudatos, tervszerű alkalmazása elősegíti a gyermek testi képességeinek, mozgásának fejlődését, kedvező hatással van az idegrendszerre, a légző- és keringési szervekre, fokozza a gyermek jó közérzetét.

A gyermekeknek minden nap lehetőséget biztosítunk 10-15 perces szervezett mozgásban való részvételre (futó-ugró játékok, fogócskák, szabályjátékok, csapatjátékok). Időpontját az óvónő szabadon választja meg a rugalmas napirend keretei között. Lehetőleg a szabad levegőn, az udvaron végezzük a játékos mozgást, ügyelve arra is, hogy a gyerekek öltözké megfelelő legyen erre a célra.

Fontos feladatunknak tartjuk, hogy a mindennapi testnevelés járuljon hozzá a mozgás megszerettetéséhez. Ehhez az szükséges, hogy az óvónő élénk, vidám hangulatot teremtsen és maga is örömet lelje a közös játékban.

IV.8.2.3. Gondozás, alvás-pihenés, higiénés szokások, öltözködés

A gondozás az óvodai nevelésben nagyon fontos szerepet tölt be. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatársakkal: dajka, pedagógiai asszisztens.

A kisgyermek alapvető szükségleteinek kielégítését jelenti, hozzájárul egészségük megőrzéséhez, jó közérzetük kialakításához. Az alváshoz, pihenéshez megfelelő feltételeket biztosítunk: gyermekek számára megfelelő ágy/fektető biztosítása, nyugodt légkör, átszellőztetett csoportszoba, sötétítő függöny, redőny használata, felnőttek csendes beszéde, „alvóka” (puha plüss állat) használata. A higiénés szokások megalapozásához, a testápolási szerek rendeltetésszerű használatának elsajátításához szükség van az óvónő és a gyermek közötti bensőséges kapcsolatra. A tisztaságot, a rendet minden nap igényeljük, arra nagy gondot fordítunk. Figyelünk arra, hogy a gyermekek ruházata megfelelő legyen a különböző tevékenységek során. Az udvari levegőzésnél, a csoportszobában (váltó ruha, váltó cipő), a mindennapos testnevelés során (megfelelő lábbeli) és pihenéskor (pizsama).

Az alapvető higiénés szabályok kialakítására, betartatására nagy gondot fordítunk:

- mosdó rendeltetésszerű használata: WC-használat, toalettpapír megfelelő használata.
- kézmosás során folyóvízben történő kézmosás folyékony szappannal, jellel ellátott saját törölköző használata, körömkefe használata
- jellel ellátott saját fésű, fogmosó felszerelés használata
- az orrfújás helyes technikájának megismertetése, alkalmazása
- váltóruha, pizsama biztosítása
- a haj rendszeres gondozása, hosszú hajú kislányok hajának rendezettsége
- az óvodai textíliák rendszeres, illetve szükség szerinti cseréje: ágyneműk, törölközők, asztalterítők
- fertőzések, (szezonális fertőző betegségekre való felkészülés) egyszerűbb rendellenességek megelőzése: fertőtlenítésre vonatkozó biztonságtechnikai szabályok betartása
- papírzsebkendő állandó biztosítása csoportszobában, öltözőben, udvaron
- az óvodában belázasodott, megbetegedett, gyomor és bélrendszeri tünetekkel rendelkező gyermek elkülönítése: orvosi szoba.

A lelki-egészségvédelem nagyon fontos feladatunk, hiszen a lelki eredetű problémák (szorongás, félelem stb.) kihatnak a gyermek általános fizikai állapotára is.

Óvodánkban kiemelten figyelünk az alábbiakra:

- a megszégyenítés minden létező formáját elutasítjuk.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- megteremtjük a nyugalmat, csendet, az intimitást: alvásidőben, WC-használatkor. Nem siettetjük a gyermeket alapvető tevékenységeiben.
- nem terheljük túl gyermekeinket, pozitív visszajelzésekre épülő, bizalommal teli légkör kialakítására törekszünk. Természetes számunkra, hogy minden gyermek hibázhat, és természetes számunkra, hogy mindenkinek van lehetősége a javításra, próbálkozásra.
- meghallgatjuk a problémákat
- biztosítjuk a rendszerességet, és e mellett a nagyfokú rugalmasságot
- igyekszünk felkelteni és fenntartani az önálló tapasztalatszerzés, megismerés igényét, a próbálkozás örömet. Ennek érdekében indokolt esetben IKT eszközöket is használunk.
- igyekszünk csökkenteni a konfliktusokat
- nem tűrjük el a gyermekek közötti megkülönböztetést, erőszakot.

A gyermekek védelem és biztonság igényüket állandó jelenlétünkkel elégítjük ki. Nem vagyunk a középpontban, de mindig elérhetőek vagyunk. Az óvónő személyes jelenlétével képviseli a csoportos együttlét óvodánkra jellemző elemi szabályait:

- Hagyd játszani a másik kisgyermeket!
- Ha rombolósdit játszol, a magadét építsd és rontsd el!
- Megegyezés szerint néhány játékszer hazavihető, az otthoni behozható, de tulajdonosa vigyáz rá.
- Jobb a játék, ha a helyzetek kívánalmai szerint másoknak is átengeded, vagy együtt játszotok vele.
- Igyekezz örömet szerezni másoknak, ez neked is jó!
- Az óvó néni tudta nélkül ne hagyd el a játszó helyet!
- Mesemondáskor, alváshoz készülődve, vagy ha imádkozunk, légy csendben!

IV.8.2.4. Szociális kapcsolatok erősítése

Az óvodai gyermekközösségben elérhető legfőbb eredmény, hogy a gyermekek jól érezzék magukat. Ennek elengedhetetlen feltétele a jó, együttműködő közösségi légkör kialakítása. Törekszünk elérni, hogy a gyermekek a csoportban figyeljenek egymásra, segítsék egymást, érdeklődés alakuljon ki bennük társaik iránt. Huzamosabb hiányzás esetén a gyermekcsoport tagjai jelzik a távollévő gyermek felé, hogy hiányzik és gondolnak rá. Imádságos szívvel, számon tartó szeretettel hordozzák egymást.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

A gyermekek közötti kapcsolatokat, viszonyrendszereket életkoruk, korábbi környezetük, egyéni sajátosságaik nagymértékben befolyásolják. A közösen átélt napi élmények egymásutánisága közösséggé formálja a gyermekcsoportot. Létre hozza azt az érzést, hogy fontosak vagyunk egymásnak. Megszületik a gyermekben a szeretnek engem mindent átható érzése.

Tudatosan alkalmazzuk a közösségfejlesztés változatos módszereit, a játék és más élmény gazdag tevékenységünk, programunk során. A csoportos beszélgetések rendszeres napi alkalmi ránevelik a gyermeket arra is, hogy hogyan kell meghallgatni a másikat. Alakítja, formálja a helyes beszédkulturát, a helyes nyelvi kifejezőkészséget.

IV.9. A gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az egyenlő bánásmód követelménye és esélyegyenlőség előmozdítása akkor valósulhat meg, ha általánossá válik az a gyakorlat, hogy minden gyermeknek vele született joga van az emberi méltósághoz. Ezért az egyenlő hozzáférés megteremtése, a gyermeki jogok biztosítása elengedhetetlen.

Célok

- a teljes körű, minél hosszabb ideig tartó óvodáztatás biztosítása a célcsoport körében,
- a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai beíratásának támogatása,
- a nevelésbe történő bekapcsolódás feltételeinek biztosítása.

Intézkedések

- A szülők munkába állását lehetővé tevő nyitva tartás kialakítása.
- Felvételi kérelmek elbírálásának kiemelt szempontja az esélyegyenlőség.
- Integrációt elősegítő csoportalakítás (olyan csoportalakítási elvet kell választani, amely biztosítja a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek arányos eloszlását).
- A gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása, a többi gyermek érdekeinek figyelembevételével, és érzelmeik tiszteletben tartásával.
- Az igazolatlan hiányzások minimalizálása, okok feltárása.
- Intézményi kapacitások fejlesztése, szemlélet, látókör bővítése.
- Pedagógus módszertani kultúrájának megújítása, korszerű, kultúraazonos pedagógiai eljárások konfliktuskezelési technikák elsajátítása.
- A továbbképzések kiválasztásánál az egyéni bánásmódot, differenciált nevelést –helyezzük előtérbe (az integrációs programokat, formákat, módszereket terjesztjük).
- A beóvodázási programért felelős személy vagy team kijelölése.
- A belső kommunikáció hatékonyságának biztosítása.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- Egyenlő hozzáférés biztosítása az óvodai neveléshez kapcsolódó szolgáltatásokhoz.
- Egyéni foglalkozásokon való részvétel biztosítása, egyéni fejlesztési terv alapján – esetmegbeszélések.
- Anyagi támogatás biztosítása (fenntartói, alapítványi, pályázati).
- Egészségügyi szűrővizsgálatok kezdeményezése, megszervezése, gyermekorvosi, védőnői tanácsadás.
- A gyermek fejlődésének nyomon követése, regisztrálása.
- A szülők számára az együttműködő partnerekkel kialakított közös programok szervezése.
- Személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel.
- Gyermekjóléti szolgáltatások kezdeményezése, illetve szervezése (ruhák, játékok, könyvek gyűjtése, adományozása, kölcsönzése; kirándulások, táborok szervezése; rendezvények látogatása).
- A szociális ellátórendszerrel való aktív együttműködés (egyetlen gyermek se maradjon ki az óvodából a szülők szegénysége, az óvoda által kért természetbeni és pénzbeli hozzájárulások fedezetének hiányában).
- Együttműködések kialakítása az óvodán kívüli szervezetekkel, különösen az alábbiakkal:
 - gyermekjóléti, családsegítő szolgálat (a szülők támogatása, erőforrásainak feltárása),
 - védőnői hálózat (a gyermekek óvodai beíratásának támogatása; korai képességgondozással kapcsolatos tanácsadás),
 - szakszolgálatok (konzultációk a gyermek fejlődéséről, fejlesztési terv közös kidolgozása, szolgáltatások biztosításának megtervezése és biztosítása),
 - civil szervezetek (a gyermekek óvodai beíratásával, a hiányzás csökkentésével, iskolaválasztással, szülői programokkal kapcsolatos együttműködés).
- Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka (a tanulási képességek megalapozása, a tanulási és egyéb részképesség zavarok kialakulásának megelőzése).
- Az Erőss Lajos Református Általános Iskolával közös óvoda - iskola átmenetet segítő program kidolgozása (DIFER mérés 5 éves korban, hospitálások, esetmegbeszélések, szakmai műhely, közös programok).
- A gyerekek fejlődésének után követése legalább az általános iskola első évében.

IV.10. A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

A gyermekvédelmi munka, védelem minden gyermekre kortól, nemtől, vallástól, származástól független odafigyelést, gondoskodást jelent.

A gyermekek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődése a saját családjában történő nevelés során valósul meg. Ha ezt a folyamatot valamilyen gátló tényező befolyásolja, akkor az intézmény feladata ezt a helyzetet felismerni, és a gyermek fejlődését elősegítő megoldásokat megkeresni.

A gyermekek, fejlődésében, életében bekövetkezett változásokat az óvodapedagógusok fedezhetik fel leghamarabb, az ő szerepük meghatározó.

A gyermek szocializációjának legfontosabb feltétele, hogy tartós személyes szeretetkapcsolatban, azaz pozitív személyes kapcsolatban éljen közvetlen környezete tagjaival. Ez a kötődés teremti meg a gyermek számára a biztonságot, védelmet, tevékenységre késztetést, a keresztyén minta elfogadását. A szeretetteljes kötődés színterei a család, a vele összefüggő felnőtt és kortárs csoportok, a felnőttek, és a kultúrában fellelhető értékek szereplői (mesék, bibliai történetek).

Célja

- a prevenció, a gyermekek hátrányos helyzetének csökkentése és veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése,
- az óvodába beíratott és járó gyermekek problémáinak korai felismerése, kezelése,
- a gyermek hátrányos helyzetének, veszélyeztetettség kialakulásának megakadályozása, csökkentése, hogy hátrányos helyzetbe tartósan ne kerüljön, vagy hátrányos helyzetükből ne válják veszélyeztetetté.

Az óvodapedagógusok gyermekvédelmi feladatai

- biztosítani a gyermeket megillető jogok érvényesülését az óvodán belül, szükség esetén védő – óvó intézkedésekre javaslatot tenni,
- az új óvodások befogadását, beilleszkedésüket segíteni,
- a családok, minél átfogóbb megismerése,
- rendszeres tájékozódás a szülőktől a problémákról, változásokról, eredményekről,
- a problémák, a hátrányos helyzet okozta tünetek, okok felismerése, és ha szükséges, ehhez szakember segítségének igénylése,
- a feltáró munka után az indulási hátrányok kompenzálására tervekészítés, és annak megvalósítása,
- az óvodán belüli szociális szolgáltatások megszervezésében közreműködés,

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- az egészségügyi szűrővizsgálatok lebonyolításában részvétel, a szűrővizsgálatok szükség szerinti javaslása,
- a rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kísérése, szükség esetén a hiányzás jelzése az illetékesek felé,
- a szülőkkel való együttműködő kapcsolat kialakítása,
- jó kapcsolat kiépítése a helyi gyermekvédelmi szervekkel, személyekkel.

A gyermekvédelmi felelős feladatai

- összehangolja a gyermekvédelmi tevékenységet az óvodában dolgozó pedagógusok között,
- a nevelési év elején megtervezi a gyermekvédelmi munkaprogramot az adott évre,
- nyilvántartja a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeket- feljegyzi a nyilvántartásába a gyermekekkel és a családdal kapcsolatos intézkedéseket és azok eredményességét,
- az óvodapedagógusok gyermekvédelmi tevékenységének segítése,
- a nevelési év elején tájékoztatja a szülőket, a gyermekvédelmi tevékenységről, arról, hogy probléma esetén, milyen óvodán kívüli gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézményeket kereshetnek fel,
- helyi szintű szakmai rendezvényeken való részvétel,
- évente egyeztetés a gyermekjóléti szolgálattal,
- munkájáról félévenként beszámol a nevelőtestületi értekezleten,
- amennyiben előfordul, folyamatosan ellenőrzi a nyilvántartásba vétel, illetve a megszüntetés okait,
- elősegíti az óvodapedagógusok munkáját. szükség esetén családlátogatást végez a csoportos óvodapedagógussal,
- tájékoztatót tart a lehetséges eljárásokról, módszerekről, szakmai fórumok alkalmairól,
- javaslatokat tesz a különböző segélyezési formákra, segít a környezettanulmányok elkészítésében,
- a gyermekvédelmi munkát segítő partnerkapcsolatok folyamatos ápolása,
- az óvodán kívüli társ és segítő intézményekkel történő rendszeres együttműködés.

Az óvodavezető gyermekvédelmi feladatai:

- a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai felvételének biztosítása,
- a problémák, tünetek felismerése,
- szakember, szakszolgálati segítség igénylése,
- a rendszeres óvodába járás figyelemmel kísérése,
- a támogatások biztosítása, a támogatáshoz jutás segítése,

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- a Gyermekjóléti Szolgálattal, a gyermekvédelmi rendszer szakembereivel való kapcsolattartás, együttműködés,
- a gyermekvédelemmel kapcsolatos jogszabályi változások figyelemmel kísérése.

IV.11. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek

A szülőkkel való közvetlen kapcsolat kialakításával oldjuk fel a szorongásaikat, így rövid idő után őszintén feltárják az előttük álló nehézségeket. Igyekszünk a gyermek személyét szem előtt tartva, a számára legjobb megoldást megkeresni, melyet a szülővel együtt valósítunk meg.

Célok

- mintaadás a felnőttek és gyermektársak részéről,
- egyéni bánásmód alkalmazásával a hátrányok enyhítése,
- előítéletek kezelése.

A szociális hátrányok enyhítését szolgáló tevékenységeink

- a gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése, bizalmi kapcsolat kialakítás a gyermekkel,
- a megszokott cselekvések, mindennapi események, a rendszeresen használt szimbólumok, melyek az állandóság, biztonság, elfogadottság érzését közvetítik a gyermekek felé,
- az egyéni problémák hatékony kezelése, intervenciós gyakorlat alkalmazása,
- partnerkapcsolatok fenntartása a szülőkkel, munkánkat segítő szakemberekkel, intézményekkel,
- differenciált pedagógiai módszerek alkalmazása,
- a játék személyiségfejlesztő hatásának kihasználása a gyermekek önismeretének, énképének, kommunikációjának, társas viszonyulásainak fejlesztése,
- mozgásfejlesztés a testi képességek, akarati tulajdonságok, sikerorientáltság elősegítésére,
- környezettudatosságra, helyes életvezetésre, egészségmegőrzésre nevelés az óvodai tevékenységek rendszerében (ld. „Óvodai élet tevékenységformái” fejezetben),
- tehetségazonosítás és fejlesztés a művészetek eszközével,
- népi kultúránk megismertetése, érzelmi kötődés alakítása,
- népmeséink, Bibliai történeteink nevelő hatású, önerősítő példáján keresztül, erkölcsi érzelmek, és magatartás orientálása,
- közös rendezvények, délutánok szervezése a szülők számára,
- tájékoztató, felvilágosító, prevenciós programok szervezése,

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- beiskolázási tennivalók elvégzése, a szülők rendszeres tájékoztatása,
- természetben nyújtott segítség (ruha, ételmezés, könyv...),
- szabadidős programok biztosítás a gyermekek számára,
- pszichés segítségnyújtás – nevelési tanácsok,
- tanulást segítő korszerű módszerek alkalmazása (szituációs játékok, kooperatív technikák, báb, projektmódszer),
- fejlesztést segítő eszközök beszerzése,
- konfliktusmegoldó technikák alkalmazása.

IV.12. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztése, fejlődésének segítése az óvodában

A sajátos nevelési igényű gyermek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését segítjük a többi gyermekkel együtt történő integrált nevelés során. Az átlagtól eltérően fejlődő és ép fejlődésvonalú gyermekek kölcsönös tapasztalatai egymásról, közös tevékenységeik együttes élményeik azt valószínűsítik, hogy később is elfogadók, igény szerint segítőkészek lesznek egymás iránt.

IV.12.1. Sajátos nevelési igényű gyermek nevelése, fejlesztése

Az Irányelv célja, hogy a nevelési programban foglaltak és a sajátos nevelési igény összhangba kerüljenek. Annak biztosítását szolgálja, hogy

- az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődésének üteméhez,
- fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg,
- a sajátos nevelési igényű gyermekeket a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl,
- az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs célú foglalkozások programjai váljanak az óvodák nevelési programjainak tartalmi elemeivé.

A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg.

A rehabilitációs, rehabilitációs ellátás közös elvei

A sajátos nevelési igény kifejezi

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- a) a gyermek életkori sajátosságainak a fogyatékoság, az autizmus spektrum zavar vagy egyéb pszichés fejlődési zavar által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,
- b) a képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, eltérő ütemű fejleszthetőségét.

Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs tevékenység (a továbbiakban: rehabilitációs tevékenység) olyan teammunkában kialakított és szervezett nevelési folyamatban valósul meg, mely az egyes gyermekek vagy gyermekcsoport igényeitől függő eljárások (időkeret, eszközök, módszerek, terápiák) alkalmazását teszi szükségessé.

A sajátos nevelési igény a szokásos tartalmi és eljárásbeli differenciálástól eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő fejlesztő, korrekciós, rehabilitációs, valamint terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását teszi szükségessé.

A nevelés, a fejlesztés feltételeit a köznevelési törvény és az ahhoz kapcsolódó jogszabályok határozzák meg. Az általánosan kötelező feltételeket a jogszabályok több területen módosítják, illetve kiegészítik olyan többletszolgáltatásokkal, amelyeket ki kell alakítani, és hozzáférhetővé kell tenni.

A gyermekek rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztésének az alapja a szakértői bizottság szakértői véleménye. Az óvodai nevelőmunka során figyelemmel kell lenni arra, hogy:

- a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti;
- a gyermek iránti elvárást fogyatékoságának, autizmus spektrum zavarának vagy egyéb pszichés fejlődési zavarának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg;
- terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága, személyiségjegyei befolyásolják.

A rehabilitációs, rehabilitációs egyéni és/vagy csoportos fejlesztés elsősorban gyógypedagógiai kompetencia, amely kiegészül a társszakmák – pszichológiai, orvosi – terápiás együttműködésével. Az egyéni fejlesztési terv elkészítéséhez a gyermek sajátos nevelési igényének megfelelő szakképzettséggel rendelkező gyógypedagógus, konduktorpszichológus, orvos együttműködése szükséges.

Intézményünk a sajátos nevelési igényű gyermekek köréből az alábbiak ellátását biztosítja az Alapító Okirat szerint:

A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

A sajátos nevelési igényű gyerekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretelsajátítást, a tanulást, az önismerést, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő – rész-képesség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi. Az érintett gyermekek az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárás okozta feszültségeket, a váratlan zajokat. Aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak. Fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet. A kognitív, az emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése a sikeres beilleszkedést, az iskolába lépésre való felkészülési folyamatot késleltetheti.

Az óvodai nevelés és fejlesztés során kiemelt feladat: a gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a rész-képesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával. A fejlesztés szakmai teamben, és a szülő aktív bevonásával történik. További feladatunk megelőzni a teljesítménykudarckokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulását, és megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készségeket.

Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni kell, és amennyiben szükséges, a fejlesztés további menetét erre alapozva kell meghatározni.

Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció a pszichés fejlődési zavar jellegét megállapító, komplex – pedagógiai-gyógy-pedagógiai, pszichológiai és orvosi – szakértői véleményben foglaltak alapján történik.

Célok

- váljon természetessé a gyermekközösségben jelenlétük,
- alakuljon ki biztonságérzetük, stabil helyük környezetükben,
- valósuljon meg a gyermekek szakvéleményben kijelölt képességei területeinek fejlesztése,
- jussanak hozzá az egyéni képességeket figyelembe vevő legeredményesebb speciális fejlesztéshez a számukra megfelelő területen,
- a sérült funkciók pozitív irányba történő fejlesztése, a sikeres, kudarcától mentes iskolai pályafutás kezdése érdekében.

Feladatok:

- a szükséges feltételek megteremtése: finanszírozás, eszközkészlet, humán erőforrás,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek elfogadása, megismerése, befogadása,
- a kívánatos viselkedési formák megismertetése, elsajátítása, alkalmazása az SNI-s gyermekek kapcsolataiban,

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- az intézményben dolgozók pozitív attitűdje legyen modell értékű, mert az a gyermekek szemléletének is irányadója,
- konzultálás a gyógypedagógussal, pszichológussal, logopédussal, a Református Egységes Gyógypedagógiai és Módszertani Intézménnyel (team munka),
- együttműködés a szülőkkel, családdal a rehabilitáció sikeressége érdekében,
- korszerű pedagógiai módszerek és tanulásszervezési eljárások megismerése, alkalmazása (projekt-módszer, drámapedagógia),
- az egyéni bánásmód jelenléte az egész nap folyamán,
- elvárásaink is igazodjanak a gyermek fejlődési üteméhez,
- erősségeik feltérképezése, azok felhasználása a kompenzáció érdekében,
- pozitív tulajdonságok, tehetség kiemelése, támogatása.

A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- rendelkeznek olyan képességekkel, technikákkal, amelyek a speciális igényeikhez igazítva a testi-lelki-mentális egészség megőrzéséhez szükségesek,
- biztonságban érzik magukat a közösségben, kötődnek az őket körülvevő felnőttekhez és egymáshoz,
- elfogadják önmagukat és egymást,
- lehetőségeikhez mértén aktív tagjai a gyermekközösségnek,
- képesek az alkalmazkodásra,
- eljutnak fejlődésük optimális szintjére.

IV.12.2. Kiemelten tehetséges gyermekek nevelése

Célok

- a tehetséges gyermekek kiemelkedő képességeinek korai felismerése,
- tehetsége kibontakoztatásához megfelelő feltételek biztosítása.

Feladatok

- ingergazdag környezet és a személyre szabott interakció biztosítása,
- az önálló felfedezés lehetőségének megteremtése,
- fokozott érzelmi fejlődés lehetőségének biztosítása,
- egyéni képességeknek megfelelő tanulási utak biztosítása,
- megértő, elfogadó légkör, sajátos törődés biztosítása,
- a gyermekek szükségleteinek, igényeinek felmérése, kezelése a pedagógiai kompetenciahatárokon belül,

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- a beilleszkedés segítése,
- változatos tevékenységek biztosítása önmaguk kipróbálására, megismerésére,
- sokszínű játékforma felkínálása,
- adekvát fejlesztési eszközök, formák alkalmazása,
- a kiemelkedő képesség fejlesztése egyéni terhelés biztosításával,
- a családok segítése, tájékoztatása,
- gyenge oldal erősítése,
- a megfelelő szakemberrel történő kapcsolatfelvétel és együttműködés.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- képesek a közösségben megtalálni helyüket, kialakul biztonságérzetük,
- képesek önmaguk, társaik és a felnőttek elfogadására,
- képesek az együttműködésre,
- erősödik önbizalmuk,
- megalapozódik önmaguk megismerése,
- kimagasló képességterületén többlettudással rendelkeznek,
- kreativitásuk fejlett,
- tudja az érzelmeit kezelni és kifejezni,
- kiemelkedő képessége megjelenik szerepjátékában.

IV.12.3. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek

Célok

- a fejlesztés során a szakvéleményben kijelölt területek egyéni fejlesztése, kompenzációja az óvodapedagógus közreműködésével a pedagógiai kompetencia határokra belül,
- ne terhelje túl a nevelés – fejlesztés a tanulási, beilleszkedési, tanulási nehézség kialakulására veszélyeztetett gyermekeket.

Feladatok:

- a szakvéleményben megállapított területek megsegítése az óvodapedagógus közreműködésével, olyan technikák, módszerek megismertetése, melyek képességeiket figyelembe véve segítik az egészség megőrzését,
- a szükséges feltételek megteremtése: finanszírozás, eszközkészlet, humán erőforrás.
- a kívánatos viselkedési formák megismertetése, elsajátítása, alkalmazása a BTMN-es gyermekek kapcsolataiban,

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- konzultálás a gyógypedagógussal, pszichológussal, logopédussal, szakszolgálatokkal (team munka),
- együttműködés a szülőkkel, családdal a felzárkóztatás sikeressége érdekében,
- a differenciálás elsődlegességének biztosítása,
- az elvárásaink a gyermek fejlődési üteméhez igazítása,
- a másképpen fejlődő gyermek célirányos segítése, korrekciója egészséges társaival együtt, - egyéni bánásmóddal -,
- az utánzásos-, és szociális tanulás lehetőségének biztosítása.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- a szakvéleményben megjelölt képességek elérik a következő köznevelési intézményben folyó pedagógiai munkához szükséges szintet,
- rendelkezik olyan képességekkel, technikákkal, amelyek a speciális igényeikhez igazítva a testi-lelki-mentális egészség megőrzéséhez szükségesek,
- biztonságban érzik magukat a közösségben, kötődnek az őket körülvevő felnőttekhez és egymáshoz,
- elfogadják önmagukat és egymást,
- lehetőségeikhez mértén aktív tagjai a gyermekközösségnek,
- képesek az alkalmazkodásra,
- eljutottak fejlődésük optimális szintjére.

IV.12.4.A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek

Célok

- valósuljon meg a HH és a HHH gyermekek rendszeres óvodába járása,
- csökkenjen az óvodai igazolatlan hiányzások száma,
- legyen arányos a HH és a HHH gyermekek csoportokban történő elhelyezése,
- legyen rendszeres és hatékony a szülőkkel való kapcsolattartás,
- erősödjön az együttműködés a szakszolgálatokkal,
- valósuljon meg az óvodába lépő hátrányos helyzetű gyermekek komplex állapotfelmérése,
- valósuljon meg a kommunikációs képesség fejlesztése, szókincs bővítése,
- kompenzáljuk a szociális hátrányokból adódó lemaradásokat,
- valósuljon meg az egészséges életmódra nevelés a szülők, a gyermekorvos, a védőnő bevonásával.

Feladatok

- a gyermekek hiányzásainak nyomon követése, jelzése az óvoda gyermekvédelmi felelőse felé,
- a gyermekvédelmi felelőssel együttműködve a hiányzások okainak feltárása, segítségnyújtás,
- rendszeres kapcsolattartás „jelzőrendszer működtetése” a szakszolgálatokkal,
- az arányos elhelyezés figyelembevétele a HH és a HHH gyermekek csoportba sorolásánál,
- a szülők tájékoztatása szociális juttatások, kedvezmények, támogatások, segítő pályázatok igénybevételére való jogosultságról, lehetőségekről,
- a beilleszkedés segítése, egyénre szabott fejlesztése,
- együttműködés az óvoda gyermekorvosával, a védőnővel,
- kiemelten kezeljük a szociális hátrányokból adódó lemaradásokat, az egészséges életmódra nevelést,
- a differenciálás elsődlegességének biztosítása,
- kommunikációs képesség fejlesztése, szókincs bővítése,
- az iskolai életre való tudatos ráhangolás,
- megalapozzuk az egészséges életmód iránti igényüket.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- a HH és HHH gyermekek rendszeresen járnak óvodába,
- szociális hátrányaik csökkennek,
- kommunikációs képességeik fejlődnek,
- az óvoda- iskola átmenet könnyebb lesz számukra,
- biztonságban érzik magukat a közösségben, kötődnek az őket körülvevő felnőttekhez és egymáshoz,
- elfogadják önmagukat és egymást,
- képesek az alkalmazkodásra, együttműködésre,
- egyéni ütemben eljutottak fejlődésük optimális szintjére.

IV.13. Az óvoda kapcsolatai

IV.13.1. A szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködése

Elvei

- Óvodai nevelésünk a családi neveléssel együtt és azt kiegészítve, esetenként hátránycsökkentő szerepet betöltve valósul meg.
- Ebben nagyon fontos folyamat a családok megismerése, elfogadása, az együttműködésben a konstruktív szemlélet.
- Kiemelten fontos a nyitottság, az óvodai életbe való betekintés lehetősége, az együttnevelés során az elvek minél teljesebb közelítése, a nehézségek őszinte feltárása, és közös megoldásra törekvés.

Tartalma

- A szülők, gyermekek, pedagógusok számára szervezett közös programok, tevékenységek, együttműködési lehetőségek, melynek során mintát adunk, érzelmi kötődést alakítunk ki.
- Szülői igények, vélemények megismerése, a pedagógiai célok és a gyakorlati munka bemutatása, tájékoztatás a szülőket érintő kérdésekről.
- Egyházi ünnepeken, szeretet-vendégségünkön való részvétel, mely módot és lehetőséget ad keresztyén szellemiségünk megismerésére, hitünk elmélyítésére.

Formái

- *Egyéni beszélgetések a szülővel, gyermekkel* közösen (beiratkozás, ismerkedés az óvodával óvodakezdés előtt, családlátogatás, anyás beszoktatás, játszódélután, ünnepi készülődések, növények ültetése, udvarrendezés).
- *Nyílt napok*, melyek során mélyebb betekintést adunk a gyermekek óvodai életéről, tevékenységeiről (játék és tanulási tevékenységek megfigyelése).
- *Ünnepi rendezvények*, melyek a meghittség, összetartozás élményét adják (reformáció, mikulás, karácsony, advent, farsang, húsvét, március 15., Pünkösöd, Anyák napja, gyermeknap)
- *Kirándulások sportnapok*, melyek a szülők közösségének alakulását is elősegítik (ügyességi sportjátékok az óvodában, külső helyszíneken, egész napos kirándulás a természetbe).
- *Közös áhítatok, gyülekezeti összejövetelek*.
- *Fogadóóra* keretében félévente tájékoztatást kapnak gyermekük fejlődéséről fogadóóra keretében a szülők. A pedagógusokkal megbeszéljük a továbblépés közös feladatait, illetve a

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

gyermek óvodai életével kapcsolatos egyéb kérdések megbeszélésére itt nyílik lehetőség. A fogadóórát mindkét fél kezdeményezheti.

- *Csoportos szülői értekezleten* évente legalább két alkalommal beszélnek meg a pedagógusok és szülők a csoport életével kapcsolatos eredményeket, újabb közös feladatokat, a szülőket érintő programok szervezését.
- *A szülők közössége* véleményével, otthoni tapasztalataival, javaslataival segíti a pedagógusok munkáját. Képviselőik útján véleményt fogalmaznak meg, javaslatot tesznek a nemzeti köznevelési törvényben nevesített esetekben, mely jogukról előzetesen tájékoztatást kapnak.
- *A szülők közössége* évente véleményével segíti ezen kívül az óvodapedagógusok és az óvoda szakmai munkáját, valamint az óvodavezető irányító, kapcsolatépítő tevékenységét.
- *Alapítványi rendezvények* játékonysági rendezvény, Erőss-bál lehetőséget teremtenek arra, hogy az óvoda munkatársai együttműködjenek az alapítványi célok megvalósításában, ezáltal anyagi támogatást nyújtsanak az óvodának.

IV.13.2. Kapcsolat a fenntartóval

Elvei

- Bizalom, és a magas színvonalú feladatvégzésre való elkötelezettség a kapcsolatépítés és a napi munka során.

Tartalma

- Rendszeres kapcsolattartás az óvoda működési feladatainak naprakész ellátása érdekében a Püspökladányi Református Egyházközséggel.
- Az tagintézmény vezetője a fenntartó által meghatározott időszakonként beszámol az intézmény működésével, gazdálkodásával, pedagógiai, tanügyigazgatási, humánerőforrás helyzetével kapcsolatos helyzetről.
- A fenntartó egyházközségen kívül a működéssel összefüggő adatok és információk eljuttatása a Magyarországi Református Egyház Zsinata Oktatási Irodája felé.

Formái

- Személyes találkozók, igazgatótanács ülések, megbeszélések, vezetői értekezletek, konferenciák, szakmai rendezvényeken való részvétel, írásbeli beszámoló, e-mail és telefonos kapcsolat, kiadványok, publikációk.

IV.13.3. Kapcsolat a gyülekezettel

Elvei

- Az óvoda nevelőközössége kezdeményező a kapcsolatépítésben, szem előtt tartják az óvoda missziós szerepét.

Tartalma

- Az óvoda elősegíti a gyermekek jelenlétét a gyülekezet életében, ami által a gyermek érzi, hogy van olyan közösség, ahová mindig bizalommal fordulhat iskolás korában is.
- A gyülekezet tagjai megismerik a református óvoda nevelőmunkáját, áldásait, s felismerve e szolgálat fontosságát segítik azt.

Formái

- Részvétel az istentiszteleteken, ünnepségeken, szeretetvendégségen, közös áhítatokon.

IV.13.4. Kapcsolat a társintézményekkel, bölcsődével, iskolával

Elvei

- A gyermekek intézményes nevelésében kiemelten fontosnak tartjuk a nevelés folyamatjellegét, az egymásra épülő hatások pozitívumainak kihasználását.
- Egymás munkájának megismerése, tiszteletben tartása, és a lehető legteljesebb összehangolása segítheti csak az egymásra épülő fokozatokba való sikeres átlépést a gyermekek számára.
- Kapcsolatainkat a nyitottság, korrekt tájékoztatás, az együttműködés lehetséges formáinak közös kimunkálása jellemzi.

Tartalma

- Pedagógusok kölcsönös látogatásai, melynek során betekintést nyerhetnek az ott folyó gondozó, nevelő, személyiségfejlesztő munkába. Az alkalmazott módszerek, eljárások megfigyelése, tapasztalatok megbeszélése.
- A gyermekek részvételével megvalósuló intézménylátogatások, közös játékok, ismerkedés a sajátos (óvodai, iskolai) környezettel.
- A gyermekek tovább haladásának nyomon követése, különös tekintettel a különleges bánásmódot igénylő gyermekekre. Az iskolai beilleszkedésük tapasztalatait figyelembe vesszük nevelőmunkánk tovább-fejlesztésében.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

Formái

- Óvodába készülő bölcsődések látogatása a gondozónővel, nyílt nap, nyílt hét az óvodában, iskolában, esetmegbeszélések, műhelymunkák, nagycsoportosok iskolalátogatása, részvételük egy játékos órán, közös rendezvények, iskolások kedveskedése énekkel, hangszeres zenével ünnepek alkalmával, pedagógusok szakmai megbeszélései, hospitálások, szülői értekezlet tartása a tanítók részvételével az iskolába készülő gyermekek szüleinek, előadások, kérdőíves felmérés.

IV.13.5. Kapcsolat a munkánkat segítő intézményekkel

Elvei

- Nyitottság, korrekt tájékoztatás, naprakész informáltság jellemzi a kapcsolatunkat a gyermekeket megillető gondoskodás, védelem, és intervenciós gyakorlat megvalósításában.

Tartalma

Rendszeres vagy eseti együttműködés az alábbi intézményekkel a gyermekek egészséges személyiségfejlődésnek, speciális fejlesztésének, valamint jogaik érvényesítése érdekében.

- Hajdú-Bihar Megyei Pedagógiai Szakszolgálat és Pedagógiai Szakmai Szolgáltató Intézet (Székhely: 4029 Debrecen, Monti E. u. 7.)
- Református Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény (4032 Debrecen, Bartha Boldizsár u. 9)
- Püspökladányi Védőnői és Iskolaorvosi Szolgálat (4150 Püspökladány, Petőfi u. 5-7.)
- Segítő Kezek Szociális Szolgáltató Központ, Család- és Gyermejjóléti Szolgálat és Központ (4150 Püspökladány, Szent István utca 33.)
- Püspökladányi Járási Hivatal Hatósági és Gyámügyi Osztály (4150 Püspökladány Kossuth u. 6.)

A gyermekek speciális vizsgálata, egyéni fejlesztése, a beiskolázás segítése, valamint tanácsadás nevelési kérdésekben. A szakvélemények eredményeit mindig figyelembe vesszük a gyermekek teljesítményének értékelésekor.

Formái

- Esetmegbeszélés, vizsgálat kérése, konzultáció, szülők tájékoztatása, szülői értekezleten való részvétel, előadás, együttműködés a gyermekek számára előírt szakirányú (gyógypedagógiai) fejlesztésekben.
- Gyakoriság: nevelési évenként a beiskolázást megelőzően, illetve a pszichológus, logopédus és óvónők jelzése alapján szükség szerint.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- Komplex jellegű tevékenységeik többek között: nevelési tanácsadás (prevenciók szűrővizsgálatok; mozgásfejlesztés – szenzomotoros tréning; tanulási képességek felmérése). Logopédiai szűrés, vizsgálat és terápiás ellátás; pszichológiai diagnosztizálás, tanácsadás és terápia, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek feltárása, fejlettségi vizsgálatok végzése a tanköteles korba lépő gyerekeknél - ha a gyermek fejlettsége, egyéni adottsága ezt szükségessé teszi, valamint a tehetségazonosítás és tehetséggondozás.

Kapcsolattartó: óvodavezető, illetve egyeztetést követően a gyermekvédelmi felelős.

A kapcsolat tartalma: a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése, esélyegyenlőség biztosítása. Gyakoriság: szükség szerint.

A kapcsolat formája, lehetséges módja: esetmegbeszélésen, előadásokon, rendezvényeken való részvétel, segítség kérése, ha a gyermeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudjuk megszüntetni, valamint minden olyan esetben, amikor a gyermekközösség védelme miatt ez indokolt. A kapcsolattartás lehetséges módja: értesítés, eset-megbeszélés, konzultálás, előadásra, illetve rendezvényre meghívás.

- a Gyermekjóléti Szolgálat értesítése – ha az óvoda a szolgálat beavatkozását szükségesnek látja
- amennyiben további intézkedésre van szükség, az óvoda megkeresésére a Gyermekjóléti Szolgálat javaslatot tesz arra, hogy az óvoda a gyermekvédelmi rendszer keretei között milyen intézkedést tegyen
- esetmegbeszélés – az óvoda részvételével, a szolgálat felkérésére
- szülők tájékoztatása révén (a gyermekjóléti szolgálat címének és telefonszámának intézményben való kihelyezése), lehetővé téve a közvetlen megkeresését.

IV.13.6. Külső szakmai kapcsolatok

Kapcsolat a Református Pedagógiai Intézettel

Református Pedagógiai Intézet (Székhely: 1146. Budapest, Árpád út 51.).

Kapcsolattartó: az óvoda vezetője, illetve a szakmai munkaközösség vezetője.

Elvei

- A keresztyén értékrend szerinti magas színvonalú nevelés érdekében törekszünk a nevelőhatások egységesítésére, a református tartalmak erősítésére, a pedagógus hivatás megújítására.

Tartalma

- A pedagógusok szakmai és mentálhigiénés támogatása a RPI által nyújtott szolgáltatások igénybevétele útján.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- A pedagógusok szakmai ismereteinek frissítése, bővítése, valamint szaktanácsadói szakmai segítség.

Formái

- Pedagógus továbbképzések, szaktanácsadás igénybevétele, előadásokon, konferenciákon való részvétel, határon túli óvodákkal történő kapcsolatalakítás támogatása, szakmai kiadványok, publikációk megjelentetése, pedagógiai adatbázisok igénybevétele, pedagógus minősítések és az országos pedagógiai, szakmai ellenőrzésekre való felkészülés és lebonyolítás segítése, szakmai dokumentumok készítésében segítségadás, esetenként kutatási, elemzési célú szakmai információk cseréje.
- Gyakoriság: nevelési évenként meghirdetett időpontokban és gyakorisággal.
- A vezető/tagintézmény-igazgató lehetőség szerint rendszeresen részt vesz az Országos Óvodavezetői Értekezleten

Kapcsolat a magyar református óvodákkal

Debreceni Református Kollégium Óvodája (4024 Debrecen, Tímár u.10.)

A Hajdúvidéki Református Egyházmegye református óvodái

Elvei

- A pedagógusok módszertani kultúrájának fejlesztése érdekében rendszeres szakmai együttműködésre, tapasztalatcserére, nyitottságra törekszünk más hazai református óvodákkal.

Tartalma

- A pedagógiai gyakorlati tapasztalatok átadása.

Formái

- Hospitálások szervezése, szakmai előadások, jó gyakorlatok bemutatása, szakmai anyagok kidolgozása.

Kapcsolat a határon túli református óvodákkal

- Püspökladányi Református Egyházközség testvérgyülekezetének, az Érmihályfalvai Református Egyházközség Aranykapu óvodája
- A Kárpát-medence magyar nyelvű intézményei közötti oktatási tér kialakítása érdekében az óvoda a külföldi magyar óvodákkal kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetőségei szerint – szakmai kapcsolatot tart fenn.

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

- A kapcsolatépítés során a hasznosítható tapasztalatok, módszerek és pedagógiai tartalmú információk átadása, valamint a környező országokban működő magyar református óvodák pedagógusainak keresztyén értékek mentén történő értékteremtése valósul meg.
- Lehetőség szerint a minden évben megrendezésre kerülő Református Óvodák Kárpát-medencei Szakmai Találkozóján való részvétel a nevelőtestület részéről.

Kapcsolat a közművelődési intézményekkel

Püspökladányi Tájékoztató és Közművelődési Központ, Könyvtár, Múzeum

Tagintézményei:

- **Dorogi Márton Művelődési Központ** (Székhelye: 4150 Püspökladány, Bajcsy-Zsilinszky u. 2/2)
- **Kecskés Gyula Városi Könyvtár** (Székhelye: 4150 Püspökladány, Bajcsy-Zsilinszky u. 2/2)
- **Karacs Ferenc Múzeum** (Székhelye: 4150 Püspökladány, Kossuth u. 28.)

Az óvoda kapcsolatépítő munkáját akkor tekintjük eredményesnek, ha:

- a gyermekek jogai, mindenek felett álló érdekük érvényre jut,
- óvodás éveik alatt minden segítséghez hozzájutnak személyiségük optimális fejlődéséhez,
- a szülők ismerik és elismerik, elégedettek az óvodában folyó nevelőmunkával,
- partnereink érzékelik és elismerik törekvéseinket a nyitottság és folyamatos együttműködés és terén,
- a pedagógusok szakmai tudása, látóköre folyamatosan gyarapszik, annak eredményeként nevelőmunkájuk napi gyakorlatában megjelenik a megszerzett tudásuk.

IV.14. Megemlékezések, ünnepek

Az ünnepek szépséget, értelmet adnak a hétköznapiaknak. A keresztyén óvodákban az ünnepek az öröm, a hálaadás alkalmai gyermekeknek, felnőtteknek egyaránt.

Október 31. A reformáció napja

Az óvodapedagógus elbeszélése arról, hogy hitünkért a nehézségeket is vállalnunk kell.

December 6. Mikulás

A gyermekek a Mikulást várva a titok és a közös készülődés örömét élik át.

Advent időszaka, Karácsony

Várakozás Jézus megszületésére. Elcsendesedés, gyertyagyújtás, éneklés, betlehemes játékok.

Farsang

Télbúcsúztatás vidámsággal, énekkel, tánccal, farsangi maskarával.

Március 15. Nemzeti ünnep

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

Beszélgetés, képek nézegetése a régmúlt eseményekről, kokárda, nemzeti színű párták készítése, éneklés dalosjátékok

Virágvasárnap

Az óvodapedagógus történetmondása Jézus bevonulásáról Jeruzsálembe. A csoportszoba virágokkal díszítése

Nagypéntek

Az óvoda munkatársainak megemlékezése Jézus keresztre feszítéséről. Nevelés nélküli munkanap.

Húsvét

A feltámadás ünnepe. Készülődés az óvodapedagógussal teremdíszítés, a bibliai történet megismerése. A húsvéti néphagyománynak megfelelően tojás festés, mely az új élet jelképe.

A mennybemenetel ünnepe

Jézus erejéről, visszajöveteléről szól a bibliai tanítás.

Pünkösd

Az óvodapedagógus történetmondása arról, hogy a Szentlélek ereje segít legyőzni a rosszat.

Anyák napja

A gyermekek meglepetéssel, maguk által készített ajándékkal, énekkel, verssel fejezik ki hálájukat édesanyjuknak, nagymamájuknak.

Gyermeknap

Vidám játékok, közös éneklés, kirándulás a szabadba.

Évzáró

Közös délután, szeretetvendégség a szülőkkel.

Gyermekeink születésnapja, névnapja

Az ünnepeltet énekkel, verssel köszöntik a társaik. Apró, maguk által készített ajándékot kapnak egymástól és az óvodapedagógusoktól.

Jeles napjaink

Víz világnapja (március 22.)

Föld napja (április 22.)

Óvodánk hagyományai, rendezvényei sportnap, kirándulás, színházlátogatás.

Felhasznált irodalom

- Kövér Sándorné, dr. Papp Lászlóné, Váradi Gáborné: A Református Óvodai Nevelés Keretprogramja. Református Köznevelési és Közoktatási Intézet, 1998.
- Pedagógiai Program, szerk: Feketéné Kavisánszki Györgyi, Debreceni Református Kollégium Óvodája, Debrecen, 2016. (Keresztyén szellemű nevelés fejezet)
- Óvodai nevelés játékkal, mesével (nevelési program óvodák számára, Zilahi Józsefné, Stöckert Károlyné, dr. Ráczné dr. Főző Klára, 1997)

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda
P E D A G Ó G I A I P R O G R A M

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

V. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

V.1. A pedagógiai program érvényességével, módosításával, nyilvánosságával kapcsolatos szabályok

A pedagógiai program érvényességi ideje

Az intézmény 2025. szeptember 1. napjától jelen pedagógiai program szerint szervezi meg a nevelő-oktató munkát. A pedagógiai program módosításig vagy visszavonásig érvényes. Törvényi felülvizsgálatát minden tanévben el kell végezni.

A pedagógiai programban értékelése, felülvizsgálata, ellenőrzése

A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja. A nevelők szakmai munkaközösségei minden nevelési év végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

A fenntartó 4 évente ellenőrzi a pedagógiai programot, és minden tanév végén értékeli a – főigazgató beszámolója alapján – az intézmény pedagógiai programjában meghatározott feladatok végrehajtását, a pedagógiai-szakmai munka eredményességét.

A pedagógiai program módosítása

- **A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:**

- a főigazgató, az intézményegység-vezető, tagintézmény-igazgató,
- a nevelőtestület bármely tagja,
- a nevelők szakmai munkaközösségei,
- a szülői szervezet,
- az intézmény fenntartója.

- **A pedagógiai program felülvizsgálatának és módosításának indokai**

Kötelező:

- jogszabályváltozás
- a fenntartó által meghatározott feladatváltozás

Lehetséges:

- sikeres innováció eredményeinek beépítése
- minőségfejlesztési munka eredményeinek beépítése, illetve kevésbé eredményes elképzelések elhagyása

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

A pedagógiai program módosításának módja, lehetséges indokai:

A dokumentum nem kötelező felülvizsgálatát és módosítását a felmerülő igények és lehetőségek alapján írásbeli előterjesztés után az intézményvezetés kezdeményezheti, a nevelőtestület 50 + 1%-os támogatás jóváhagyása mellett.

- A pedagógiai program a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.
- A pedagógiai program a jóváhagyását követően – szeptember első napjától kerül bevezetésre.
- A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala, az elérhetőségéről való tájékoztatás – az év eleji szülői értekezleten történik.
- A szülők számára az intézmény a nyitva tartási időszakban biztosítja a korlátozás nélküli hozzáférést a Pedagógiai programhoz.

A Pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

- Az intézmény pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.
- A pedagógiai program egy-egy példánya megtalálható
 - az intézmény fenntartójánál,
 - az intézmény könyvtárában,
 - az intézmény nevelői szobájában,
 - a főigazgató és a tagintézmény-igazgató irodájában.

A pedagógiai program megtekinthető az iskola honlapján és a Köznevelés Információs Rendszerének elektronikus felületén.

A pedagógiai programról érdeklődők számára – előre egyeztetett időpontban – tájékoztatást ad a főigazgató, az intézményegység-vezető, valamint a tagintézmény-igazgató.

V.2. Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai

A *módosított Pedagógiai programot* a **humán munkaközösség** 2025. augusztus 28-án véleményezte és elfogadásra javasolta.

Püspökladány, 2025. augusztus 28.

Nagyné Bagdi Angelika

munkaközösség-vezető

A *módosított Pedagógiai programot* a **reál munkaközösség** 2025. augusztus 28-án véleményezte és elfogadásra javasolta.

Püspökladány, 2025. augusztus 28.

Tóthné Fórián Erika

munkaközösség-vezető

A *módosított Pedagógiai programot* a **digitális munkaközösség** 2025. augusztus 28-án véleményezte és elfogadásra javasolta.

Püspökladány, 2025. augusztus 28.

Kissné Bene Ágnes

munkaközösség-vezető

A *módosított Pedagógiai programot* a **testnevelés munkaközösség** 2025. augusztus 28-án véleményezte és elfogadásra javasolta.

Püspökladány, 2025. augusztus 28.

Keserű Attila

munkaközösség-vezető

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

A módosított Pedagógiai programot a szülői szervezet 2025. augusztus 28-án tartott gyűlésén megismerte, véleményezte.

Püspökladány, 2025. augusztus 28.

Nagy-Fekete Zsuzsanna

Nagy-Fekete Zsuzsanna
szülői szervezet képviselője

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

V.3. A Pedagógiai program elkészítéséről és elfogadásáról szóló záradék

A módosított Pedagógiai programot a főigazgató a nevelőtestület bevonásával készítette el.

Az intézmény nevelőtestülete (általános iskolai és óvodai) 2025. augusztus 29. napján tartott értekezletén megtárgyalta és elfogadta.

Püspökladány, 2025. augusztus 29.

Mile Tünde Enikő

Mile Tünde Enikő
intézményegység-vezető

Rábainé Vura Ilona

Rábainé Vura Ilona
tagintézmény-igazgató

Horváth István

hitelesítő nevelőtestületi tag

Nádorai Beatrix

hitelesítő nevelőtestületi tag

Biróné Szabó Brigitta

Biróné Szabó Brigitta
főigazgató

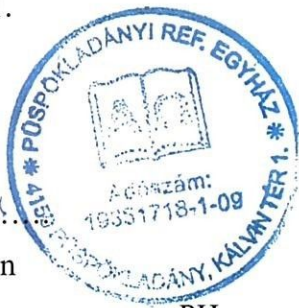
Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

V.4. Fenntartói jóváhagyó nyilatkozat

A fenntartó Püspökladányi Református Egyházközség Presbitériuma az **Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda** módosított *Pedagógiai programját* – a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 26. § (1) bekezdése értelmében – jóváhagyja.

Püspökladány, 2025. augusztus 31.

.....
Matkó József Zoltán
főgondnok
fenntartó képviselője

PH.

.....

Pella Pál
lelkipásztor
fenntartó képviselője

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda
PEDAGÓGIAI PROGRAM

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

VI. FÜGGELÉK

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek megvalósulása, feladatok az óvodában

1. Egészséges táplálkozás			
tevékenység	idő	felelős	várható eredmény
Hetente vitaminnapok biztosítása a szülők segítségével, ahol a gyermekek friss gyümölcsöket és zöldségeket fogyaszthatnak.	folymatos	óvodavezető, óvoda-pedagógusok	a vitamindús táplálkozás szokássá válik, a gyerekek korszerű táplálkozási igénye kialakul; a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztása csökken
Évente egyszer egészséghet szervezése, ahol az egészséges táplálkozásra, és a rendszeres mozgás fontosságára hívjuk fel a gyermekek és a szülők figyelmét.	ősz	óvodavezető, óvoda-pedagógusok	az egészséges táplálkozás, és mozgásigény a gyermekek szokásait alakítja; a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztása csökken, tudatosodik az egészség=érték szemlélete
Évente egyszer gyógynövénynapot szervezünk, ahol a gyógynövények pozitív hatásaira hívjuk fel a gyermekek és a szülők figyelmét.	tavaszi	óvodavezető, óvoda-pedagógusok	az egészséges életmód és egészségmegőrző szemlélet alakítása
A gyermekeket bevonjuk az egészséges ételek készítésébe, pl. gyümölcssaláta	folymatos	óvodavezető, óvoda-pedagógusok dajkák	a közösen elkészített étel, pl. gyümölcs-, zöldség saláta az étkezés, munkavégzés együttes örömet közvetíti; alakul egészségtudatos szemléletmódjuk
2. Mindennapos testnevelés, az egészségfejlesztő testmozgás			
tevékenység	idő	felelős	várható eredmény
Évente egyszer nyilvános sportnap megszervezése, ahol a rendszeres mozgás fontosságára hívjuk fel a gyermekek és a szülők figyelmét.	tavaszi	óvodavezető, óvoda-pedagógusok	alapvető mozgáskészségek fejlődnek, az önálló testedzés igénye kezd kialakulni; a szülők számára értékként jelenik meg a mozgásos közös tevékenység; a közösségi kapcsolatok alakulnak
Óvodai sportnap rendezése, ahol sportválasztó és kedvcsináló változatos mozgásformák bemutatása valósul meg. Versengések, játékok.	tavaszi	óvodavezető, óvoda-pedagógusok	a mozgásigény kielégítése játékos, versengéses formában valósul meg
Óvodai focibajnokság a szülők bevonásával. Játékos verseny, ahol minden gyermek nyer, és egészséges versenyszellemet tanul. (egyéb sport is lehet, pl. akadályok leküzdése)	ősz	óvodavezető, óvoda-pedagógusok	a mozgás, mint örömforrás - a szervezet edzése megvalósul;

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

3. A testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése			
tevékenység	idő	felelős	várható eredmény
A gyermekek önismeretének, erősítése játékos szituációkban. Az érzelmi intelligencia fejlesztése a „nem”-et mondás képességének alakításával. Tablókészítés a gyerekekkel az egészséges és az egészségre káros termékekről, veszélyes helyzetekről	tél	óvodavezető, óvoda-pedagógusok	a káros szenvedélyektől mentes egészségvédő modell megismerése; az egészségkárosító szerek egészségi kockázatának ismerete
Bábelőadás óvodai szinten a televíziózás és számítógép, tablet korosztályhoz illeszkedő helyes használatáról.	tél	óvodavezető, óvoda-pedagógusok	az IKT-eszközök használatának jó megválasztásával példaadás
A stresszhelyzetek kiküszöbölése a stressz-hatások és helyzetek elkerülésével. Csoportban történő játékos konfliktuskezelési technikák, légzőgyakorlatok, jógaelemek... stb.	havonta	óvodavezető, óvoda-pedagógusok	idegrendszeri-, lelki egészségvédelem a helyes életvitel és harmonikus, derűs, elfogadó, kiegyensúlyozott légkör biztosításával
4. A bántalmazás megelőzése			
tevékenység	idő	felelős	várható eredmény
Felderítés és a tanácsadás családlátogatással, egyéni beszélgetéssel, a nevelési tanácsadó, gyermekorvos segítségével.	folyamatos	óvodavezető, gyermekvédelmi szakember, óvoda-pedagógusok	családi nevelés erősítésében mintaadás: a gyermekekkel való bánásmód őszinte, barátságos, szeretetteljes, határozott, következetes, elfogadó, toleráns
5. Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás			
tevékenység	idő	felelős	várható eredmény
Ovi -Zsaru Program minden nagycsoportban.	folyamatos	óvodavezető, óvoda-pedagógusok rendőrség	gyermekek áldozattá válásának megelőzése, biztonságérzetük erősítése, és annak elősegítése, hogy szükség esetén tudjanak és merjenek segítséget kérni a rendőrtől
Minden csoportban rendszeresen balesetvédelmi oktatás tartása év elején.	évszakra-konként	óvodavezető, óvodapedagógusok	életkornak megfelelő balesetvédelmi ismeretek közlése
Az óvodai udvari játékok folyamatos ellenőrzése.	folyamatos	óvodavezető	udvari játékokkal kapcsolatban az óvoda biztonságos működése megvalósul
Elsősegélynyújtás tárgyi és személyi feltételeinek biztosítása.	szep-tem-ber	óvodavezető	az óvoda biztonságos működése megvalósul e területen

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

6.Személyi higiéné			
tevékenység	idő	felelős	várható eredmény
Személyes higiéné elsajátíttatása	folya- matos	óvoda- pedagógusok	helyes szokások kialakulnak: az étkezések, az öltözködés, a tisztálkodás, a testápolás és az illemhely használatával kapcsolatban
Rendszeres egészségügyi vizsgálatok, szűrések	szeptem- ber	óvodavezető, óvoda- pedagógusok	fogászati és általános szűrővizsgálat megvalósul
Sósobák rendszeres használata	folya- matos.	óvodavezető, óvoda- pedagógusok	rendszeres használattal felső légúti megbetegedések megelőzése
Csoportszoba, öltözők, folyosók mellékhelyiségek, udvar tisztasága	folya- matos	óvodavezető,	az óvoda működtetése egészségügyi előírásoknak megfelel
7. Környezetvédelem			
tevékenység	idő	felelős	várható eredmény
Csoportok kialakítása: gyermek-és természetbarát jegyek - bútorok, tároló kosarak, játékok, világítás.	szept., folya- matos	óvodavezető, óvoda- pedagógusok	biztosított gyermekeink számára a rendezett, tiszta környezet, ahol szép és biztonságos környezetben játszhatnak, tevékenykedhetnek
Minden csoportban természetsarok kialakítása.	szept. folya- matos	óvodavezető, óvoda- pedagógusok	kialakul gyermeinkben a szűkebb és tágabb környezetért felelős, aktív, együttműködésre alapozott magatartásforma, életvitel, a jövőre, a fenntarthatóságra irányuló személyes attitűd
Az udvar tisztántartása, gondozása, évszaknak megfelelő feladatok ellátása.	szept., folya- matos	óvodavezető, óvodapedagógusok	felelős, elkötelezett, környezettudatos és kulturált magatartással közreműködnek gyermekeink az óvoda esztétikus környezetének kialakításában, megőrzésében
Takarítási világnap. Óvoda szebbé tétele. Csoportonkénti programok szervezése. (babaszoba-takarítás, babaruha mosása, udvarrendezés...stb.)	szept. 3. hét	óvodavezető, óvoda- pedagógusok	megalapozódik gyermeinkben a természet, és társadalmi környezetben az ember-harmóniájának megőrzését szolgáló szokásrendszer
Állatok Világnapja. Október 4. Csoportonkénti programszervezés.(pl. állatkert, vadaspark... stb.)	okt. 4.	óvodavezető, óvoda- pedagógusok	megvalósul a tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés; pozitív érzelmi viszonya kialakul a természethez

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

Megfigyelések az évszakok változásával kapcsolatban. Az időjárás jellegzetességei.	flya- matos	óvodavezető, óvoda- pedagógusok	megvalósul a rendszerszemléletre nevelés; képessé válnak a gyermekek arra, hogy a megszerzett ismereteiket össze tudják kapcsolni az életben tapasztalt valós dolgokkal, meglátják a problémákat és az azok közötti összefüggéseket, választ, megoldást keresnek azokra
Szüret. Csoportonkénti programszervezés.	okt.	óvodavezető, óvoda- pedagógusok	a tapasztalaton alapuló környezeti nevelés megvalósul; gyermekeink megismerik a népszokások eredetét és jelképeit
Óvodai nyílt rendezvény a szülők bevonásával. Foglalkozások. Orvos gyógyító munkája. Testünk, testrészek, érzékszervek funkcióinak megismertetése, játékok. Egészségtudatosság.	nov.	óvodavezető, óvoda- pedagógusok	óvodásaink testi- lelki fejlődése megalapozódik a családdal szorosan együttműködve; értékátadás
Márton-nap. November 11.	nov. 11.	óvodavezető, óvoda- pedagógusok	tudatosan alakul gyermekeinkben a tevékenykedtetés során, környezetünk és a hagyományok megismerése
Könyvtárlátogatás.	dec.	óvodavezető, óvoda- pedagógusok	a szabadidő hasznos eltöltésének igénye alakul
Lakóhelyünk. Épített környezetünk: szobrok, épületek, múzeumok.	dec.	óvodavezető, óvoda- pedagógusok	megalapozódik gyermekeinkben a társadalmi környezet- benne az ember- harmóniájának megőrzését szolgáló szokások; környezetkultúrájuk megalapozódik
Adventi készülődés a szülőkkel közösen.	dec.	óvodavezető, óvodapedagógusok	óvodásaink fejlődése megalapozódik a hagyományok által a családdal szorosan együttműködve; értékátadás
Minden csoport téli élményszerző kirándulást szervez a közeli szánkózódombhoz. A természet megfigyelése, az évszak jellemző jegyei. Az időjárás jellegzetességeinek követése. Téli élmények a hóban.	január	óvodavezető, óvoda- pedagógusok	megvalósul a sokszínű tevékenységek átélése közvetlen környezetben, illetve a tevékenység és a mozgás pozitív hatása az értelmi fejlődésre; mozgásigényük kielégül
Hazánk növény és állatvilága. Az állatok élete télen. Madáretetés.	január	óvodavezető, óvoda- pedagógusok	megvalósul a tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés és a megfigyelések keretében történő tanulási folyamat; pozitív érzelmi viszonya kialakul a természethez
Vizes Élőhelyek Világnapja. Séta a helyi vizes területhez. Megfigyelések. Játékos vizes feladatok megoldása csoportonként.	febr. 2.	óvodavezető, óvoda- pedagógusok	megvalósul a rendszerszemléletre nevelés; képessé válnak a gyermekek arra, hogy a megszerzett ismereteiket össze tudják kapcsolni az életben tapasztalt valós dolgokkal, meglátják a problémákat és az azok közötti

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

			összefüggéseket, választ, megoldást keresnek azokra
Farsang. Csoportonkénti vagy közös óvodai rendezvény a szülők bevonásával.	febr.	óvodavezető, óvoda-pedagógusok	gyermekünk megismerik a népszokások eredetét és jelképeit; fejlődésük megalapozódik a hagyományok által a családdal szorosan együttműködve; értékátadás
Március 15. Nemzeti jelképeink megismerése, felkeresése.	márc. 15.	óvodavezető, óvoda-pedagógusok	beépül gyermekünk nevelésébe azok az értékek, melyeket a környezetünk megőrzött
A (városi) közlekedés szabályainak megismerése, közlekedési eszközök. Gyalogos közlekedési szabályok. Séta, megfigyelések.	márc.	óvodavezető, óvoda-pedagógusok	a környezet felfedezése során a gyermekek pozitív érzelmi viszonya kialakul, ismerete gyarapodik; a környezettudatos magatartás megalapozódik
Víz világnapja. Március 22. Kísérletek a vízzel.	márc. 22.	óvodavezető, óvoda-pedagógusok	a szabadidő hasznos eltöltésének igénye alakul; pozitív érzelmi viszonya kialakul a természethez
Természetvédelem lakóhelyünkön. Hulladékgyűjtés. Természetbarát anyagok használatának megismertetése. Természeti környezetünk védelme, óvása. Energiatakarékosság (víz, villany) fontosságának hangsúlyozása. A rossz minőségű levegő, a szmog megismertetése, okai. Séta, megfigyelések.	április	óvodavezető, óvoda-pedagógusok	gyermekünk a környezettudatos életmód elemeit megismerik; az egészséget befolyásoló környezeti tényezőket felismerik; a környezettudatos magatartás megalapozódik; a környezet védelméhez és megővéséhez kapcsolódó szokások alakulnak
Minden csoportban húsvéti készülődés a szülőkkel.	április	óvodavezető, óvoda-pedagógusok	óvodásaink fejlődése megalapozódik a hagyományok által a családdal szorosan együttműködve; értékátadás
Föld Napja Április 22.	április 22.	óvodavezető, óvoda-pedagógusok	környezettudatos és kulturált magatartással közreműködnek gyermekünk az óvoda esztétikus környezetének kialakításában; a tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet megismerése megvalósul
Madarak és Fák Napja Május 10.	május 10.	óvodavezető, óvoda-pedagógusok	gyermekünkben a valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszony alakul ki a természethez; megtanulják azok védelmét, az értékek megőrzését
Kirándulás. Csoportonkénti programszervezés.	május	óvodavezető, óvoda-pedagógusok	megvalósul a közösségi érzelmeken, tapasztalaton alapuló, kreatív élményekben gazdag környezeti nevelés

Erőss Lajos Református Általános Iskola és Óvoda - Pedagógiai program

Környezetvédelmi világnap. Június 5.	június 5.	óvodavezető, óvoda- pedagógusok	gyermekünk környezettudatos és kulturált magatartással közreműködnek a lakóhely, az óvoda esztétikus környezetének kialakításában, megőrzésében; kialakul a szűkebb és tágabb környezetért felelős, aktív, együttműködésre alapozott magatartásforma, életvitel, a jövőre, a fenntarthatóságra irányuló személyes attitűd
---	--------------	---------------------------------------	--

Az óvoda az egészségfejlesztési programot a nevelőtestület és az iskola-egészségügyi (védőnői) szolgálat közreműködésével készítette el.